

Gorenjski Glas

SREDA, 24. DECEMBRA 2014

LETO LXVII, ŠT. 103, CENA 1,70 EUR, 14 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Za vesel božič, za spoštovano državo

Dva praznika sta pred nami. Jutri bo božič, pojutrišnjem pa državni praznik dan samostojnosti in enotnosti. Čeprav sta praznika različna po vsebini, imata veliko skupnega.

JOŽE KOŠNJEK

Božič je praznik veselja. Tako se glasi tudi božično voščilo: Vesel božič. Kristusovo rojstvo je vesel, osrečujoč dogodek prav za vse ljudi. Ne le za tiste, ki jim ničesar ne manjka, ampak tudi za takšne med nami, ki živijo v revščini, samoti in v boleznih, v ponižanju in zaničevanju, ki, kot pravi novi ljubljanski nadškof Stanislav Zore, težko zaspijo in živijo v takšnem svetu. Večkrat jih niti ne opazimo, zaverovani zgolj vase hodimo mimo njih, čeprav so morda

celo naši sosede, znanci ... Potrudimo se, da bo zaradi našega odprtega srca in prijazne besede tudi njihov božič lepši, naš pa duhovno bogatejši. Dobro delo osrečuje tistega, ki prejema, in onega, ki daje.

Le dan po božiču, v petek, praznuje naša država dan samostojnosti in enotnosti. Na štefanovo leta 1990 je tedanja skupščina razglasila, da je velika večina državljanov Slovenije tri dni pred tem na referendumu glasovala za samostojno državo Slovenijo. Takrat je bilo to božično darilo državi, ki

so ga enotno, solidarno darovale generacije njenih ljudi. In kaj smo v dobrih dvajsetih letih storili s tem darilom? Elite, gospodarske in politične, so požrešno planile nanj, ga razgrabile, začele upravljati državo po svoji meri in okusu, veliko ljudi pa pahnilo na obrobje in jim vzele veselje do življenja in tudi spoštovanje do svoje države. Tega spoštovanja in zaupanja v državo, prepričanja, da je med nami lahko še poštenje, in veselja do življenja v njej nam najbolj manjka. Skupaj se potrudimo za njihovo vrnitev!

Jaslice zaznamujejo božični čas. Postavljajo jih v cerkvah, po domovih, na prostem ... Na sliki: jaslice v Struževem / Foto: Tina Dokl

Bog je tisti, ki še prinaša veselje

Pogovor z ljubljanskim nadškofom msgr. Stanislavom Zoretom, gorenjskim rojakom iz Tuhinjske doline

► 16 in 17. stran

Šport hotel Pokljuka v stečaju

Okrožno sodišče v Kranju je začelo stečajni postopek nad družbo Šport hotel Pokljuka.

► 3. stran

JELOVICA

ZAMRZNJENE CENE OKEN -25%

080 23 23
www.jelovica-okna.si

Naročnina na Gorenjski glas je lepo darilo!

Pokličite na 04 201 42 41

Želimo vam Ljubeznivo Osebno Novo 2015!

www.lon.si

HRANILNICA LON

Veselo praznovanje božiča ter dneva samostojnosti in enotnosti vam želi

Gorenjski Glas

AKTUALNO

Mlada generacija bo spet priklicala lastovko

Pred dnevom samostojnosti in enotnosti je predsednik države Borut Pahor k pogovoru povabil starostvo slovenske demokratizacije in osamosvojitve Ivana Omana in dijake klasične gimnazije z Gimnazije Poljane.

2

GORENJSKA

Odrpli drsališče z razgledom

Na Bledu je v minulih dneh zažvela Blejska zimska pravljica. Pod tem imenom so združili številne prireditve v času ne samo prazničnega decembra, ampak prek celotne zimske sezone.

4

ŠPORT

Petru zaploskali tudi doma

Najboljši slovenski športnik Peter Prevc je prejel zlato plaketo za športnika občine Železniki, z zlato plaketo za športnega delavca je bil nagrajen Branko Košir, najboljši klub v občini pa je Smučarski klub Domel Železniki.

9

ZADNJA

Donacije poplavlencem

Lions klub Škofja Loka je podelil za osem tisoč evrov donacij družinam, ki so jih prizadele letošnje poplave. Denar za to je zbral z nedavnim dobredelnim koncertom, na katerem je nastopil priljubljeni zbor Perpetuum Jazzile.

32

VREME

Jutri bo suho vreme. Meja sneženja se bo v petek zjutraj lahko spustila do nižin. V soboto in nedeljo bo pretežno jasno in mrzlo.

-2/4 °C

jutri: delno oblačno

Hokejski klub Jesenice še ni izbrisan

Kranj – Okrožno sodišče v Kranju je 4. decembra začelo postopek prisilne likvidacije nad Hokejskim klubom Jesenice. Kot smo že poročali, je 10. marca letos Upravna enota Jesenice prejela predlog za izbris ter pozvala upnike k prijavi morebitnih terjatev. Prijavilo se je več upnikov, Alpetour – potovalna agencija, d. d., pa je v roku priglasi svojo terjatev. Kot je povedala direktorica Ivanka Zupančič Gaber, znaša njihova terjatev nekaj manj kot 36 tisoč evrov. Na Upravni enoti Jesenice so povedali, da je sedaj postopek izbrisa HK Jesenice iz registra zato prekinjen. Za upravitelja likvidacijskega postopka je sodišče imenovalo Štefana Ščapa. Ta je pojasnil, da trenutno še čaka podatke računovodskega servisa, ki bodo razkrili, kakšno je finančno stanje kluba.

Mlada generacija bo spet priklicala lastovko

Pred dnevom samostojnosti in enotnosti je predsednik države Borut Pahor k pogovoru povabil starosto slovenske demokratizacije in osamosvojitve Ivana Omana in dijake klasične gimnazije z Gimnazije Poljane.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Ljubljana – »Leta 1988 smo šli na horuk in s korajžo v usodne spremembe in jih dosegli. Ob petindvajsetletnici teh dogodkov sem dejal, da je takrat priletela prva lastovka slovenske pomladi. Če bi bilo treba, bi lastovka priletela še enkrat, in na vaši generaciji je, da jo prikličete,« je mladim na srečanju s predsednikom dejal eden od očetov slovenske demokratizacije in osamosvojitve Ivan Oman iz Zminca, ki je bil leta 1988 med ustanovitelji Slovenske kmečke zveze, predhodnice političnih strank v Sloveniji.

Dijaki četrtega letnika klasične gimnazije so s poznavanjem dogodkov v prelomnem času nastajanja slovenske države ovrgli prepričanje, da mladi o teh časih premalo vedo, prav tako so s pronicljivimi vprašanji gostitelju in gostu o današnjih političnih razmerah dokazali, da niso mlačni do stanja, v katerem je država danes. Ali ne izgublamo svoje samostojnosti in suverenosti, ko domače premoženje prodajamo tujemu kapitalu; kdaj se bo končala destruktivna polarizacija v naši politiki, ali ne bi bilo tudi danes mogoče tako kot pred četrto stoletje sodelovanje različno mislečih; zakaj je potrebno, da se stare zamere prenašajo iz roda v rod; zakaj smo v Sloveniji premalo samozavestni in ponosni na svojo državo; kako zmanjšati birokracijo in odpraviti ovire, da bi mladi videli prihodnost v Sloveniji in ne bi odhajali na tuje? To je le nekaj vprašanj, ki so jih zastavili gimnazijci. Zanimalo jih je tudi, kako so si takratni »očetje« slovenske države to predstavljali čez dvajset let.

»Danes bi je ne prepoznal, tako zelo se razlikuje od tiste, ki smo si jo predstavljali ob osamosvojitvi,« je dejal Ivan Oman. Predstavljali so si jo kot novo Švico, a je danes daleč od tedanje vizije, Oman pa to med drugim pripisuje tudi sistemu lastninjenja. Takrat ni obveljal Mencingerjev model, po katerem naj bi del lastništva v podjetjih ohranili delavci, po Omanovem današnjem prepričanju bi bil verjetno boljši kot sistem, ki je dopustil, da so tajkuni doobra oplenili premoženje in

Predsednik države Borut Pahor in Ivan Oman, eden od »očetov« slovenske demokratizacije in osamosvojitve, z dijaki klasične gimnazije Gimnazije Poljane / Foto: Primož Pižulin

da pri nas ni pravih kapitalistov. Ni pa sogovornik še povsem izgubil upanja, da se morda Slovenija približa švicarskemu idealu.

Slovenski kmetje in poljski delavci

Mladi so z zanimanjem prisluhli pričevanju o tem, kako je skupina ljudi sprožila demokratične in osamosvojitvene procese v Sloveniji. Leta 1988 je nastala Slovenska kmečka zveza, ki jo je vodil Ivan Oman. V takrat še enostrankarskem sistemu politične organizacije niso bile dovoljene, registrirali so se kot stanovsko prostovoljska organizacija. Za slovenskimi kmeti, ki so se v nekdanjem komunističnem vzhodnem bloku dvignili hkrati s poljskimi delavci, združeni v sindikatu Solidarnost, so se v Sloveniji organizirale še druge politične skupine, med njimi demokratična zveza, krščanski demokrati in drugi. Takratna komunistična oblast jih je tolerirala, je dejal Oman, saj so tudi v partiji po Titovi smrti zaveli nekoliko bolj demokratični tokovi. Formalno pa so smele politične stranke delovati šele po sprejetju ustavnih sprememb. Pozneje so se združile v koalicijo Demos, opozicijo takratnim družbenopolitičnim organizacijam, spomladi 1990 nastopile na prvih demokratičnih volitvah in zmagale. V svojem programu so sledile dve ključni cilji: vzpostaviti demokratični sistem in tržno ekonomijo ter osamosvojiti Slovenijo. Odločitev o samostojnosti slovenske države je bila z veliko

večino sprejeta na plebiscitu, katerega rezultate so razglasili 26. decembra, zato ta dan praznujemo kot dan samostojnosti in enotnosti.

Za enotno odločitvijo Slovencev je takrat stala tudi enotna politika, sta povedala sogovornika. Ob osamosvojitvi države smo imeli lepo priložnost za enotnost, je ta priložnost izgubljena ali jo lahko obudimo še danes, so spraševali dijaki, ki jih je zanimalo tudi, kako starosta slovenske demokratizacije in osamosvojitve vidi prihodnost.

Smo lahko enotni kot nekoč?

»Vsakih naslednjih volitev se udeleži manj državljanov, na zadnjih jih je bila le še polovica. Težko verjamem, da se jim bodisi tako dobro godi bodisi jim je vseeno. Bolj verjetno je, da ljudje ne zaupajo več ne levim ne desnim in ne vidijo neke alternative,« je ocenil Ivan Oman, ki meni, da bi morali politiki priti pred ljudi z jasnim pregledom stanja v državi, brez tega si namreč ne predstavljajo izhoda iz krize.

Spopadi med strankami pred volitvami se mu zdijo normalni, toda po volitvah je treba po njegovem mnenju zakopati bojno sekuro in začeti sodelovati v dobro države. Najboljša rešitev se mu zdi »liberalna država s socialdemokratskimi korektivni«, saj je, kot pravi, krščanski demokrat, ki prisega na izročilo Janeza Evangelista Kreka. Beseda je bila tudi o narodni spravi, ki se zdi Ivanu Omanu nujna: »Dokler se bomo Slovenci zmerjali

z izdajalci na eni in banditi na drugi strani, sprave ne bo. Pač pa se je treba o preteklosti pogovarjati in obžalovati storjeno gorje. Mogoče pa bo šele čas prinesel svoje. Po francoski revoluciji se je vlečlo več kot sto let, tako huda je državljanska vojna. Bog ne daj, da se še kdaj ponovi!« O privatizaciji državnega premoženja pravi, da je dolžnik države skrbeti za družbeno infrastrukturo in ustvarjati pogoje, v kakršnih uspeva podjetništvo. Država v tržnem gospodarstvu ne more biti podjetnik, prav tako se mora znebiti lastništva. Lahko pa nastopi problem, če preveč premoženja pokupijo tujci.

Danes so razmere težke, a nikoli ni tako težko, da se ne bi mogli izvleči, če le obstaja jasna vizija o tem, kaj hočemo doseči, je dejal predsednik Borut Pahor in kot primer navedel ljudi s konca osemdesetih let, ki so uresničili vizijo o demokraciji in samostojni Sloveniji. »Med nami moramo poiskati tisto, kar nam je skupnega. To niso le gospodarske reforme, so tudi dialog, pomiritev, strpnost in toleranca,« je menil Borut Pahor. Ko je Ivan Oman voščil za bližnje praznike in jim zaželel veliko upanja in lepo prihodnost, je obudil tudi spomin na praznovanje državnih praznikov iz svojega otroštva še v stari Jugoslaviji, ko so v šolah so veliko dali na državne praznike, danes pa se to dogaja le v redkih šolah. Zato Ivan Oman pravi: »Državne praznike je treba praznovati zato, da mlade vzgajamo v slovenskem patriotizmu!«

DeSUS

Spoštovane občanke in občani Mestne občine Kranj,

ob zaključku leta se vam zahvaljujemo za izkazano zaupanje in sodelovanje pri našem delu. Želimo vam vesele in zadovoljne božične praznike ter zdravja, veselja in uspehov polno novo leto 2015.

MO DeSUS Kranj

Darilo

izžrebanemu naročniku časopisa **Gorenjski Glas**

Knjigo prejme **MOJCA VODLAN** iz Kamnika.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Bela snežinka z Ladom Bizovičarjem

Televizijski razvedrilni program v sredo, 31. decembra, na TVS 1 pripravlja pester silvestrski večer. Od 20. ure naprej vas na TVS 1 čaka 270 minut zabave v družbi silvestrskega gostitelja Lada Bizovičarja. Obeta se večer kakovostne glasbe, vse od Vlada Kreslina, Manouche, M12, Tabu, Muff do Jana Plestenjaka, Modrijanov, mladih Avsenikov in Mladih levov. Z nami bodo Simfonični orkester RTV Slovenija, Miha Dovžan in nepogrešljivi Alfi Nipič. Za plesne ritme bo poskrbela svetovna prvakinja Nadija Bičkova.

Na silvestrski večer nas bo na prvem programu TV Slovenija zabaval Lado Bizovičar. / Foto: Mare Vavpotič

Spomine na svoja najlepša silvestrovanja bodo obujali Boris Cavazza, Manca Košir in Vlado Kreslin. V Kvizu leta se bodo pomerili Boštjan Gorenc - Pižama, Perica Jerković, Ana Marija Mitič, Jure Godler, Desa Muck in Miha Šalehar. Da gostje ne bodo lačni in žejni bosta poskrbela legendarna televizijska kuharja Bojan Emeršič in Gregor Bakovič. Šef kuhinje ne bo nihče drug kot Andrej Kuhar, prvi Slovenec z Michelinovo zvezdico. RTV Slovenija desetim naročnikom Gorenjskega glasa podarja zgoščenko: petim zgoščenko Tiste najlepše 2, petim pa zgoščenko Slovenska popevka 2014. Za sodelovanje v žrebanju odgovorite na nagradno vprašanje: Kje običajno pričakate novo leto? in odgovore do ponedeljka, 5. januarja, do 12. ure pošljite na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova 4, Kranj ali na: koticek@g-glas.si.

Šport hotel Pokljuka v stečaju

Okrožno sodišče v Kranju je začelo stečajni postopek nad družbo Šport hotel Pokljuka, ki ima v lasti hotel s tem imenom na Pokljuki.

MATEJA RANT

Goreljek – Predlog za stečaj je vložilo vodstvo družbe Šport hotel Pokljuka, za stečajnega upravitelja pa so imenovali Milorada Vidovića. Družba za spodbujanje razvoja TNP, ki je 74-odstotna lastnica Šport hotela Pokljuka, namreč ni uspela zagotoviti sredstev za dokapitalizacijo v višini tristo tisoč evrov, je pojasnil direktor omenjene družbe Grega Tekavec.

Družba Šport hotel Pokljuka se je že nekaj let spopadala z izgubo. Lani je znašala skoraj pol milijona evrov, prenesena izguba je skupaj s tekočo izgubo na zadnji lanski dan znašala nekaj manj kot tri milijone evrov. Za Šport hotel so sicer po besedah Grega Tekavca uspeli najti investitorja, ki pa je postavil zahtevo, da se z upnikoma dogovorijo za delni odpis terjatev, in sicer v višini pol milijona evrov in skoraj 150 tisoč evrov, na kar upnika

Šport hotel Pokljuka je v stečaju. / Foto: Tina Dokl

nista pristala. »Šport hotelu Pokljuka tako ni ostalo drugega, kot da razglasi stečaj.«

Družbo Šport hotel Pokljuka so ustanovili marca 2006, z dokapitalizacijo v obliki stvarnega vložka nepremičnine s pripadajočim zemljiščem in parkiriščem

leto kasneje je njen večinski lastnik postala Družba za spodbujanje razvoja TNP. Drugi družbenik je z vložkom v višini 540 tisoč evrov postal Brest Pohištvo iz Cerknice. V letih 2008 in 2009 so izpeljali naložbo v obnovo Šport hotela, za

kar so uspeli pridobiti tudi nepovratna evropska sredstva. Konec leta 2010 so prenovili še večnamensko dvorano. Družba za spodbujanje razvoja TNP je svoj delež v Šport hotelu Pokljuka že od leta 2011 poskušala odprodati.

Skupaj delavci in delodajalci

»Če bo šlo gospodarstvu dobro, bo šlo dobro vsem!« so opozorili protestniki pred vladno palačo v Ljubljani. Ne strinjajo se z odločitvami vlade glede okoljskih dajatev.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana – Včerajšnjega protesta, ki sta ga organizirala sindikat Pergam in Gospodarska zbornica Slovenije (GZS), so se udeležili delavci in delodajalci. Protestniki, blizu tristo jih je bilo po oceni, se ne strinjajo z odločitvami vlade glede okoljskih dajatev. Ministrska ekipa se je namreč glede načrtovane odprave oprostitev pri dajativih za izpuste CO2 dogovorila, da bodo od 30 milijonov evrov, kolikšen je načrtovan dodatni priliv od tega, 6,5 milijona evrov prispevala energetska intenzivna podjetja, preostalo vsoto bodo razdelili med širšo populacijo. »Breme, ki ga mora pokriti proizvodnja, ni primerljivo

s sosednjimi državami,« je opozoril predsednik GZS Samo Hribar Milič in dodal: »Z novimi obremenitvami dela ne bomo rešili javnih financ, kriza se bo le še poglobila.« Prvi mož sindikata Pergam Janez Posedi je poudaril, da vlade vsako leto izumijo neko novo varianto, kako pobrati denar in da so podjetja že v preteklih letih veliko vložila v povečanje okoljske sprejemljivosti proizvodnje. Med protestniki je bil menedžer leta, direktor Količevo Kartona Branko Rožič, ki se ne strinja s tem, kako vlada pristopa k reševanju težav. Da se za delovna mesta bojijo v Papirnici Goričane, je poudaril Boštjan Burnik iz sindikata papirnice Goričane.

Z roko ob roki delavci in delodajalci / Foto: Tina Dokl

Več brezposelnih, več revnih

Ob osamosvojitvi je imela Slovenija manj brezposelnih kot danes in nižjo stopnjo revščine. Avtomobilov je zdaj občutno več, kadilcev je manj, poraba alkohola na prebivalca pa se ni bistveno zmanjšala.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Statistični urad je ob dnevu samostojnosti in enotnosti zbral podatke, ki na zanimiv način kažejo razvoj in spremembe po letu 1991, ko je Slovenija postala samostojna in neodvisna država. Njeni temelji so bili postavljeni že leto prej, ko se je plebiscita za samostojno in neodvisno državo udeležilo 93 odstotkov volivcev. Tako visoka volilna udeležba na nobenih poznejših volitvah ali referendumu ni bila presežena, še najvišja (60,4-odstotna) je bila na referendumu o vključitvi Slovenije v Evropsko unijo 23. marca 2003.

Zanimive so primerjave o številu prebivalstva in registrirano brezposelnih, stopnji revščine, delovnem času, potovanjih, turizmu, razvadah ...

V sredini letošnjega leta je imela Slovenija 2.061.600 prebivalcev, kar je 61.600 več kot ob osamosvojitvi 1991. leto. Mejo dva milijona prebivalcev je presešla v sredini leta 2005. Čep-rav je med prebivalstvom

več žensk kot moških, se je v obdobju 1991–2013 rodilo več dečkov kot deklic – dečkov 230.600 in deklic 217.800.

Po podatkih statističnega urada je predlani pod pragom revščine živelo 13,5 odstotka ljudi, to je 271 tisoč prebivalcev, v letu 2002 najmanj v zadnjih 23 letih – 9,9 odstotka, v obdobju po letu 1997 pa približno 11 odstotkov. V najslabšem položaju so gospodinjstva brez delovno aktivnih članov, še posebej tista z vzdrževanimi otroki.

Osamosvojitve je spremljala gospodarska kriza, ki je bila predvsem posledica razpada jugoslovanskega trga. Leta 1991 je bilo 91.100 registrirano brezposelnih, dve leti kasneje se je število povzpelo na 137.100, temu je sledil krepak padec pod mejo sto tisoč, a je potlej svetovna gospodarska kriza, ki se je pri nas »ujela« še z neuspešnimi menedžerskimi odkupi, številko brezposelnih spet potisnila v nebo. Konec oktobra letos je bilo na zavodu prijavljenih 115.900 registrirano brezposelnih.

Velike spremembe so bile tudi pri delovnem času.

Sredi devetdesetih let prejšnjega stoletja se je začel prehod na 40-urni delovni čas, ki je bil dokončno uzakonjen leta 2003. Prvi statistični

podatki iz Ankete o delovni sili segajo v leto 1993, takrat so delovno aktivni v povprečju delali 43,9 ure na teden, po podatkih iz leta 2013 pa 34,5 ure.

Najvišja gospodarska rast je bila v letu 2007, ko je bila kar 6,9-odstotna, in najnižja dve leti kasneje, ko se je znižala za 7,8 odstotka. Število

Slovenija je bila ob osamosvojitvi razdeljena na 62 občin, od leta 2011, ko je bila ustanovljena občina Ankaran, pa ima 212 občin.

prenočitev tujih turistov se je skoraj potrojilo – leta 1991 so jih beležili nekaj več kot dva milijona, lani skoraj šest milijonov. Površina kmetijskih zemljišč se je v 23 letih zmanjšala s 561 na 477 tisoč hektarjev.

Ljudje pojedjo več sadja in zelenjave

V 23 letih so se močno spremenile potovalne in prehranske navade pa tudi razvade prebivalstva. Število registriranih osebnih vozil se je od leta 1991 do leta 2013 povečalo s 603 tisoč na 1.063.700, zaradi tega pa se je močno zmanjšalo število potnikov, prepeljanih v javnem cestnem prevozu. Danes ljudje pojejo bistveno več sadja in zelenjave kot pred dobrimi dvajsetimi leti. Takrat so ga pojedli povprečno 28,5 dekagrama na dan, zdaj ga približno dvakrat toliko – 54 dekagramov, s čimer so že dosegli povprečje Evropske unije. Medtem ko se število kadilcev v Sloveniji zmanjšuje, pa poraba alkohola ostaja dokaj visoka in se ni bistveno zmanjšala.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VOĐJA OGLASNEGA TRŽENJA

Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjske (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog / Trisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 1,70 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vključeno DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Sneg bi žičničarjem polepšal praznike

Na gorenjskih smučiščih je snega bolj malo, a ponekod vendarle omogoča smuko v omejenem obsegu. Žičničarji si zato želijo novega snega ali vsaj dovolj nizke temperature, da bi lahko delali t. i. tehnični sneg.

J. P. M. A., M. R., A. S.

Kranj – Na Voglu imajo trenutno snega dovolj le za sankanje in za malo bolj zimsko kuliso. Kot pojasnjuje Matej Kandare iz Žičnic Vogel, načrtujejo dodatno zasnežiti otroški park in štirisedežnico Brunarica, za kar potrebujejo dva dni mraza, ki je sicer napovedan za petek. Ob idealnem razpletu vremenskih razmer bi sedežnica Brunarica in otroški park lahko zagnali že to nedeljo. Trenutno obratuje samo gondola na Vogel, med prazniki pa še otroški park in 4-sedežnica Brunarica od nedelje naprej. Ob izdatnejši pošiljki naravnega snega – vsaj 20 centimetrov pa bi lahko usposobili tudi 4-sedežnico Orlove glave in vlečnico Storeč.

Na Krvavcu odprtih pet prog

Na Krvavcu v teh dneh obratuje otroški poligon na Gospincu (ob zgornji postaji kabinske žičnice), otroška vlečnica Luža, 4-sedežnica Tiha dolina, 2-sedežnici Njivice in/ali 6-sedežnica

V Kranjski Gori, ki je eno naših najnižje ležečih smučišč, nestrno pričakujejo naravni sneg, saj zaradi visokih temperatur umetnega ne morejo izdelovati tako, kot bi si želeli.

Vrh Krvavca, odprte so smučarske proge št. 1, 2, 6, 17 in 18. Na progah je do 35 centimetrov kompaktnega snega, snežne podlage na odprtih smučarskih progah pa je dovolj za dobro smuko, pravijo v RTC Krvavec. Glede na vremensko napoved bodo sistem tehničnega zasneževanja ponovno zagnali že jutri, da bodo v čim krajšem času pripravili in odprli še

dodatne smučarske proge in obiskovalcem čez praznike omogočili ugodno smuko na čim več površinah. Kot nam je še sporočil Luka Vrančič iz RTC Krvavec, so za smučarje pripravili tudi Veseli december. »V času božično-novoletnih praznikov (do vključno 31. decembra) obiskovalce ob nakupu smučarske vozovnice obdarimo zokusnim presenečenjem. V času

teh praznikov za živahno vzdušje že tradicionalno poskrbijo tudi gostinci na smučišču. Vsak dan se pri vseh gostinskih objektih odvijajo različne tematske zabave in t. i. snežne zabave,« nam je še povedal, od dogodkov pa izpostavil tradicionalno Božično mašo na Plaži Krvavec, ki bo 25. decembra ob 18. uri, daroval pa jo bo duhovnik Pavle Juhant.

Na Veliki planini čakajo sneg

Otroci iz Kamnika in okolice bodo tudi med prihajajočimi prazniki lahko smučali na Veliki planini, a le, če bo zapadlo dovolj snega. Vode za umetno zasneževanje na planini namreč ni. Kot nam je povedal v. d. direktorja družbe Velika planina Leon Keder, potrebujejo nekaj deset centimetrov snega, da bodo lahko uredili otroško smučišče in pognali vlečnico Jurček ter odprli zimski smučarski park. Če bo snežne podlage dovolj, bo smučišče, primerno za otroke do 5. razreda, delovalo ob koncih tedna, praznikih in med šolskimi počitnicami. Kot so še sporočili, so včeraj po obnovi znova odprli lokal pri spodnji postaji nihalk.

Obratuje le žičnica za otroke

Tudi v Kranjski Gori, najnižje ležečem večjem slovenskem smučišču, nestrno čakajo na sneg ali vsaj dovolj nizke temperature, da bi lahko začeli izdelovati umetnega. Na najvišjih delih

smučišč so namreč temperature zaradi toplotne inverzije še vedno prenizke, da bi lahko snežne topove na polno obremenili. V Kranjski Gori zato zaenkrat obratujeta le žičnica Mala Mojca in trak za otroke, kot pravi Klavdija Gomboc, pa žičničarji za priprave terena izkoristijo vsak primeren trenutek, tako da bodo takoj, ko zapadejo prvi centimetri snega, pripravljeni na začetek obratovanja.

Na Starem vrhu pripravljeni

»Na Starem vrhu je vse pripravljeno za začetek nove smučarske sezone,« je poudaril vršilec dolžnosti Smučarsko turističnega centra Stari vrh Janez Pelipenko. Uspelo jim je že tudi izdelati nekaj snega, ki so ga pustili v kupih, saj jim zdajšnje visoke temperature ne dopuščajo zasneževanja. »Zdaj čakamo na sneg ali vsaj mraz, da bi lahko nadaljevali z zasneževanjem,« je še dejal Janez Pelipenko, ki ostaja optimist in verjame, da bodo smučarji prve zavoje po strminah Starega vrha lahko naredili že do novega leta.

Odprli drsališče z razgledom

Na Bledu je v minulih dneh zaživela Blejska zimska pravljica. Pod tem imenom so združili številne prireditve v času ne samo prazničnega decembra, ampak prek celotne zimske sezone.

MATEJA RANT

Bled – V okviru predstavitve projekta zimske pravljice na Bledu so v ponedeljek ob hotelu Park uradno odprli tudi Blejsko drsališče z razgledom. Ob tem so praznično vzdušje s slavnostnim prižigom lučk na božičnem drevescu želja pričarali župan Janez Fajfar in nekateri znani Blejci. K zabavi na ledu so s svojim nastopom povabili glasbena gostja Eva Leskovšek in skupina Lucky Lookers on Ice. Vse skupaj so dopolnili Okusi Bleda – blejski gostinci s tradicionalno gorenjsko kulinariko v novi preobleki. Blejska zimska pravljica je plod sodelovanja občine, Turizma Bled, Zavoda za kulturo Bled ter blejskega

turističnega gospodarstva in drugih gospodarskih subjektov iz lokalnega okolja.

Drsališče je odprto vsak dan med 10. in 22. uro. V času novoletnih in zimskih počitnic bodo pripravili tudi šolo drsanja, prikaze umetnostnega drsanja in hokeja na zabaven način, za zabavo na ledu pa bosta skrbela tudi labodek Zaki in labodka Rozi, maskoti družinskega hotela Savica. Na drsališču lahko v prazničnem času obiskovalci svoje želje zaujajo božičnemu drevescu želja. Z nakupom okraskov pa bodo prispevali k varovanju in zaščiti labodov na Blejskem jezeru, saj zbrani denar namenijo skladu za skrbništvo blejskih labodov.

V letošnjem decembru so

pripravili še nekaj novosti, je poudarila Eva Štravs Podlogar. K zimskemu vzdušju med drugim prispeva novoletna okrasitev z velikimi snežinkami ob obali jezera, kjer so uredili tudi romantični kotiček oziroma »kissing point«. Lepo osvetljeno pravljico blejsko promenado ob jezeru poleg tega vsako soboto do 10. januarja ob 18. uri dodatno razsvetli Blejska vodna serenada, glasbena prireditev s projekcijo na vodno zaveso. Do 10. januarja si je mogoče ob obali jezera ogledati tudi fotografsko razstavo domačina Roka Mučiča z naslovom Romantične podobe Bleda.

Na božični dan bodo blejski potapljači tudi letos oživilo Legendo o potopljenem

Ob hotelu Park so v ponedeljek odprli drsališče z razgledom. / Foto: Tina Dokl

zvonu. Potopljeni zvon bodo iz jezerskih globin dvignili ob 17. uri. Na predzadnji dan starega leta pa bodo blejski klubi in društva pripravili že tradicionalno prireditev Krog prijateljstva, voden sprehod z baklami okrog jezera. Novost pa je Disco na ledu v športni dvorani, s katerim bodo prav tako popestrili praznično vzdušje na Bledu. Odvijal se bo vsak dan do 4. januarja od 9.30 do 11. ure ter od 16.30 do 18. ure.

Praznično so obarvali še dogajanje na Blejskem

gradu. Tik pred novim letom, v soboto, 27. decembra, ob 17. uri bodo v Viteški dvorani pripravili koncert evropskih božičnih pesmi Ta dan je vsega veselja. Najlepše evropske božične napeve bodo izvajali člani Vokalne zasedbe Musica pod umetniškim vodstvom Roberta Feguša. Med drugimi bodo predstavili angleške, francoske, hrvaške, italijanske, madžarske in nemške napeve. Na zadnji dan letošnjega leta oziroma prvi dan v novem letu bo mogoče ob 11. uri tudi zaplesati

na Plesu z graščakom. V Festivalni dvorani pa bo 30. decembra ob 20. uri mogoče prisluhniti novoletnemu koncertu, ki bo goste z glasbo popeljal od Dunaja do Buenos Airesa.

Že po tradiciji bodo leto na Bledu zaključili s silvestrovanjem na prostem. Za zabavo bo poskrbel ansambel Gregorji, namesto klasičnega ognjemeta pa bodo obiskovalci lahko uživali v Blejski vodni simfoniji. Že popoldne ob 15. uri pa bodo pripravili tudi silvestrovanje za otroke v Ledeni dvorani.

Enostavno

čarobno!

OBI®

trajanje baterije cca. 30 sekund

višina efektov cca. 45 m

19 izstrelkov

Top cena

~~17,99~~

Prihranite 44 %

9,99

Ognjemetna baterija „Palček smuk“

19 strelna velika ognjemetna baterija, modri kometi se razpočijo v vijolične in modro oranžne krizanteme, 3 strelni finale, kategorija 3, št.art.: 743012 7

trajanje baterije cca. 25 sekund

višina efektov cca. 35 m

~~19,99~~
kos

Ognjemetna baterija „Halloween“

kombinacija 12 efektov srebrnega repa z večbarvno potoniko, srebrno vrtenje večbarvnega repa potonike ter brokadnega repa z brokadno krono, kategorija 2, št.art.: 211408 0

2 + 1
Gratis

trajanje baterije cca. 65 sekund

višina efektov cca. 45 m

~~59,99~~

Prihranite 41 %

34,99

Ognjemetna baterija „Bučke“

58 strelna kombinacija atraktivnih efektov: rdeči, zeleni in modri kometi se razpočijo v rdečo daljlo z zlato zrcalno krizantemo, modro potoniko, svetlo rdeča daljlo z zlato brokat vrbo, zeleno zrcalno krizantemo z vijolično daljlo, srebrno zrcalno krizantemo z rdečo daljlo, rdečo zrcalno krizantemo z modro daljlo, zeleno zrcalno krizantemo in zlato diamantno vrbo z modro potoniko, mega 4x4 finale, kategorija 3, št.art.: 310405 6

trajanje baterije cca. 15 sekund

višina efektov cca. 35 m

~~10,99~~

Prihranite 44 %

5,49

Ognjemetna baterija „Concorde“

16 strelna kombinacija efektov atraktivnega izgleda: rdeča, vijolična, večbarvna in srebrna potonika, vijoličasti padajoči listi z vijoličnim kometom, kategorija 2, št.art.: 130133 2

trajanje baterije cca. 48 sekund

višina efektov cca. 50 m

~~22,99~~

Prihranite 43 %

12,99

Ognjemetna baterija „Joker“

16 strelna velika ognjemetna baterija, zlato diamantni kometi se razpočijo v zlato diamantno vrbo z modro sredico, zlato diamantno vrbo z rdečo sredico, 4 strelni super finale, kategorija 3, št.art.: 310406 4

~~29,99~~

Prihranite 31 %

19,99

Družinski komplet „Fantazija“

predstavlja velik družinski paket za ure zabave, sestavljen iz ognjemetne baterije, fontane, prasketajoče kroglice, kresničke, talne vrtavke, žvižgače, rimske sveče, itd., št.art.: 267833 2

9 izstrelkov

~~11,99~~

Prihranite 31 %

7,99

Komplet raket „Veternica“

komplet cilindričnih raket družine Jupiter, ob izstrelitvi raketa doseže višino 45 metrov, paket sestavlja 9 raket Jupiter z različnimi efekti, višina cca. 45 m, trajanje cca. 2-3 sek, kategorija 2, št.art.: 768133 1

trajanje baterije cca. 50 sekund

višina efektov cca. 35 m

~~44,99~~

Prihranite 40 %

26,99

Ognjemetna baterija „Eagle“

čudovitih 64 izstrelkov, trajanje cca. 50 sekund, višina izstrelkov cca. 35 metrov, kategorija 2, št.art.: 211405 6

trajanje baterije cca. 30 sekund

višina efektov cca. 30 - 40 m

Top cena

~~29,99~~

Prihranite 60 %

11,99

Ognjemetna baterija „Copacabana“

36 izstrelkov atraktivnega izgleda, trajanje cca. 30 sekund, višina izstrelkov cca. 30-40 metrov, kategorija 2, št.art.: 130127 4

Sredstva uporabljajte previdno. Pred uporabo vedno preberite navodilo in podatke o izdelku. Vsem artiklom, ki jih prodajamo ni dovoljena prodaja fizičnim osebam, mlajšim od 14 let za kategorijo 1, 16 let za kategorijo 2 in 18 let za kategorijo P1, T1 in kategorijo 3 do 1.000 g neto eksplozivne mase (NEM).

9101/14 - Ponudba velja od 23.12. do 31.12.2014
Velja do razprodaje akcijskih zalog v tem terminu.

Občudujte efekte
že danes na obi.si

Igralništvo se vse bolj povezuje s turizmom

Hitov igralniško-zabavišni center Korona v Kranjski Gori je že vse od ustanovitve pred triindvajsetimi leti sinonim za igralništvo na Gorenjskem. Po sedmih letih krize so se negativni trendi v letošnjem letu vendarle obrnili navzgor.

MARJANA AHAČIČ

Kranjska Gora – Tudi v igralništvu se pozna splošna gospodarska kriza, ki pa vodi v dokaj korenite spremembe na tem področju. Ne le v sosednji Italiji, kjer je zgodba podobna kot pri nas, pravi Tomaž Repinc, direktor igralniško-zabavišnega centra Korona v Kranjski Gori, prestrukturiral se je celo Las Vegas, meka in sinonim za igralništvo. »Celo tam igralništvo ne predstavlja več največjega prihodka. Mislim, da so se prihodki tam že prevesili v korist konferenčne in turistične dejavnosti, hotelskih nočitev. Prestrukturiranje so začeli že precej pred nami.«

Tomaž Repinc, direktor zabavišnega centra Korona v Kranjski Gori / Foto: Gorazd Kavčič

»Še bolj kot kriza v Sloveniji sta nas prizadela kriza in padec gospodarstva v Italiji. Posledice smo delno omilili s povečanimi aktivnostmi na avstrijskem trgu, od koder prihaja polovica naših gostov.«

Kako je gospodarska kriza v preteklih letih prizadela igralniško dejavnost?

»V igralništvu so razmere še slabše kot v turizmu nasploh. Najbolje nam je šlo leta 2006, od takrat so prihodki v vseh Hitovih igralnicah skupaj upadli kar za 40 odstotkov. Še bolj kot v Sloveniji sta nas prizadela kriza in padec gospodarstva v Italiji. Delno smo posledice pri nas v Kranjski Gori omilili s povečanimi aktivnostmi na avstrijskem trgu, od koder prihaja polovica naših gostov. Slovencev imamo le okoli 10 odstotkov, prihajajo

predvsem Gorenjci iz območja do Ljubljane.«

Se avstrijski in italijanski gostje med seboj zelo razlikujejo?

»Seveda, saj gre za dve zelo različni kulturi. Avstrijci so tako kot mi Gorenjci osebno bolj zaprti, Italijani pa popolnoma drugačni od nas – odprti, željni zabave, dogajanja tudi avstrijski

gostje se počasi spreminjajo, a razlika ostaja.«

Kako pa potem uskladite ponudbo za oboje?

»Imamo zelo dobro kuhinjo, rekel bi, da eno od najboljših v Kranjski Gori. Zadovoljiti moramo namreč zelo petične italijanske goste; vemo, da so Italijani gurmani in zato je nivo restavracij visok, kar znajo zelo

ceniti tudi avstrijski gostje. To je tudi ena od naših konkurenčnih prednosti.«

Kako ste zadovoljni s poslovanjem v letu 2014?

»Kar zadovoljni, saj smo po letih krize prvič uspeli zaustaviti padanje in beležimo celo določeno rast.«

Kako vam je to uspelo?

»Predvsem ne prodajamo več samo igralništva, ampak celotno turistično ponudbo Kranjske Gore in Gorenjske. Naša velika prednost je namreč ta, da delujemo v centru turistične destinacije. To je razlog, da se gostom zdi vredno priti tudi iz bolj oddaljenih krajev. Število individualnih gostov v hotelih družbe Hit Alpinea v Kranjski Gori smo tako v primerjavi z lani uspeli dvigniti kar za 35 odstotkov.«

Pri povezovanju igralništva in turizma gre torej za nov pristop, ki se je razvil zaradi kriznih okoliščin?

»Zagotovo. Saj smo že pred petnajstimi leti ob popolni prenovi igralnice ustvarili vrhunski produkt, ki je še vedno odličen, a ga je v teh časih nujno povezovati z ostalo neigralniško ponudbo. Na ta način naši gostje lahko pridejo z družino, prijatelji in ostanejo dlje, kot bi sicer.«

Za naše otroke

Center za socialno delo Kranj je tudi letos organiziral prireditev, na kateri je Božiček obdaril otroke in mladostnike iz rejniških družin.

Tudi na tokratni prireditvi je vse otroke razveselila Pika Nogavička. / Foto: Matic Zorman

SAMO LESJAK

Kranj – Obdaritvena prireditev, poimenovana Za naše otroke, ki jo Center prireja že štirinajsto leto zapored, je potekala v avli Mestne občine Kranj, kjer se je zbralo več kot sto otrok in njihovih skrbnikov. Center za socialno delo sicer pomaga več kot 230 gorenjskim otrokom in mladostnikom iz rejniških ter skrbniških družin, pa tudi otrokom, ki sicer živijo pri svojih starših in jim Center nudi pomoč ter obznanen krepki starševsko vlogo z namenom, da družina ostane skupaj. Najmlajše, zbrane na prireditvi, je z duhovitim in sproščenim programom nasmejela Pika Nogavička, vse pa je še posebno razveselil prihod Božička, ki je obdaril vsakega otroka in mu zaželel srečo.

Mnogi izmed teh otrok nosijo v sebi tragično izkušnjo izgube staršev, zato se vsako leto še toliko bolj

razveselijo prireditve, ki jim predstavlja priložnost za druženje z vrstniki in vzpostavljanje novih prijateljstev. »Prireditve spada med dopolnilne dejavnosti Centra za socialno delo Kranj, s katero želimo otrokom in mladostnikom pokazati, da v svojih stiskah niso sami, čeprav so iz različnih razlogov ostali prikrajšani za normalno družinsko življenje. S pomočjo donatorjev nam uspe izvesti prireditev, v katero vložimo veliko časa in truda, ki pa sta poplačana, ko vidimo nasmejene otroke. Leti nam dajejo energijo tudi za naprej,« je dejala strokovna sodelavka CSD Tina Hudočnik. Center pa ne pozabi tudi na otroke in mladostnike, nameščene v zavodih za usposabljanje, ki se sami zaradi zdravstvenih težav prireditve ne morejo udeležiti – tudi njih obiščejo, jih simbolično obdarijo ter jim tako polepšajo dan.

Še dolgo bo rasla trava

Občinske svetnike iz vrst SLS skrbi, da bo na zazidalnem območju Livada Žovšče nad Puštalom še dolgo rasla trava.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Postopki za sprejem občinskega podrobnega prostorskega načrta (OPPN) se namreč že zelo dolgo vlečejo. Na decembrski seji škofjeloškega občinskega sveta so obravnavali stališča do pripomb do za OPPN za območje Livada Žovšče, ki so jih potem na koncu potrdili z 18 glasovi proti štirim iz opozicije.

Pred desetimi leti je bilo to območje na šestih hektarjih opredeljeno kot stavbno zemljišče, predvideno za stanovanjsko gradnjo.

Zainteresirana skupina občanov je občini dala pobudo o izdelavi OPPN za naselje s 65 stanovanjskimi hišami. Leta 2011 je bil dokument narejen, občinski svet ga je junija letos sprejel v prvi obravnavi, sledila je javna razgrnitev. Do druge obravnave je občina prejela 65 pripomb in se do njih opredelila. Na predlog občinske uprave bodo sedaj pripravili urbanistično delavnico, ker je obravnava pokazala, da si lastniki zemljišč na tem območju niso enotni in da tudi ne želijo vsi graditi. Delavnica naj bi dala vsaj

tri variantne rešitve, z rezultati bi občinske svetnike seznanili prihodnje leto, nato bi postopek tekel naprej.

Svetniki stranke SLS so bili v razpravi kritični do dolgotrajnega postopka. Če bo šlo tako naprej, bo na tem območju še dolgo rasla trava, so dejali. Postopek je lahko končan v devetih mesecih, če bo gradivo dobro pripravljeno, pa meni Tatjana Bernik iz občinske uprave. Ključni problem doslej je bil, da ni bila opredeljena faznost gradnje, kar naj bi v nadaljnjem postopku uredili.

kamnik-tourism.si f TIC Kamnik

KAMNIK

Decembra
Čas veselja

- 26. 12. MARKO VOZELJ IN MOJS3
- 27. 12. SKUPINA GADI In SKUPINA ŠPICA
- 28. 12. KONCERT SKUPINE MUFF in COVER LOVER
- 29. 12. NATALIJA VERBOTEN IN WERNER
- 30. 12. ANSAMBEL SAŠA AVSENIKA
- 31. 12. SILVESTROVANJE Z ANSAMBLOM VIHARNIK

Kamnik

Božična zgodba z živimi jaslicami

Člani Turističnega društva Tuhinjska dolina so v nedeljo v Bizjakovih dolinah v Snoviku znova pripravili Božično zgodbo z živimi jaslicami.

JASNA PALADIN

Snovik – Po enoletnem premoru – lani so organizatorji oba predvidena termina zaradi dežja morali odpovedati – so Bizjakove doline pri termah Snovik letos znova oživele z božično zgodbo.

Člani društva so letos prvič za svojo prireditev izbrali čas pred božičem, kar so dobro sprejeli tudi obiskovalci; kljub nizkim temperaturam naj bi se jih po ocenah organizatorjev zbralo več kot štiristo. Zgodba se je odvila v pravem gledališču na prostem – predhišos potrebnimi pripravami na božični večer, pripovedovanjem zgodb in blagoslovom prostorov, v Betlehemu pred dvema tisočletjema,

ko sta Jožef in Marija iskala prenočišče in v hlevčku, kjer se je rodil Jezus, njegov prihod pa sta naznanila angel in zvezda repatica. Manjkali niso niti sveti trije kralji. Zgodbo sta doživeto pripovedovala ena od pobudnic živih jaslic v Snoviku Manja Žebaljec in letošnji gost Jure Sešek, ki je skupaj s svojo ženo Uršo in sinom Lukom poskrbel tudi za pevski del letošnje prireditve.

Da je bil večer res pravo predbožično doživetje, so organizatorji poskrbeli tudi z živimi živalmi, v predstavi pa je sicer sodelovalo več kot osemdeset članov turističnega, kulturnega in kongresnega društva ter ljubiteljev Tuhinjske doline.

Vrhunec predstave na prostem se je odvil v hlevčku, za navdušenje gledalcev pa je poskrbel tudi prihod angela.

V Kamniku bodo drsali do začetka marca

Kamnik – Občina Kamnik in Zavod za turizem in šport v občini Kamnik sta tudi letos uredila drsališče, ki pa se ne nahaja več na Glavnem trgu kot minula leta, ampak na parkirišču za frančiškanskim samostanom. Nova lokacija je organizatorjem omogočila tudi namestitve strehe, tako da bo brezplačno drsati letos mogoče ob vseh vremenskih razmerah. Na 280 kvadratnih mestih drsalne površine bo letos prvič v večernih urah možno igrati tudi hokej. Ob drsališču si obiskovalci lahko izposodijo drsalke, hokejske palice in ploščke, poskrbljeno pa je tudi za nekaj gostinske ponudbe. Drsališče bo odprto do 1. marca 2015, in sicer vsak dan od 10. do 21. ure, od 21. do 22. ure pa bo na razpolago hokejistom in organiziranim skupinam.

Spominska slovesnost ob spomeniku NOB

Zgornji Tuhinj – Občina Kamnik in Združenje borcev za vrednote NOB Kamnik vabita v soboto, 27. decembra, ob 11. uri na spominsko slovesnost v Zgornji Tuhinji, kjer bomo pri spomeniku na Prevojah počastili in se poklonili vodji ameriške vojne misije kapetanu Charlesu Fischerju, 192 padlim borcem in narodnemu heroju Martinu Kotarju.

Jaslice na Prebačevem

Prebačevo – V petek ob 18. uri vabljeni, da se zberete ob jaslicah na Prebačevem. Otroci bodo zaigrali božični prizor, prepevali bodo božične napeve, domače gospodinje pa poskrbele za sladek prigrizek in tople napitke.

Park Arboretum zaprt zaradi vzdrževalnih del

Volčji Potok – Park Arboretum Volčji Potok bo zaradi nujnih vzdrževalnih del zaprt od 24. decembra 2014 do predvidoma 18. januarja 2015.

Štipendije dvanajstim študentom

JASNA PALADIN

Domžale – Župan občine Domžale Toni Dragar je z izbranimi študenti podpisal pogodbo o štipendiranju v študijskem letu 2014/2015. »Danes pred menoj sedite samo izbranci in ponosen

sem na vas, tako kot sem ponosen, da svojim mladim občankam in občanom že vrsto let omogočamo pogoje za uspešnejše izobraževanje in nadaljnjo študijsko motivacijo. Treba je pomagati tistim, na katere bo ta občina kasneje lahko najbolj

računala,« je dejal župan in povedal, da se je za štipendije za tekoče šolsko leto potegovalo 67 študentov, podeljenih pa je bilo dvanajst štipendij, in sicer pet štipendij za nadarjene dijake in študente, tri štipendije za socialno šibke dijake in štiri štipendije

za deficitarne poklice. Novi štipendisti Občine Domžale so: Blaž Cotman, Barbara Grmek, Rok Kališnik, Blaž Kvas, Špela Orehek, Gašper Pavlin, Neža Pirnat, Marcel Pirš, Ožbej Jakob Popelar, Anja Rudof, Matic Slabanja in Ema Smolnikar.

CENE PADAJO!
VELIKA RAZPRODAJA DO -50%

kika **Leiner**

NIHČE DRUG NE ZMORE TEGA

RAZSTEGLJIVO V POSTELJO

PRIVARČUJETE **55%**

1.800,**
799,99

OMEJENA KOLIČINA

V LEVI ALI DESNI POSTAVITVI

Kotna sedežna garnitura od

VRTLJIVA ZGORNJA PLOŠČA

400,**
139,99

PRIVARČUJETE **65%**

-50%
POPUSTA NA BOŽIČNE OKRASKE

Popust na doslej veljavne prodajne cene. Velja do odprodaje zalog.

1 SEDEŽNA GARNITURA „BELIZE“.

Korpus iz belega umetnega usnja. Sedežna površina in hrbtna blazine iz temno sivega blaga. Zadnje površine identične s sprednjimi. Noge iz kromirane kovine. Velikost ca. 225 x 361 x 172 cm. Sedežna garnitura v levi ali desni postavitvi. Namesto 1.800,-** **799,99**. Sedežna garnitura razstegljiva v posteljo. Ležalna površina ca. 293 x 133 cm. Namesto 2.198,-** **999,99**. Tabure z doplačilom. (20091170, 20091196, 20091211, 20091253, 20091279)

2 MIZICA ZA K SEDEŽNI GARNITURI „TRI“.

Bela površina, visoki sijaj. Vrtljiva zgornja plošča. Velikost ca. š. 75, v. 30, g. 75 cm. (19559874)

Ponudba velja v vseh poslovalnicah kika in Leiner.

Vse cene so v evrih in veljajo samo za nakup neposredno v poslovalnicah. Dostava na dom ni vključena v ceno. Cene veljajo od 27. 12. 2014 do 10. 01. 2015 oz. do odprodaje zalog. Tiskovne napake niso izključene. 12-2014/15 14868. **Namesto cene so kataloške cene proizvajalcev. **kika Villach/Beljak**, Kärntner Straße 7, tel.: 0043 (04242) 32111. **kika Klagenfurt/Celovec**, Völkermarkter Straße 165, tel.: 0043 (0463) 3840. **kika Graz/Gradec**, Kärntner Straße 287, tel.: 0043 (0316) 282556. **kika Feldbach**, Mühldorf 437, tel.: 0043 (03152) 61 61. **Leiner Graz/Gradec**, Annenstraße 63, tel.: 0043 (0316) 72 50-0.

Komorni zbor Megaron navdušil v Adergasu

Zbor je navdušil številne poslušalce v župnijski cerkvi v Adergasu.

JANEZ KUCHAR

Adergas – V četrtek je bil v župnijski cerkvi v Adergasu slavnostni koncert enega najboljših pevskih zborov pri nas, komornega zbora Megaron iz Ljubljane, ki ga vodi dirigent profesor Damijan Močnik. Zbor od leta 2003 združuje bivše dijakine in dijake Škofijske klasične gimnazije Zavoda sv. Stanislava v Ljubljani, ki so se kalili v gimnazijskih zborih in želijo nadaljevati svojo zborovsko pot. Pobudo za ustanovitev zbora je dal skladatelj in

dirigent Damijan Močnik, ki zbor vse od začetka tudi vodi. Koncert sakralne glasbe v Adergasu so posvetili spomenu na slovenskega skladatelja Franceta Kimovca ob 50. obletnici njegove smrti, pomenovali pa so ga po eni od njegovih skladb S svojimi perotmi te pokrije gospod.

Zbor se je uspešno predstavil že v številnih evropskih državah pa tudi v Kanadi in Združenih državah Amerike. Visoko raven delovanja dokazuje s številnimi uspehi na tekmovanjih doma in v tujini.

Tudi župan je delil hrano

Kranjsko zavetišče je pred zimo polno, v delilnici hrane pa na dan razdelijo okoli sedemdeset obrokov.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Kranjski župan Boštjan Trilar je pred prazniški obiskal Center za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo zasvojenih, zavetišče za brezdomce in razdelilnico hrane, ki delujejo na Sejnišču 4 v Kranju. Tam nudijo pomoč tistim, ki se spopadajo s težavami zaradi odvisnosti od nedovoljenih ali dovoljenih psihoaktivnih snovi, škodljivih vedenjskih vzorcev ter njihovim sivojem. Omogočajo individualne in skupinske obravnave. Uporabnikom centra je na voljo sprejemni del, dnevni center Labirint in možnost bivanja v stanovanjski skupini Katapult, kjer je prostora za šest uporabnikov. Število uporabnikov je v porastu, predvsem je vedno več mladih. V zavetišču je v povprečju med 21 in 26 nočnih namestitev, kapacitete zavetišča pa so zapolnjene zlasti pred zimo. V zavetišču pripravljajo tudi različne dnevne aktivnosti.

Foto: Matic Zorman

Župan Boštjan Trilar je z vodjo razdelilnice hrane Božom Bajtom delil tople obroke.

V letošnjem letu Mestna občina Kranj v razdelilnici hrane zagotavlja sredstva za 70 uporabnikov mesečno, oziroma 70 obrokov na dan. Hrana se deli na podlagi napotnice Centra za socialno delo. Topli obroki, ki ostanejo, pa se razdelijo tistim, ki napotnice centra za socialno delo nimajo.

»Pozitivno sem bil prese-nečen, kako je vse urejeno,

kako so prostori čisti in kako so se tisti, ki se udeležujejo programov v vseh treh nadstropjih, lepo vključili. V pogovoru je Božo Bajt, vodja razdelilnice hrane, povedal, da jim včasih primanjkuje mlečnih izdelkov. Odlično sicer sodelujejo z več trgovinami, ki jim dajejo dnevne viške hrane. Sam bom poskušal pomagati, da

bi dobili še enega dobavitelja za mlečne izdelke, ki bo centru odstopal dnevne viške, in da poskusimo zagotoviti še kakšno vozilo, lahko tudi rabljeno, za razvoz hrane,« je po obisku povedal župan Boštjan Trilar, ki je v razdelilnici hrane minuli petek spretno pomagal, da so uporabniki dobili topel obrok.

Ekipa Radia Gorenc Vam želi

12 mesecev brez skrbi,
52 nedelj sreče,
365 dni brez bolezni,
8760 ur zabave,
525600 minut lepih občutkov

in 315360000 sekund
veselja z Radiem Gorenc!

Vesele praznike in srečno novo leto 2015!

93.8 FM
RADIO GORENC

Zvoki božiča z blagoslovom prtov

Cerkev Marije Sedem žalosti v Podbrezjah na Taboru je dobila šest novih klekljanih prtov, v katere je vtkanih okoli 2500 ur dela s kleklji. Prte so blagoslovili v petek ob zvokih praznične pesmi in besede.

SUZANA P. KOVAČIČ

Podbrezje – Taborska Urška, ki jo je interpretirala Ema Grašič iz Gobovcev, je izrekla prisrčno dobrodošlico številnim obiskovalcem na petkovem prav posebnem dogodku v taborski cerkvi. Spomnila je najprej Taborska Urška na prti izjemne umetniške vrednosti, ki je star čez osemdeset let in ga v cerkvi uporabljajo le za posebne slovesne priložnosti. Izdelala ga je Marička Beguš v danes že skoraj pozabljeni tehniki rišelj z obrobo iz klekljanih čipk. Begušova, doma v Blekovi bajti v Britofu, se je tedaj zaobljubila Taborski Mariji, da bo izdelala oltarni prt v upanju na svojo ozdravitev, kajti hudo je zbolela za jetiko. Taborska legenda se na podoben način nadaljuje z Anico Hvasti, ki je ob rojstvu hčerke dala zaobljubo, da bo izdelala gobelin, sliko

... svojo obljubo pa zdaj uresničila pri Mariji Sedem žalosti na Taboru. Še več, za klekljanje prtov so se tako zelo navdušile njene prijateljice iz skupine klekljaric, da je vseh štiriindvajset želelo prispevati svoj del. Namesto en prt izpod klekljev Anice Hvasti jih je bilo v komaj pol leta končanih kar šest: oltarni, daritveni, za amblon in mizico ter prta za stranska oltarja. Vanje je všitih 96 čipk, za vsako pa klekljarica potrebuje povprečno 25 ur. Poleg tega so posebne čipke drugačnih oblik, kot so monštranca, križi in vrtnice, zahtevale veliko več časa. Šivanje prtov je prevzela Anica Jankovec iz Žirov. Cerkev je tako obogatena s prti iz klekljanih idrijskih čipk, ki gredo ob bok slikam, freskam in kipom znanih in manj znanih ustvarjalcev sakralne umetnosti na Taboru, blagoslov mojštricam teh umetnin in prtom pa je

Anica Hvasti je dala zaobljubo, ki jo je v pol leta uresničila s prijateljicami klekljaricami. Skupaj so izdelale šest prtov, v katere je všitih kar 96 čipk. Prti so z blagoslovom postali del taborske cerkve. / Foto: Matic Zorman

v petek podelil domači župnik Janez Rihar. Klekljale so Silva Ambrož, Nada Begovič, Alenka Bogataj, Sabina Gros, Milena Hafner Jerič, Anica Hvasti, Anica Jankovec, Duša Jeršin, Zalka Jovanovič, Cvetka Kapitan, Marija Kern, Olga Kopač, Elvira

Kralj, Milena Naglič, Mara Nizič, Anka Orehar, Urška Perne, Majda Sever, Marija Stare, Zvonka Trdina, Alenka Uranič, Slavi Valenčič, Lojzka Zdešar, Lana Zupančič in Francka Šubic.

V praznični zvok besede je popeljal Bojan Pogačnik,

S prazničnim zvokom pesmi je v pričakovanju božiča zapel Mešani pevski zbor Lipnica pod vodstvom Metke Soklič.

z zvokom pesmi je v pričakovanju božiča zapel Mešani pevski zbor Lipnica pod vodstvom Metke Soklič. Prišli so pritrkovalci iz Kamne Gorice France Eržen, Simon Eržen in Jani Pogačnik. Simon Eržen je zapel stari kolednici iz Kamne Gorice, Cesarja rimskega in Zbudi se Jeruzalem.

Prireditev sta obogatila še Neža Kavčič s flavto in Jaro Ješe z orglami. Izšla je zloženska Oltarni prti, besedilo zanjo je napisala Daca Perne, fotografije je prispeval Jožef Perne, oblikoval jo je Matic Šefer. Zloženko je izdalo KD Tabor Podbrezje, ki je tudi pripravilo petkove gododek.

GEN-I že 5 let najcenejši dobavitelj električne energije v Sloveniji.

**PRVI MESEC
ELEKTRIČNA
ENERGIJA
BREZPLAČNO!**

Po podatkih Direktorata za energijo je lahko vaš tradicionalni dobavitelj elektrike dražji tudi do 21 %.

Zamenjajte dobavitelja - hitro in enostavno.
Pokličite **080 1558** in zahtevajte pogodbo za dobavo Poceni elektrike. Podpišite jo in to je vse!
Podrobnosti za vas uredi ekipa www.pocenielektrika.si.

POCENI ELEKTRIKA

www.pocenielektrika.si 080 1558

gen-i

GEN-I, d.o.o., Vrblina 17,
8270 Krško, Slovenija

Jasllice med koreninami na Juhantovi poti

Zakonca Robert in Nataša Gartnar iz Potoč sta jaslice v mogočne korenine drevesa na Juhantovi poti na sv. Jakoba nad Preddvorom postavila tretjič.

SUZANA P. KOVAČIČ

Preddvor – V nedeljo smo Gartnarjeva srečali pri prijetnem opravilu postavitve jaslic. Zamisel je nastala v Robertovi glavi, želel je namreč na tej planinski poti pričarati božični čas. »S soprogo Natašo sva našla primerno mesto v varnem zavetju mogočnih korenin drevesa, med katere vsako leto postaviva jaslice, ki so na ogled vse do svečnice in tudi po tem del jaslic ostane celo leto. Figurice za jaslice sva kupila, poslikana »škata«, pod katero je akumulator, je delo hčerke Maše, osvetlitev iz LED-lučk je naredil sin Žan. Lučke gorijo ves čas in lep je pogled na jaslice tudi, ko se stemni,« je povedal

Robert Gartnar in dodal, da marsikdo prav zaradi jaslic zavije na to pot in da je Ivan Juhant, po katerem se pot imenuje, navdušen nad njuno idejo.

Ivan Juhant, ki je to planinsko pot na Jakoba začel urejati pred približno desetimi leti, potšvedno vzdržuje. »O poti sva začela razmišljati že s pokojnim bratom, še v letih, ko smo do stare Francijeve kočice v nahrbtnikih nosili pijačo kar naravnost po grabnu navzgor. To je bilo strmo, a druge poti naravnost do kočice ni bilo. Pa sva si z bratom rekla, kaj če bi raje hodili po sredini gozda po urejeni markirani poti,« je zgodovino Juhantove planinske poti na hitro orisal Kranjčan Ivan Juhant, ki je vsaj štirikrat

na teden na Jakobo. Kot je dejal, je to koristno zaradi vzdrževanja dnevne kondicije in tudi za pot je treba skrbeti, jo stalno vzdrževati. Še pred postavitvijo jaslic je Juhant na poti postavil kapelico. »Po februarjem žledu sem po poti štiri ure in pol hodil z motorko, da sem jo sploh prebil. Petkrat v celem letu sem potreboval motorko, da sem pospravil, žagal,« je dodal.

Resnici na ljubo je Juhantova pot danes še edina prava planinska pot na Jakoba, ostale so precej prekinjene z makadamskimi cestami. »Letošnji žledolom je na Juhantovi poti podrl veliko dreves, drevo, pod katero so jaslice, pa je ostalo nedotaknjeno,« je še povedal Robert Gartnar.

Jasllice v najbolj naravnem okolju

Blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto 2015

Odkup živine za izvoz
Plačano v 2-3 dneh na vaš TRR!

SMREKCA CENTER
trženje gozdarstva in kmetijstva, ŽABNICA
tel.: 04 255 13 13, fax: 04 255 13 16, mob.: 051 391 011
E-mail: info@smrekcacenter.si

Spoštovane stranke in poslovni partnerji,
v veliko zadovoljstvo nam je ugotoviti, da je bilo naše sodelovanje
v letu 2014 plodno in v obojestransko veselje.

Zahvaljujemo se vam za izkazano zaupanje in želimo, da prihajajoči
prazniki poskrbijo za obilo notranjega miru, leto, ki prihaja, pa
naj bo čim bolj radodarno s svežimi močmi za nove izzive, z osebnimi
in poslovnimi uspehi ter zadovoljnimi in lepimi trenutki!

VETERINARSKA PRAKSA
TENETIŠE, d. o. o.
www.vpt.si

Tenetiše, decembra 2014

Srečno
2015!

Donacija kmetije Pr Gabršek

Češnjice v Tuhinju – Jože in Helena Kropivšek s Kmetije Pr Gabršek v Češnjicah v Tuhinju sta se že drugo leto zapored odločila z denarnim prispevkom podpreti delovanje Varstveno delovnega centra Sožitje, ki ima svoje prostore v Lokah v Tuhinju, v njem pa dnevno dela in ustvarja 22 mladostnikov in odraslih iz kamniške občine. Kot so povedali v centru, so donacije izredno veseli, porabili pa jo bodo za nakup delovnih pripomočkov in ustvarjalnega materiala.

J-CONDOR d.o.o. Medvode
avtokleparska delavnica
Sp. Pirniče 6, 1215 Medvode
041/709 796

Pogodbeni servis in cenilno mesto
za zavarovalnico Generali,
zavarovalnico TILIA in ERGO zavarovalnico,
podružnico v Sloveniji

GENERALI **TILIA** **ERGO**

Pogodbeni servis
za zavarovalnico Triglav in
Zavarovalnico Maribor

triglav **Zavarovalnica Maribor**

Srečno 2015

www.j-condor.si

jcondor@amis.net

Se zvezdice iskrijo,
naj nas temne misli zapustijo,
za srečo, zdravje,
veselje in toplino ...

Čisto je lepo.

Srečno 2015

Komunalna Kranj

Petru zaploskali tudi doma

Najboljši slovenski športnik Peter Prevc je iz rok domačega župana Antona Luznarja prejel zlato plaketo za športnika občine Železniki, z zlato plaketo za športnega delavca je bil nagrajen Branko Košir, najboljši klub v občini pa je Smučarski klub Domel Železniki.

VILMA STANOVNIK

Železniki – Minuli ponedeljek zvečer je bilo slovesno v športni dvorani v Železnikih, kjer sta Javni zavod Ratitovec in občina Železniki pripravila tradicionalno prireditev s podelitvijo občinskih priznanj zaslužnim športnikom, športnim delavcem, športnim društvom, pa tudi najboljšima športnikoma domače šole.

Mlade spodbujajo k športu

»Namen današnjega dogodka ni le, da se nagrajencem na simboličen način zahvalimo za vložen trud in nadpovprečne dosežke, ampak tudi, da mlade spomnimo, kako živijo njihovi vzorniki. Zavedamo se problematike današnjega časa, ko so se gibalne sposobnosti otrok in mladine drastično poslabšale, saj se jih veliko giblje le na relaciji televizija–hladilnik–računalnik. To je moč reševati s športom, zato klube, društva in druge organizacije spodbujamo, da ponujajo čim več programov, ki jih mladostniki z veseljem obiskujejo,« je v pozdravu udeležencem slovesnosti poudaril predsednik strokovnega sveta za šport Javnega zavoda Ratitovec Boris Kavčič in dodal, da imajo v občini odlično organizirana društva in zagnane športne delavce in da je prav letošnje leto tisto, ko so res lahko ponosni na svoje športnike, saj so dosegli velike uspehe tako doma kot v mednarodni konkurenci.

Po bazenu še igrišče

Nagrajencem je nato čestital tudi župan Železnikov Anton Luznar, ki je povedal,

da je naloga občine, da poskrbi za primerno športno infrastrukturo in da prebivalce spodbuja k čim širšemu udeleževanju v športnih aktivnostih. »V letošnjem letu smo energetsko obnovili plavalni bazen, leta 2015 se bomo lotili izgradnje športnega igrišča v Dolenji vasi,« je poudaril župan, preden je v roke segel najboljšima športnikoma OŠ Železniki. To sta Alenka Benedik in Iris Jensterle.

Bronasti plaketi za najboljšega športnika občine Železniki sta si zaslužila alpska smučarka Lejla Habjan in smučarski skakalec Domen Prevc, srebrni plaketi pa odlična strelka Petra Dobravec in smučarski skakalec Cene Prevc.

Zlato plaketo je v imenu Smučarskega kluba Domel prejel predsednik Franci Lukančič, z zlato plaketo za športnega delavca pa je bil nagrajen Branko Košir. Kot je povedal predsednik Strelskega društva Lotrič Železniki Branko Košir, je to nagrada za vse strelce in strelke v Železnikih, ki dosegajo lepe uspehe na domačih in mednarodnih tekmovanjih.

Peter bo praznoval po tekmi v Planici

Vrhunec večera, ki sta ga z glasbo popestrila Maja in Janez Triler, je bila podelitev zlate plakete najboljšemu športniku v občini, zbrani v nabito polni dvorani pa so navdušeno zaploskali smučarskemu skakalcu Petru Prevcu, ki je prevzel tudi plaketo za oba brata, Domna in Ceneta, saj sta bila oba na treningu v Ramsau.

»Zelo sem vesel, da imam podporo tudi doma, da na

Najboljšemu športniku Slovenije Petru Prevcu je čestital tudi župan domače občine Železniki Anton Luznar in mu izročil zlato plaketo. / Foto: Andrej Tarfila

prireditvi lahko vidim tudi druge športnike v občini, jim čestitam in da poklepam med seboj. Prav tako se mi zdi pomembno, kot smo danes slišali, da otroke navdušujemo za šport,« je bil, čeprav je šele pripotoval iz zadnje tekme v Engelbergu, dobre volje Peter Prevc, ki se je včeraj z ekipo v Planici že pripravljaj na novoletno turnejo. »Do novoletne turneje je še nekaj dni, na pot gremo v petek jutraj. Na zadnjih tekmah ni šlo čisto po načrtih, kar pa je tudi dobro, saj je to dokaz, da vsega še ne znam. Skozi niso bili najboljši, sposobni sem več in želim si, da bi to pokazal na novoletni turneji. Zaradi sistema tekmovanja so tekme popestritev tako za nas kot navijače in že težko čakam prvo tekmo,« je tudi povedal Peter Prevc, ki ga skupaj z ostalimi smučarskimi skakalci

začetek novoletne turneje čaka konec tedna v nemškem Oberstdorfu. V soboto so na sporedu kvalifikacije, v nedeljo pa prva tekma.

Novoletna turneja se bo nadaljevala v Garmisch-Partenkirchnu (31. decembra, 1. januarja), Innsbrucku (3. in 4. januarja) ter zaključila 6. januarja v Bischofshofnu. Tako Petra med novoletnimi prazniki ne bo doma. »Na to sem se navadil. Moj praznik je po marčevski tekmi v Planici, ko gredo v ponedeljek vsi v službo, jaz pa imam prazno in takrat je čas za praznovanje,« smeje pravi Peter, ki nikoli nima težav z motivacijo. »Če dobro skakeš, je sezona kratka in kar prehitro mine, če slabo, se pa vleče. Zame poteka hitro, kar pa ni odvisno le od zime, ampak od poletnih priprav, ki mi zagotavljajo, da zimo čim bolje preživim,« pravi slovenski športni junak in junak občine Železniki.

Božično-novoletni vaterpolski turnir

Konec tedna bo v kranjskem olimpijskem bazenu potekal tradicionalni božično-novoletni turnir za mlade vaterpoliste.

JOŽE MARINČEK

Kranj – Akademski vaterpolski klub Triglav tradicionalno že nekaj let zapored konec leta pripravlja božično-novoletni turnir, ki je namenjen najmlajšim igralcem. Tokratnemu povabilu so se odzvali štiri klubi in tako bomo v kranjskem pokritem olimpijskem bazenu od petka do nedelje lahko spremljali petnajst tekem mladih vaterpolistov letnika 2002.

Mladi bodo nastopali za ekipe Crvena Zvezda 1, Crvena Zvezda 2, Vojvodina (vsil Srbija), Primorje (Hrvaška),

Kamnik in pa organizatorja, ekipo Triglava. Tekmovanje se bo začelo v petek, ko se bosta ob 19. uri na prvem srečanju pomerila domačin Triglav in Crvena Zvezda 1. Sledila bo še tekma med Vojvodino in Crveno Zvezdo 2. V soboto se bo tekmovalje začelo ob 9.30, ko se bosta petkovim udeležencem pridružila Primorje z Reke in Kamnik. Turnir se bo zaključil v nedeljo v popoldanskih urah. Po končanem tekmovanju bo še slavnostna podelitev pokalov najboljši trem ekipam ter najboljšemu igralcu, vratarju in strelcu na turnirju.

Za veterane Kranja 75 zmagala in poraz

Novi Sad – Vaterpolska veteranska ekipa Kranj 75 je prejšnji teden nastopila na prijateljskem turnirju v Novem Sadu, kjer so poleg domačinov tekmovali še veterani Delfina iz Rovinja. Kranjčani so nastopili v postavi: Roman Naglič, Damjan Podjed, Luka Eterovič, Darko Zupanič, Blaž Rebolj, Klemen Podvršek, Bojan Grabec, Elvir Bečič, Uroš Čadež, Sandi Mikoletič in Nikola Hajdin. Na turnirju bi morali nastopiti tudi veterani Kopra, a jih ni bilo. Prvo tekmo je Kranj 75 odigral z Vojvodino iz Novega Sada in doživel poraz z 9:11 (4:8), v drugem srečanju so se kranjski veterani pomerili z Delfinom iz Rovinja in zmagali s 7:2 (2:2). Seveda pa vaterpolisti Kranja 75 niso videli le bazena, kjer so igrali. Sobotno dopoldne so izkoristili za ogled Petrovaradinske trdnjave, ogledali pa so si tudi mesto.

Kranjski vaterpolski veterani so turnir v Novem Sadu izkoristili tudi za ogled zanimivosti.

Rokometaši se bodo predstavili

Kranj – V začetku tedna so se člani naše rokometne reprezentance, ki bo januarja nastopila na svetovnem prvenstvu v Katarju, zbrali v Zrečah. Svojim navijačem se bodo na domačih tleh predstavili ta konec tedna, ko bo v dvorani Zlatorog v Celju potekal novoletni turnir, kjer bodo poleg slovenske reprezentance nastopile še reprezentance Egipta, Alžirije in Savdske Arabije, ki bodo prav tako sodelovale na bližnjem svetovnem prvenstvu. Naši se bodo v soboto, 27. decembra, ob 19. uri pomerili z ekipo Egipta, v nedeljo, 28. decembra, ob 20. uri pa z ekipo Alžirije. Vstopnice so za navijače na voljo po simboličnih cenah, saj je enotna cena za vse tekme v obeh igralnih dneh in za vsa srečanja le 7 evrov.

Na Pokljuki še državno prvenstvo v biatlonu

Kranj – Po tekmah svetovnega pokala, ki jih je gostila prejšnji teden, bo Pokljuka biatlonsko obarvana tudi prihodnji konec tedna. Na vrsti je namreč državno prvenstvo in Pokal Slovenije v biatlonu. Na sporedu so sprinterske in zasledovalne preizkušnje. Člani in mlajši člani ter članice in mladinke se bodo v soboto pomerili v sprintu, v nedeljo pa bo sledila zasledovalna preizkušnja z malokalibersko puško, starejši dečki in deklice ter mlajši dečki in deklice pa se bodo pomerili v sprintu (zračna puška).

V Železnikih so ponosni na odlične športnike, letos pa so si plakete zaslužili (z leve proti desni): Lejla Habjan, Alenka Benedik, Iris Jensterle, Franci Lukančič, ki jo je prevzel v imenu SK Domel, Petra Dobravec, Branko Košir in Peter Prevc, ki je plaketo prevzel tudi v imenu bratov Domna in Ceneta, ki sta bila v Ramsau. / Foto: Andrej Trafila

Tristo ponaredkov

SIMON ŠUBIC

Kranj – V Družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (Dars) so letos na cestninskem nadzoru in v Cestninskem uporabniškem centru odkrili skoraj tristo ponarejenih letnih vinjet za leto 2014. Vse primere so predali v nadaljnjo obravnavo policiji, cestninski nadzorniki pa so uporabnikom, pri katerih so odkrili ponarejene vinjete, izdali še plačilni nalog za 300 evrov globe. Kršitelji so morali kupiti tudi vinjeto za nadaljevanje vožnje po avtocesti. »Iz tega razloga ponovno opozarjamo uporabnike, naj vinjete kupujejo izključno na uradnih prodajnih mestih, kjer bodo dobili za vinjeto tudi račun, in naj shranijo tako kupon kot račun vinjete,« opozarja jo na Darsu.

Uporabniki vinjet naj bodo še posebej pozorni ob nakupu avtomobila z že nameščeno vinjeto. »Svetujemo, da v takem primeru preverijo, ali je vinjeta prista. V letošnjem letu je bilo veliko odkritih

ponarejenih vinjet ravno na vozilih, ki so jih uporabniki kupili z že nameščenimi vinjetami – tudi v takih primerih je kršitelj uporabnik takega vozila, in to, da je bila vinjeta nameščena že predhodno, tega dejstva ne spremeni. Uporabnike opozarjamo tudi, naj ne nasedajo prodajalcem, ki nižjo ceno razlagajo s pridobljenim količinskih popustom, saj ne glede na količino vinjet popust pri nakupu vinjet ni možen. Vedno naj preverijo tudi pristnost vinjet, ki jih dobijo kot darilo. Za pomoč pri prepoznavanju pristnosti vinjete se lahko oglašijo tudi v našem Cestninskem uporabniškem centru,« razlagajo na Darsu.

Darsovi cestninski nadzorniki imajo natančna navodila glede razlikovanja med originalno in ponarejeno vinjeto ter kako čim bolj učinkovito ravnati ob sumu, da je vinjeta ponarejena. V okviru nadzorov nad obvezno uporabo vinjet na avtocestah in hitrih cestah v upravljanju Darsa bodo na to še posebej pozorni, so še dodali.

Največ nesreč pri sečnji

SIMON ŠUBIC

Kranj – Pri delu v gozdu je po podatkih Zavoda za gozdove letos umrlo 21 ljudi, toliko kot leta 2011, ko jih je umrlo največ doslej. Na Zavodu za gozdove Slovenije se bojijo, da bi lahko bilo nesreč do konca leta še več.

Kljub pozivanju k previdnosti pri spravlilu posledic februarkega žledoloma ter izobraževanju in usposabljanju s področja varnega dela v gozdu, v katerega je bilo vključenih 3250 udeležencev, se je pri sanacijskih delih v zasebnih gozdovih letos zgodilo več kot 100 težjih nesreč, ki so terjale 18 življenj, večinoma lastnikov

gozdov, umrli pa so tudi trije profesionalni izvajalci gozdarskih storitev. Največ nesreč se je zgodilo na območjih, kjer je bil žled najbolj intenziven, in pri sečnji, manj pa pri samem spravlilu. Nezgode so bile večinoma posledica udarca debela, veje ali samega drevesa. Posebno nevaren je tudi izruvan korenin drevesa, ki je ob nepravilnem delu smrtno nevaren. Ta je bil po podatkih zavoda usoden za žrtve štirih nesreč.

Od leta 1998 je zaradi nesreč v gozdovih umrlo najmanj 184 ljudi, dolgoletno povprečje števila žrtev znaša enajst na leto, v zadnjih štirih letih pa petnajst žrtev.

Letos je pri spravlilu lesa v gozdovih umrlo 21 ljudi.

Odnegli denar

Vrbnje – V petek ponoči ali v soboto so neznani storilci vlomili v stanovanjsko hišo v Vrbnjah in si prilastili denar. Lastnika so oškodovali za nekaj tisoč evrov.

Hrabri in požrtvovalni

Gorenjski policisti Anže Bernot, Miroslav Volmajer in Franc Gašper so se letos pri svojem delu še posebej izkazali s požrtvovalnostjo, občana Meho Jusufagić in Sandi Kamberi z Jesenic pa sta s preprečitvijo uboja pokazala prav posebno hrabrost.

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – V. d. generalnega direktorja policije Marjan Fank in ministrica za notranje zadeve Vesna Györkös Žnidar sta včeraj v Ljubljani triinšestdeset policistom in petnajstim občanom podelila medalje policije za hrabrost in požrtvovalnost. Med prejemniki medalj, ki so v zadnjem letu izkazali požrtvovalnost ali posebno hrabrost pri reševanju ljudi in premoženja ali pri opravljanju varnostnih nalog, je bilo tudi pet Gorenjcev: medaljo za požrtvovalnost so prejeli blejski policist Franc Gašper ter jeseniška policista Anže Bernot in Miroslav Volmajer, medaljo za hrabrost pa jeseniška občana Meho Jusufagić in Sandi Kamberi.

Jeseničana Meho Jusufagić in Sandi Kamberi sta izkazala posebno osebno hrabrost ter ob tem ogrozila tudi svoji življenji, ko sta 21. julija letos sredi Koroške Bele posredovala pri oboroženem napadu Petra Potočnika na njegovo tedaj še soprogo in s tem preprečila najverjetnejši uboj. Jusufagić jo je pri tem hudo skupil, saj ga je napadalec zabol v trebuh, kljub temu pa sta ga Jeseničana obvladala, podrla na tla in zadržala do prihoda policije. »Oče mi je umrl na podoben način, ker mu ni nihče pomagal, tako da sem odrasel v vprašanem, zakaj nihče ne

Požrtvovalni policisti (z desne proti levi): Anže Bernot, Miroslav Volmajer, Franc Gašper in direktor PU Kranj Simon Velički / Foto: Gorazd Kavčič

Pogumna Jeseničana Sandi Kamberi in Meho Jusufagić (z leve) / Foto: Gorazd Kavčič

pomaga. Tako da tedaj niti za trenutek nisem pomislil, da ne bi pomagal ženski, ki je bila napadena. Vesel sem, da je žrtev preživela, pa tudi sam, saj sem se zaradi šestcentimetre rane v trebuhu šest dni zdravil v bolnišnici. Če bi spet naleštel na podobno situacijo,

bi povsem enako reagiral, morda bi se le malo bolje potrdil, da me ne bi zabol,« je povedal Meho Jusufagić, ki je žrtvi napada priskočil na pomoč, čeprav sta bili tedaj z njim tudi njegovi hčerki, ki ju je dogodek seveda prestrašil in pretresel. Naj še povemo, da je

bil Potočnik na kranjskem sodišču konec oktobra že obsojen na sedem let in dva meseca zaporne kazni.

Jeseniška policista Anže Bernot in Miroslav Volmajer sta bila junija letos napotena na Blejsko Dobravo, kjer je prišlo do spora med zakoncema. Ob prihodu sta izvedela, da se je soproj žele odpeljal z avtomobilom, pred tem pa zagrozil, da bo storil samomor. Policista sta se takoj odpravila na teren in pod viaduktom Moste opazila luči. Tam sta našla avtomobil v delovanju in s prižganimi lučmi. V njem je negibno ležal moški, ki je imel v vozilo napeljana cev za izpušne pline, kazal pa je znake zastrupitve. Moškega sta potegnili iz zakajenega vozila in počakala na prihod reševalcev, s tem pa rešila njegovo življenje.

Blejski policist Franc Gašper pa se je skupaj s kolegom maja odzval na obvestilo občanke, da je mlajša ženska med tekom okoli jezera padla po tleh in izgubila zavest. Na kraju je Gašper takoj preveril dihalne poti ter začel s postopkom oživljanja in masažo srca, kar je izvajal do prihoda zdravstvenega osebja in reševalnega vozila. Policista sta vse do njihovega odhoda reševalcem pomagala, na koncu pa še poskrbela za opremo reševalcev in vozilo zdravstvenega osebja, ki je ostalo na kraju.

Da bodo prazniki varni

Ob daljši odsotnosti poskrbite, da ne bo že na daleč vidno, da v vašem domu ni stanovalcev. Previdnost je potrebna tudi ob dvigovanju gotovine.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Božično-novoletne praznike marsikdo izkoristi za silvestrovanje ali smučanje v tujini. Ne pa tudi tatovi, ki bodo v teh dneh še posebej pozorno prežali na svoje priloznosti, ki jim jih ponujajo prazna stanovanja in hiše. Da se izognete »obisku« vlomilcev, je zato koristno slediti preventivnim nasvetom policije.

Policisti tako svetujejo, da ob zapustitvi stanovanja ali hiše, četudi le za nekaj ur, vestno zaklenete vrata in zaprete vsa okna, če jo imate, vklopite alarmno napravo in druge varnostne sisteme. V primeru izgube ključa

je ključavnico najbolje kar zamenjati, dodajajo. Dragoceni in denarja ni pametno shranjevati na skritih mestih, ker so ta za lopove običajno predvidljiva. Bolje je, da jih shranite v sefi. Pomembno je tudi, da o svoji odsotnosti nikoli ne obveščate preko telefonske tajnice, elektronske pošte ali družbenih omrežij (opozorite na to tudi otroke), sosedom pa vseeno povejte, kje in kako ste dosegljivi. Poskrbite tudi, da bo videti, kot da je nekdo vedno doma, zato naj vam prijatelj ali sosed redno prazni poštni nabiralnik in dviguje rolete, dostavo časopisa pa za čas svoje odsotnosti odpovejte. Priporočljiva

je tudi vgradnja časovnih stikal za samodejno prižiganje luči.

V okolici hiše ne puščajte orodja ali drugih priročnih sredstev, z vidnih mest umaknite vrednejše predmete. Preverite tudi, kako je na vaši zavarovalni polici zagotovljeno kritje škode pri vlom. Serijske številke vrednejših predmetov si zapišite, predmete, kot so umetniške slike in nakit, fotografirajte in po možnosti tudi označite.

Če ob vrnitvi ugotovite, da so vas kljub vsem varnostnim ukrepom obiskali vlomilci, o vlomu takoj obvestite policijo na številko 113. V prostor ne vstopajte, ker

je storilec lahko še v objektu, uničite pa lahko tudi sledi, ki bi policistom pomagale do odkritja storilca kaznivega dejanja. Policijo na številko 113 ali lokalno policijsko postajo lahko pokličite tudi, če sumite, da bi se lahko izvrševalo kaznivo dejanje ali v okolju opazite neobičajne ljudi, vozila ipd.

V prazničnih dneh se poveča potreba po denarju, na kar računajo tudi ulični roparji. Ob dvigovanju gotovine na banki ali bankomatu bodite zato previdni in preverite, ali vas kdo opazuje. Denarja ne štejte na ulici, prav tako ga ne kažite v gostilni ali na javnem prostoru. Bodite nezaupljivi, če vas neznanec na cesti prosi za denar ali da mu ga zamenjate. Če vam kdo grozi in želi iztrgati torbico, vzeti denar nico ali je kakorkoli drugače nasilen, s klici na pomoč opozorite mimoidoče in čim prej pokličite policijo.

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLIED

Gorenjci s škofovsko palico

Med 35 ljubljanskimi škofi, med katerimi jih je sedem z naslovom nadškofa, jih je bilo precej rojenih na Gorenjskem, med njimi tudi prvi Žiga Lamberg.

JOŽE KOŠNJEK

Novembrska posvetitev Gorenjca msgr. Stanislava Zoreta za novega ljubljanskega nadškofa je priložnost za sprehod po zgodovini ljubljanske škofije in pregled, kateri moške z gorenjskimi koreninami so vzeli v roke škofovsko palico in vodili ljubljansko katoliško občestvo. In presenetljivo! Gorenjcev ni bilo malo, kar je za naše kraje, ki so dali slovenski zgodovini toliko pomembnih mož, še dodatna čast.

Zgodovina ljubljanske škofije se začne 6. decembra leta 1461, ko je cesar Friderik III. Habsburški

Na 16. in 17. strani objavljamo pogovor z nadškofom msgr. Stanislavom Zoretom. Na koncu pogovora smo ga povabili na prihodnjo Glasovo prejo. **Odgovoril je: »Gotovo bi bil pripravljen sodelovati na Glasovi preji. To je eden od načinov oznanjevanja. Oznanjevanje ni samo s prižnice, s katere ne govorimo več, saj sedaj pridigamo na ambomu, in veroučna učilnica. Oznanjevanje je tudi ta pogovor in oznanjevanje bo tudi Glasova preja, če bo prišlo do nje. To je način, kako priti do ljudi in sporočiti veselo oznanilo.«**

ustanovil ljubljansko škofijo in vanjo vključil sicer ozemeljsko nepovezane župnije v notranjeavstrijskih deželah Kranjska, Štajerska in Koroška. Za prvega škofa je imenoval Gorenjca, grofa Sigismunda Žiga Lamberga, ki je bil kot šesti med osmi otroki rojen očetu grofu Juriju Lambergu, lastniku gradu Gutenberg pri Trzinu. Papež Pij II. je Lambergu potrdil za škofa 6. junija leta 1463. Umril je 8. junija leta 1488 in je bil pokopan v ljubljanski stolnici, od koder so njegove posmrtno ostanke leta 1678 prenesli v družinsko grobnico na grad Kamen v Begunjah. Tudi tretji in peti ljubljanski škof sta bila rojena na Gorenjskem. Prvi je bil Franc Kacijanar, škof med letoma 1537–1543, ki se je okrog leta 1501 rodil očetu Lenartu Kacijanarju z gradu Kamen pri Begunjah in materi grofici Uršuli Herberstein. Kot petega pa zgodovina ljubljanske škofije zapiše Petra Seebacha, škofa med letoma 1560 in 1568, ki je bil rojen v Kranju okrog leta 1500 kot sin viteza Luke Seebacha in Marjete Praunspenger.

Nadškofje iz Vrbe, Kovorja in Rodice

Gorenjci znova stopamo v zgodovino ljubljanske škofije leta 1860, ko je bil za škofa imenovan v Kranju rojeni Jernej Vidmar. Papež ga je kot škofa razrešil leta 1872, vendar je na njegovo prošnjo to dolžnost opravljal do leta 1875, ko je bil imenovan

Pri omembi pomembnih mož ljubljanske škofije ne moremo mimo škofa Jožefa Kvasa, rojenega leta 1919 v Zalogu pri Cerkljah. Maja leta 1983 je bil imenovan za ljubljanskega pomožnega škofa, ki je bil tudi generalni vikar ljubljanske nadškofije in stolni prošt. Umril je leta 2005, star 86 let.

nov škof, tudi Gorenjec Janez Zlatoust Pogačar. Jernej Vidmar je umrl v Kranju leta 1883, nanj pa spominja njegova hiša na Tavčarjevi 41. Janez Zlatoust Pogačar je bil škof med letoma 1875 in 1884. Rojen je bil leta 1811 v Vrbi očetu Janezu Pogačarju in Neži Primožič. Še posebej je znan po ustanavljanju 78 novih župnij. Leta 1875 je vodenje ljubljanske škofije znova prevzel Gorenjec, tokrat Anton Bonaventura Jeglič, rojen maja 1850 v Begunjah. Škof je bil do leta 1930 in je še posebej znan po graditvi Zavoda sv. Stanislava v Šentvidu. Umril je leta 1937. Po obdobju škofa Gregorija Rožmana, ki se je po koncu druge svetovne vojne umaknil na Koroško, je postal pooblaščen vikar ljubljanske škofije Anton Vovk, ki je bil rojen leta 1900 očetu Jožefu Vovku in materi Mariji Debeljak na domačiji pesnika Franceta Prešerna. Leta 1959, po smrti škofa Rožmana, je bil imenovan

Sedanji nadškof Stanislav Zore nadaljuje bogato gorenjsko škofovsko tradicijo. / Foto: Gorazd Kavčič

za ljubljanskega škofa in leta 1961, ko je bila škofija povzdignjena v nadškofijo, za nadškofa. Umril je leta 1963

v Ljubljani. Tudi njegov naslednik je bil Gorenjec Jožef Pogačnik, rojen leta 1902 v Kovorju, nadškof pa je bil v

letih 1964–1980. Ko je bila novembra leta 1968 ustanovljena ljubljanska cerkvena pokrajina, metropolija, je postal nadškof Pogačnik tudi njen prvi metropolit. Umril je leta 1980. Po Alojziju Šuštarju je leta 1997 vodenje nadškofije znova prevzel človek domžalskega roba Gorenjske Franc Rode, rojen leta 1934 na Rodici pri Domžalah. Leta 1965 se je iz Argentine vrnil v Slovenijo. Nadškof je bil do leta 2004, ko je odšel v Vatikan in leta 2006 postal kardinal. Tudi njegov naslednik Alojz Uran, rojen v Spodnjih Gameljnah pod Šmarno goro, se nagiba na Gorenjsko. Nadškof je bil do leta 2009, ko je papež sprejel njegov odstop.

»Zdi se mi pomembno, da kristjani v vsakem božiču začutimo, da Bog sveta ni izpustil iz rok, da ostaja zavezan temu svetu in človeku, zato mu vsako leto podarja božič, svoj prihod in učlovečenje. Tako vsi lahko doživljamo, da je ta svet nekaj dragocenega in da bi se začeli zavedati svojega človeškega in tudi krščanskega dostojanstva. Za novo leto pa samo Franciškov pozdrav, ki ga frančiškani vedno izrekamo drug drugemu: Vsem mir in dobro. Mir in dobro je nekaj, kar mi skupaj ustvarjamo ali skupaj rušimo. Skratka, vsak mora narediti vse, kar je v njegovi moči, da bomo živeli v miru in da nam bo dobro. To je moje voščilo bralkam in bralcem Gorenjskega glasa ter vsem Gorenjkam in Gorenjcem.«

Od petka do petka

Prvih sto dni Cerarjeve vlade, boljša kreditna ocena države, prodali Radensko ... **Stran 14**

Po svetu

Božič drugod in drugače: poletni božič na južni polobli, božičkova kitajska delavnica ... **Stran 15**

Zanimivosti

Planinski izlet: Planica in Borovje – jesenska simfonija, tišina, vzpon za dušo ... **Stran 19**

Od petka do petka

Premier Miro Cerar te dni sliši več kritik kot pa pohval na račun dela njegove vlade v prvih stotih dneh po imenovanju. / Foto: Gorazd Kavčič

Foto: Gorazd Kavčič

Radensko naj bi za okoli 65 milijonov evrov kupili češka Kofola in primorska družina Polič oz. njena Skupina P & P.

Postojnsko jamo naj bi letos obiskalo 620 tisoč obiskovalcev, kar je rekorden obisk po letu 1990. / Foto: Postojnska jama

Prvih sto dni vlade

Uravnoteženje proračuna, krepitev socialne države in povrnitev zaupanja ljudi v državo so bile ključne prioritete vlade Mira Cerarja.

SIMON ŠUBIC

Mineva sto dni Cerarjeve vlade

V teh dneh mineva sto dni od imenovanja vlade Mira Cerarja, ki se je ob tej priložnosti pohvalila, da je bil v tem obdobju sprejet rebalans proračuna za 2014, izvedla je številne aktivnosti za zmanjšanje brezposelnosti med mladimi, »pomemben premik pa je zaznati tudi na področju spoštovanja pravne države«, kar so bile tudi njene ključne prioritete. »Pri pripravi obeh rebalansov (za leto 2015 je tik pred sprejemom) vlada ostaja zavezana osnovnemu fiskalnemu cilju, tj. da v letu 2015 doseže primanjkljaj pod 3 odstotki BDP,« so sporočili. Ker je dolgoročna vzdržnost javnih financ ena izmed vladinih prioritete, so med drugim pripravili predlog zakona o fiskalnem pravilu, drugi korak pa je bil podpis dogovora s sindikati o ukrepih za zmanjšanje obsega sredstev za plače in druge stroške dela v javnem sektorju za leto 2015. Vlada si prizadeva privabiti tudi čim več tujih investitorjev in odpiranje novih trgov za slovensko gospodarstvo, v kar je bila usmerjena večina mednarodnih aktivnosti premiera Cerarja in pristojnih ministrov. Zelo pomembne so bile tudi aktivnosti, povezane s črpanjem evropskih sredstev, eden prvih uspehov na

tem področju je bila zagotovo odmrznitev evropskih sredstev konec oktobra in pred dnevi tudi potrditev operativnega programa za izvajanje kohezijske politike v obdobju 2014–2020, so sporočili iz vlade. Za zniževanje brezposelnosti med mladimi se je vlada spopadla z dvema perečima problemoma: študentsko delo in brezplačna pripravništva. S predlogom ZUJF je bila tako omejena prekarnost študentskega dela (določitev minimalne urne postavke, vključenost v pokojninsko in zdravstveno zavarovanje), k izboljšanju položaja mladih na trgu dela pa bo pripomoglo tudi podaljšanje spodbud tistim delodajalcem, ki za nedoločen čas zaposlijo brezposelno osebo, mlajšo od 30 let. Vzporedno s tem so zelo pomembni tudi vladni sklepi, ki bodo pripomogli k omejevanju in preprečevanju brezplačnih pripravništev, vsaj v okviru javnega sektorja. Rdeča nit delovanja vlade Mira Cerarja je povrnitev zaupanja ljudi v državo in njene temeljne stebre državotvornega delovanja, del tega pa tudi prizadevanja za sklenitev socialnega sporazuma.

Izboljšana kreditna ocena države

Bonitetna agencija Standard & Poor s je v teh dneh izboljšala izglede za Slovenijo z negativnih v stabilne in

potrdila dolgoročno in kratkoročno kreditno oceno države pri A-/A-2. Izboljšala je tudi napoved gospodarske rasti. V eni od treh vodilnih bonitetnih agencij na svetu so obete za Slovenijo poslabšali iz stabilnih v negativne konec letošnjega junija. Kot glavni razlog za to so takrat navedli politična tveganja v luči prihajajočih predčasnih volitev. Zdaj bonitetna agencija ocenjuje, da izvolitev nove koalicijske vlade pomeni zmanjšanje političnega tveganja in s tem boljše pogoje za gospodarsko rast.

Pridržali prvega osumljenca

Minuli teden je v Sloveniji zelo odmeval umor direktorja kemijskega inštituta Janka Jamnika, ko se je ta odpravil na prednovoletno zabavo. Generalna policijska uprava je včeraj potrdila, da so v zvezi s preiskavo umora enemu osumljencu odvzeli prostost in ga pridržali do 48 ur. Govori se, da naj bi šlo za nekdanjega uslužbenca kemijskega inštituta, ki so ga pred leti krivdno odpustili. Jamnika so sicer na parkirišču pred gostilno Via Bona v Tbilisijski ulici ustrelili v glavo.

Prodali so Radensko

Prezadolžena Skupina Pivovarna Laško bo prodala svojo najuspešnejšo

hčerinsko družbo Radenska. Kupca naj bi bila češka družba Kofola in primorska družina Polič, s katerima naj bi prodajno pogodbo že podpisali. Po neuradnih informacijah naj bi Kofola in Skupina P & P v lasti družine Polič za Radensko odšteli okoli 65 milijonov evrov. Večji del tega zneska naj bi prispevali Čehi, ki bodo imeli v Radenski večino. Spominimo, da je Pivovarna Laško že leta 2011 srbskemu Nektarju prodala ajdovski Fructal. V postopku prodaje oz. Dokapitalizacije pa je tudi sama Pivovarna Laško.

Rekorden obisk Postojnske jame

V Postojnski jami si lahko v teh dneh spet ogledate žive jaslice, kar bo še povečalo že tako rekorden obisk v letošnjem letu. Enega največjih slovenskih turističnih biserov si je namreč dolej ogledalo že več kot 600 tisoč obiskovalcev, do konca leta pa pričakujejo 620 tisoč obiskovalcev. »Število obiskovalcev bo v letošnjem letu prvič po letu 1990 večje od 600 tisoč, skupaj z ostalimi znamenitostmi pa bo doseglo skoraj število 900 tisoč,« so sporočili iz družbe Postojnska jama. Jamo še vedno obišče največ Italijanov, sledijo jim obiskovalci iz Južne Koreje, Nemčije in domači slovenski gostje.

Slovinci v zamejstvu (435)

Koledar, knjige in ples

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Božični in novoletni čas krojita tudi življenje Slovencev na Koroškem. Tudi dogodki so povezani s prazniki.

Eden takih je izdaja Kmečkega koledarja, za kar že leta skrbi Kmečka izobraževalna skupnost pri Skupnosti južnokoroških kmetov. Letošnji koledar, ki so ga predstavili sredi decembra v Tinjah/Tainach, je uredila neurtudna Olga Voglauer, kmetica iz okolice Bilčovsa/Ludmannsdorf, ki je tokrat v koledar vključila zgodbe ljudi, za katere ne bi mislili, da kmetujejo, pa to počno, vendar na nekoliko drugačen način, na manjših kmetijah in s tem uresničujejo svoje vizije. Za fotografije in oblikovanje je poskrbel koroški

Slovenec, mojster fotografije Tomo Weiss, rojen v Šentjanžu/St. Johann v Rožu. V koledarju so predstavljene kmetije Andreasa Lutschouniga iz Resnice/Ressnig pri Borovljah, Karlija Krautzerja iz Šenpetra pri Šentjakobu/St. Peter bei St. Jakob im Rosental, Sonje, Gabrijele in Matije Hribarja iz Kort/Troegern pri Železni Kapli, Hanzija Samselniga iz Šmiklavžapri Rudi/St. Nikolai bei Ruden, kmetija Partlovih iz Matschach pri Bistrici v Rožu/Feistriz im Rosental in Božičeva kmetija iz Doba/Aich pri Pliberku/Bleiburg, na kateri kmetujeta Marko in Kristina Trampusch. Na koledarju so predstavljene še Šubernikova kmetija iz Radiš/Radsberg, na kateri gospodarji

Nuži Wieser, Košarjeva kmetija iz Gore/Rupertiberg pri Bilčovsu z gospodarjem Hanzijem Valentinitsem, Mohoričeva kmetija z Anjo, Hannesom in Josefom Jernejem iz Rikarje vasi/Rueckerdorf, kmetija Šteflc, za katero skrbijo oče Peter in sinova Peter in Mario Korpitsch, in za mesec december Pulharjeva kmetija iz Hodiš/Keutschach, za katero skrbijo Franci, Milka in Michael Kropiunig. Vsako leto namestijo en mesec kmetu iz Slovenije. Tokrat so maj namestili Janezu Peru iz Mengša, kmetu in znanemu glasbeniku, po domače Kovačevemu Janezu. Sam pravi, da so postali »mestna kmetija«, saj so na okoliških poljih in travnikih zrasli hiše in bloki.

Direktor koroške Kmetijske zbornice Hanzi Mikl, svetnica Skupnosti južnokoroških kmetov v zbornici Marija Mader Tschertou in predsednik Kmetijske izobraževalne skupnosti Miha Zablatnik z letošnjim koledarjem

Tudi prihodnje leto 2015 se za Slovence na Koroškem začneja s Slovenskim plesom, najstarejšo slovensko prireditvijo. Letošnji, že 63. ples bo v petek, 2. januarja, ob 20. uri v dvorani Casineuma v Vrbi/Velden ob Vrbskem jezuru. Za ples bosta igrala ansambel Saša Avsenika in Toti Bend iz Maribora. Gostje iz Slovenije, dobrodošli. Vstopnice si lahko zagotovite na Slovenski prosvetni zvezi v Celovcu ali na večerni blagajni na prireditvi.

Božič drugod in drugače

Božično praznovanje po svetu je polno protislovij. Bizarna je pojava Božička v kakšnem nakupovalnem središču v Braziliji na vrhuncu njihovega poletja. Največja božična delavnica pa je – na Kitajskem!

MIHA NAGLIČ

Poletni božič na južni polobli

Ste že doživeli božič pod ekvatorjem? Jaz še ne, zato navedem, kar je onjem napisal učeni Damjan J. Ovsec v svoji Veliki knjigi o praznikih (1994). »Za Evropejca pa je seveda poglavje zase praznovanje božiča v južni hemisferi, ko je decembra tam poletje, ki ga je težko povezati z našim sredozimskim časom in vsem, kar k temu spada zraven. Če je to poseben podvig že v avstralskem poletju, kjer le prevladuje anglosaška kultura ter se da poletnega Božička, vsaj čustveno sprejeti, je v veliki vročini tega podnebnega pasu v Riu de Janeiru iz ZDA uvožen Santa Claus, ki se s svojim spremstvom poti v kakšni veleblagovnici, precej anahrona prikazen. A to tam nikogar ne moti. Mit zahodne kulture, pa če tja spada ali ne, se je skupaj z njo pripadajočim potrošništvom enako uspešno prijel, kot kjerkoli na tem planetu, ki hvaležno vsrkava mite in simbole kulture, ki je močnejša od domače. V Indiji se Božiček precej manj kričeče pojavlja ob avtohtonih in mogočnih domačih kulturah. Krščanski bogataši iz azijskih držav in seveda Indije pa prihajajo za božič

tradicionalno, če se le da, v modno Goo, nekdanjo portugalsko kolonijo na vzhodnoindijski obali. «–Glavni junak božiča po vsem svetu je seveda Božiček, najbolj globalna figura od treh dobrih mož. »Božiček je novodobna mitološka osebnost, ki obdaruje (pridne) otroke v noči pred božičem (s 24. na 25. december). V angleščini se po navadi imenuje Santa Claus (kratko Santa), v nemščini Weihnachtsmann, v italijanščini Babbo Natale, v francoščini Père Noël.« Tako ga opiše Wikipedia. »Lik Božička se je razvil v Združenih državah Amerike, v talilnem loncu različnih kultur in tradicij. Nizozemski priseljenci so v Ameriki praznovali svetega Miklavža na podoben način, kot ga poznamo tudi pri nas. Temu praznovanju so se priključila nekatera druga izročila zlasti iz Skandinavije. Nastal je novodobni mit, ki je bil verjetno prvič objavljen v letu 1823 pod naslovom The Night before Christmas (Noč pred božičem). Avtor pesmi ni točno znan, najpogosteje pa v zvezi s tem omenjajo Clementa Clarka Moora in Henryja Livingstona Jr. V pesmi se Božiček prevaža na sankah, ki jih po zraku vlečejo severni jeleni. V pesmi so zapisana celo imena severnih jelenov, a med njimi ni Rudolfa. Jelenček Rudolf se je

pojavil prvič šele v letu 1939 v pesnitvi Roberta L. Maya, ki je bila podlaga za znano popevko Johnnija Marksa: Rudolph, the Red-Nosed Reindeer (Rudolf, jelenček z rdečim nosom). V letu 1931 je risar Haddon Sundblom v reklamni akciji podjetja Coca-Cola prvič narisal Božička v rdečih oblačilih z belo obrobo. Ta podoba je kmalu postala svetovni standard za Božička in s tem neplačan reklamni agent za Coca-Colo. Mit o Božičku se je razširil iz Amerike tudi v druge dežele sveta, zlasti preko ameriških filmov in glasbe.« Kaj pa pri nas? »V Sloveniji v preteklosti Božiček v zgoraj predstavljeni obliki sploh ni bil znan – na božič so Slovenci praznovali dan Jezusovega rojstva. Le ponekod se je med Slovenci prijel nemški običaj, da na božič otroke obdaruje Kristkindl (nemško: Christkind – Dete Kristus), ki so ga včasih poslovenjeno imenovali tudi Božiček (tj. Mali Bog oziroma Dete-Bog). Pesem v Cicibanu leta 1949 (št. 4, str. 56 in 57) omeni tovrstnega Božička: A nekdanji je božiček ves drugačen bil možiček «

Božičkova kitajska delavnica

Božiček naj bi domov visoko gori ob severnem tečaju, najverjetneje

nekje na severu Skandinavije. Največja delavnica, v kateri izdelujejo božično okrasje, pa je na Kitajskem, v mestu Jivu (Yiwu), v osrednji kitajski provinci Džedžjang. Tu živi 1,2 milijona ljudi, v 600 tovarnah naredijo kar 60 odstotkov vseh božičnih okraskov na svetu. Tu ni ne snega, ne pravih smrek, ne škratov, ki bi pomagali zavijati darila. Reutersove fotografije, posnete v eni izmed tovarn, so srhljive podobe krvavo rdeče pobarvanih hladnih prostorov, polnih božičnih zvezd, umetnih jelk, svetlečih se okraskov in apatičnih delavcev. V Jivu pridete z vlakom iz Šanghaja v dveh urah. To mesto je pravi raj za praznične nakupe – ulice so polne trgovin z božično dekoracijo, tu pa je tudi največja tržnica z malim blagom na svetu, meri kar štiri milijone kvadratnih metrov, ima pet nadstropij, božiču pripada celotno drugo nadstropje (Vir: MMC RTV SLO)

Nikoli ni prepozno za srečo

Pa še en praznični citat: »Nikoli ni prepozno – nikoli ni prepozno za nov začetek, nikoli ni prepozno za srečo.« To so besede ameriške filmske igralka Jane Fonda (1937), ki je 21. decembra dopolnila 77 let. Velja ji prisluhniti.

Božično voščilo na eni od plaž pod ekvatorjem – Port Stephens, Novi Južni Wales (NSW), Avstralija, 24. decembra 2012 / Foto: Wikipedia

Božiček »made in China« čaka kupce iz Nemčije.

Igralka Jane Fonda v svojih najboljših letih, kot aktivistka proti vietnamski vojni, Haag, 1975 / Foto: Wikipedia

Nove knjige (257)

Iz zgodovine fotografije v Kranju

MIHA NAGLIČ

»Zame je bila črta horizonta na sliki pravzaprav moteči element, ki je sliko delil na dva nekompatibilna dela. Da bi lahko izločil to delitev, se je bilo treba dvigniti višje in pogled usmeriti dol. Vzpel sem se na printer na zvonik kranjske župnijske cerkve in tako so nastale znane fotografije parka pred Prešernovim gledališčem v različnih letnih časih. Takrat, ko sem to slikal, je namreč bil tisti prostor še park z drevesi, ne pa parkirišče, kot je sedaj. Pokrajino sem slikal kot ploskev, na kateri so sledovi človekovega oblikovanja narave: senene kopice, kozolci, obdelani vinogradi, polja – vse prepleteno v diagonalnih, vertikalnih,

horizontalnih črtah. To je bila moja zreducirana kompozicija narave.« S temi besedami je fotograf Janez Marenčič (1914–2007) pojasnil svoj osrednji fotografski ciklus v intervjuju za Gorenjski glas 15. marca 1994. V svoji novi knjigi jih navaja ddr. Damir Globočnik, ki Marenčičev opus še podrobneje razloži. »Marenčiča je bolj kot neokrnjena krajina privlačil s človekovimi posegi zaznamovani prostor. Človek je tisti, ki obvladuje krajino (polja, vinograde, solinarske bazene, drevesne nasade), s svojimi posegi vanjo je postopoma izčistil naravne oblike, v njej je prisoten na simbolni ali konkretni način. Slikam arhitekture zemlje, vendar in predvsem, kakor je dejal arhitekt,

anonimno arhitekturo, kakršno je ustvaril človek, ki je gradil svoj dom in obdeloval svojo grudo. Na monumentalnost krajine je Marenčič opozarjal z geometrizirano kompozicijsko zasnovo ter drobnimi človeškimi figurami (npr. s sprehajalci, kolesarji) in drugimi ritmično razmeščenimi poudarki (s cerkvicami, senenimi kopicami, seniki, z osamljenimi drevesi).« Gotovo ste že vsi kdaj videli fotografijo Sorškega polja s pisano kompozicijo njiv, sredi katerih stoji fotogenična cerkev sv. Uršule

Gornja navedka sta iz kataloga ob razstavi Iz zgodovine

fotografije v Kranju. Razstava je v Gorenjskem muzeju (Grad Khislstein) na ogled še vse do maja 2015. Avtor razstave in kataloga je ddr. Globočnik, zajem obeh je zajet v podnaslovu: Od Puharja do Marenčiča. Letos je bilo Puharjevo leto, lahko pa bi bilo tudi Marenčičevo, saj je prav ta mesec, 14. decembra, minilo sto let od njegovega rojstva. Zato sem v tem zapisu izpostavil prav njega, na razstavi in v katalogu pa so vsi vidnejši kranjski fotografi v zadnjih 200 letih. Z njimi se Kranj izkazuje kot eno od slovenskih fotografskih središč.

Damir Globočnik, Iz zgodovine fotografije v Kranju, Gorenjski muzej, Kranj, 2014, 200 strani, 20 evrov, www.gorenjski-muzej.si

Pogovor

Bog je tisti, ki še prinaša veselje

Življenje prevečkrat slikamo samo s tiste temne, težke, včasih katastrofične strani. Verjamem, da se ljudje težko zbudajo v takšen svet in da v njem težko živijo in zaspijo. Vendar to ni vsa resničnost tega sveta. Človek potrebuje veselje, vendar to ne zanika vseh stisk in preizkušenj, pravi ljubljanski nadškof, metropolit msgr. Stanislav Zore, gorenjski rojak iz Tuhinjske doline.

JOŽE KOŠNJEK

Za začetek vas sprašujem, kako je pravilno napisati vaše ime: Stane ali Stanislav?

»Še naprej bo ostalo oboje in oboje bo prav. Mene sicer vsi poznajo kot Staneta, vendar se je sedaj pojavilo vprašanje uradnega poimenovanja. Ko prevzameš škofijo, mora biti v dokumentih zapisano uradno ime in jaz sem v teh matičnih knjigah – v krstni in v rojstni knjigi – zapisan kot Stanislav. Odločil sem se, da ne bom spreminjal imena, zato bom uradno Stanislav, večina, ki me pozna, pa me bo še vedno klicala Stane.«

Kakšni so vaši spomini na otroštvo, na prijatelje, na dom, na brata in sestre, s katerimi ste bili zelo povezani?

»Saj smo še. Spomini na brata in na sestre niso spomini, ampak smo še vedno zelo živa skupnost, živa družina, ki zelo radi pridemo skupaj, kadar je le mogoče, medtem ko sta oče in mama že pokojna. Oče že kar precej let, saj je umrl leta 1998, mama pa je dočakala skoraj 90 let in je umrla pred nekaj leti. Veliko je spominov na otroštvo, kjer je bilo veliko lepega, pa tudi veliko dela, veliko tiste odgovornosti, ki smo jo bili otroci glede na svoja leta sposobni prevzemati. Bili smo zaposleni, vedeli smo, kaj je delo, kaj je igra in kaj je družba. Družili smo se z vsemi otroki iz domače vasi in tudi iz sosednjih. Bila so lepa leta, čeprav smo mi, če primerjam to, kar imajo otroci na voljo danes, živeli zelo skromno. In naša družina tudi. Dejansko pa nam ni ničesar manjkalo. Imeli smo predvsem drug drugega, imeli smo veliko druženja in ustvarjalnosti, ki jo otroška družba prinese. To so bila lepa leta in se jih radi spominjamo.«

Na Frančiškovi poti

Že kot dijak kamniške gimnazije ste se srečali s frančiškani. Kaj je bilo pri njih tako zanimivega, tako mikavnega, da ste se jim pridružili?

»Prav letos mineva 40 let, ko sem prišel v Kamnik k frančiškani v malo semenišče. Za tem je bila dejansko božja roka. Nobene druge logične razlage ni. Frančiškane sem srečal že prej, ko so prišli k nam na Sela maševati ali spovedovat, vendar nekkih posebnih stikov takrat ni bilo. V prvi gimnaziji, kar

Marsikdo ne ve, da je nadškof msgr. Stanislav Zore tudi pesnik in prevajalec. / Foto: Gorazd Kavčič

»S predstavniki drugih verskih skupnosti sem se neuradno že srečal. Prepričan sem, da lahko sodelujemo pri vrednotah, ki so nam skupne. Zelo pomembna področja sodelovanja so družina, človekove pravice, pravica do vzgoje in do izražanja vere v javnosti. Tukaj se mi zdi, da bo sodelovanje rodovitno, še posebej na posameznih projektih, kjer bomo morali in bomo tudi želeli delati povezano.«
(Nadškofov odgovor na vprašanje o sodelovanju z drugimi verskimi skupnostmi v Sloveniji)

sem že večkrat povedal, smo morali zaradi tega, ker smo bili vozači, po pouku čakati na avtobus tudi dve uri. Sošolec Jernej me povabil k frančiškani. K njim sva začela hoditi oba. Tam sva ministrirala in brala berila. Sam sem začel spoznavati, da je tako življenje moja pot. Jernej se je odločil drugače, se potem poročil in imel družino. Sedaj je že pokojni. Bog mu daj nebesa! Jaz pa sem spoznal, da je to moja pot. Stvari so potekale mirno ter v vedno večjem sožitju in spoznanju, da je to pot, po kateri bom hodil.«

Ena od postaj na vaši frančiškanski poti so bile tudi Brezje, kjer ste bili gvardijan samostana. Kakšni so vaši spomini na brezjanska leta?

»Skupaj jih je bilo šest. Prvi spomin na Brezje so velika

skrb, s katero sem odhajal na Brezje, saj sem bil še zelo mlad, nisem imel niti trideset let, potem zavest, da so Brezje največja slovenska božja pot, in bojazen, če bom znal ustrezno odgovoriti na vse potrebe, ki jih Brezje postavljajo pred človeka. To so bila leta intenzivnega sodelovanja z Brezjani, sprejemanja romarjev in organiziranosti božje poti ter romanj. To je bil tudi čas osamosvajanja Slovenije, tista leta, v katerih smo se odločali za svojo državo in jo tudi postavljali. Na Brezjah sem spoznaval, kako so to doživljali in sprejemali romarji. To so bila leta z veliko dela, z veliko srečevanj z ljudmi, obenem pa tudi zelo lepa in bogata. Čeprav sem v začetku prihajal na Brezje z nekim strahom, sem se potem od njih težko poslovil.«

Do imenovanja za ljubljanskega nadškofa ste bili provincial, prvi mož slovenskih frančiškanov. Slovo od svojih bratov na dan škofovskega posvečenja je bilo prav ganljivo. Kako ste vi osebno doživljali ta trenutek?

»To je bilo slovo, v katerem se nismo poslovili, saj smo ostali bratje in smo drug drugemu izrazili zavezo, da bomo še naprej zelo intenzivno povezani, čeprav v različnih in drugačnih službah, kot smo jih vršili prej. Med nami ostaja duh edinosti in vzajemne podpore. Priznam, da je bila ta poteza s strani mojih bratov na neki način spontana, po drugi strani pa izjemno topla, izjemno bratska. Tako so jo doživljali vsi, ki so bili udeleženci mojega slovesa od frančiškanov. Cerkev je bila polna in vsakdo, ki je spremljal obred v cerkvi na Tromostovju, je govoril o njem s toplino, z nekim pozitivnim spominjanjem.«

Ljudje vas ocenjujemo različno. Za večino ste razumen, preudaren, umirjen, zelo razgledan in – če je treba – tudi odločen mož. Za kakšnega se imate sami?

»Težko je ocenjevati samega sebe in tega tudi nimam navade delati. Drugim

pustim, da ocenijo, kakšen človek sem. Seveda pa nobena ocena v celoti ne zajame človeka. Vsake oči imajo svojega malarja, pravi pregovor. Zato se mi zdi, da je potrebno slišati več teh plati, da približno lahko zaslutimo, kdo je človek, ki je pred nami. Zase bi rekel, da mi je Bog gotovo dal neke sposobnosti, po drugi strani se pa, kot sem že večkrat rekel, dobro zavedam vsega tistega, kar mi manjka, da tako ostanem z obema nogama na tleh. Vendar z upanjem in zaupanjem v zahtevah, ki jih služba postavlja predme, in v zanašanju na sodelovanje, ki ga pravzaprav čutim na vsakem koraku.«

Evangelij kot način življenja

Sedaj ste ljubljanski nadškof. Zakaj ste za svoje škofovsko geslo izbrali evangelijsko misel Veselite se v Gospodu?

»Ta misel se je porodila, ko sem nekega jutra, že po imenovanju za nadškofa, na našem koru pri frančiškanih v Ljubljani – kor je prostor, kjer frančiškani skupaj molimo – prebiral Sveto pismo in so se pojavile te besede. Rekel sem: To je to. Zaradi tega, ker vidim, da Bog od stvarjenja naprej neprestano stopa

v človeško zgodovino in prinaša veselje. Bog je ponosen na človeka. V Novi zavezi na poseben način doživljamo to veselje. Sedaj smo v adventu. Angelov pozdrav Mariji je bil: Veseli se, Marija, milosti polna. Mi imamo sicer prevod Zdrava Marija ali Pozdravljena Marija, v izvorniku pa to zveni: Veseli se, Marija. In končno tudi Jezus pravi, da je prišel zato, da bi imeli veselje, da bi ga imeli v izobilju. Po drugi strani pa spoznavam, da današnji človek dejansko potrebuje veselje. Življenje prevečkrat slikamo ali predstavljamo samo s tiste temne, težke, včasih naravnost katastrofične strani. Ljudi zasipamo z naslovi, s stvarmi, kot so nesreče, nasilje, zlo, vojna, in verjamem, da se ljudje težko zbudajo v takšen svet, da težko živijo in zaspijo v takšnem svetu. Vendar to ni vsa resničnost tega sveta. Ta resničnost je, da ima Bog ta svet v roki in ga ni izpustil iz nje. Bog je še vedno tisti, ki prinaša veselje in ki hoče, da se ljudje veselijo. Vendar tu ne gre za veseljačenje veselega decembra, ampak gre za Veselite se v Gospodu. To veselje ne zanika stisk ne preizkušenj, ki jih ljudje doživljajo. Poudarja pa Božjo navzočnost in božjo roko, ki ostaja s človekom in

Pogovor

mu prinaša prihodnost. Zato se mi je zdelo to geslo tako primerno kot Božje sporočilo glede na potrebe današnjega človeka.«

Ko ste pojasnjevali svoje vide-nje prihodnosti katoliške Cerkve na Slovenskem, ste enostavno dejali, da je treba le uresničevati evangelij.

»Prav ste razumeli mojo misel. Z dokumenti ne rešujemo konkretnega življenja, čeprav ne trdim, da niso pomembni. Konkretno življenje se odvija tam, kjer se ljudje srečujejo, kjer živijo skupaj, bodisi v družini ali v soseski, tam, kjer ljudje delajo skupaj in ustvarjajo. Tam je konkretno življenje. Konec koncev tam zaživi svoje življenje tudi Cerkev. Vedno znova se mi zdi vredno in pomembno poudariti, da je osnovni dokument krščanskega življenja Sveto pismo in znotraj tega zlasti evangelij. In vse naše prizadevanje, bodisi mene kot škofa, duhovnikov in redovnikov in končno mam in očetov, mora stremeti k temu, da postane ta evangelij naš način življenja. Da ga poznamo, ga doživimo kot božji nagovor, ki je namenjen tudi meni osebno, in ga skušamo tudi živeti tako, da postane naše življenje ponudba evangelija za naprej in za druge. Vse druge stvari služijo temu temeljnemu namenu. To je prva naloga. Zato se mi zdi poudarjanje raznih drugih stvari tudi pozabljanje na to, za kar smo v prvi vrsti poklicani. To je izvirnost evangelija. Tudi beseda evangelij pomeni vesela novica, vesela vest. In tudi to potrebuje naš človek.«

Kaj menite o javni podobi katoliške Cerkve v Sloveniji in stanju vernosti med Slovenkami in Slovenci, ki naj bi se predvsem zaradi dogodkov v mariborski nadškofiji hudo znižala? Slišati je mnenje, da bo za moralno obnovo Cerkve in dvig njenega ugleda potrebno desetletje in več. Kje bi morali začeti prenovno, duhovno pomladitev in oživitve?

»To se je že začelo. Pravzaprav se to ves čas dogaja. Na prvo adventno nedeljo smo imeli v stolnici sprejem katehumenov, to je odraslih ljudi, med katerimi so bili nekateri krščeni, drugi ne, vsi pa so bili odrasli. Najmlajši med njimi je bil po videzu srednješolec, najstarejša gospa pa je bila že v pokoju. Prijavljenih je bilo 64 ljudi, ki se v odraslosti želijo tesneje srečati z evangelijem, vzpostaviti živ odnos z Bogom in tudi s Cerkvijo, kar pomeni, da se stvari na tem področju že dogajajo. Poteka pa tudi neki drug proces, da tiste klasične vernosti, ki so jo podpirali okolje in družba, ni več,

ko je človek preprosto počel to, kar je delala okolica, morda tudi zaradi tega, ker je bilo okolje takšno. Tudi proces sekularizacije, pa tudi pogosto ne dobronamerno prikazana podoba Cerkve v medijih pripomoreta k temu, da tisti, ki v sebi niso trdno verni, to, vsaj cerkveno vero na neki način opustijo. Notranjega človekovega področja ne moremo presojati. Iz izkušenj spovednika v brezjanskih in svetogorskih letih pa vem, da dosti ljudi nosi v sebi odnos z Bogom in tudi redno moli, pa morda zlepa ne prestopijo praga Cerkve. Tako je vernost gledana kot človekovo notranje življenje precej zapletena stvar. Tudi pri vernosti, ki jo ljudje izražajo, gre za poglobljeno, zelo osebno odločitev. Tu, se mi zdi, pa se bližamo tisti pravi cerkvi in pravim kristjanom, ki postajajo za ta svet ponudba in izziv. Jaz sem kristjan in želim živeti kot kristjan v bivanjskem in v delovnem okolju, v okolju, kjer gradimo svojo družbo, in vera je to, kar jaz lahko prinesem v ta življenjski prostor. Ali druga go to sprejme ali ne, pa je njegova odločitev. Število primerov takšnega odnosa že raste. Je pa to proces, ki bo trajal do konca sveta.«

Po delu in dejanjih duhovnikov ljudje najpogosteje ocenjujejo Cerkev. Zanje ste dejali, da jih velika večina uživa med verniki zaupanje, spoštovanje in ugled. Boste kot nadškof ostri do tistih, ki bodo prekršili moralne in materialne zapovedi Cerkve?

»Tukaj vnaprejšnjih drž ne morem napovedovati. Vedno poudarjam, da v Cerkvi ni množica, ampak je vedno posameznik. Vedno se srečaš s posameznikom. Nauk se vedno oznanja skupnosti, grešnika pa se vedno obravnava osebno. Slišati moraš človeka, poslušati njegovo zgodbo, spoznati njegovo osebno zgodovino in potem videti, kaj se da narediti, kako se mu lahko pomaga. V prvi vrsti gre za to, kako pomagati temu človeku. Da najde samega sebe, da najde odnos s svojim poslanstvom, s svojim duhovništvom, če govorimo o duhovnikih. Tako se pomaga tudi skupnosti, ki ji je poslan zato, da bi ji služil kot duhovnik. Stvari je treba vedno gledati osebno in imeti pred očmi njega kot posameznika in tudi Cerkve kot skupnost, bodisi župnijo ali kakšno drugo skupnost. Vedno zelo, zelo konkretno, brez vnaprejšnjih šablon.«

Ste imeli kot nadškof že tak primer?

»Ne. So bile stvari, ki jih je bilo treba reševati, vendar ne na ta način.«

»Moje pesmi govorijo o vsem mogočem, odvisno od tega, v kakšnih okoliščinah se porodijo, kakšen trenutek jih izzove. So pa dejansko bolj lirika, v katero so ujeti utrinki življenja, kot pa pripovedna epika. In moje prevajalstvo. Ko sem želel kakšno knjigo bolj zares prebrati, sem si rekel, zakaj je ne bi prevedel in omogočil še drugim, da jo preberejo. Še posebej iz angleščine, italijanščine in iz francoščine.« (Nadškof msgr. Stanislav Zore o svoji pesniški in prevajalski dejavnosti)

Vem, da so vprašanja o razmerah v mariborski nadškofiji že oguljena. Tokrat vas ne sprašujem o njej, ampak o tem, če so morda finančno močnejše škofije dolžne pomagati šibkejšim, kot je mariborska. Pa še vprašanje o finančni trdnosti ljubljanske nadškofije. Vsaj na zunaj ne kaže znakov krize.

»Ljubljanska nadškofija je tudi daleč največja v Sloveniji. In tudi to je razlog, da ima več premoženja. Seveda je potrebna in pomembna solidarnost. To je sploh ena od vrednot, ki je na Slovenskem hvala Bogu visoko cenjena in jo posebej doživimo ob različnih preizkušnjah ob nesrečah, ki smo jih bili v zadnjih letih preveč deležni – žled ali poplave. To se dogaja kar večkrat na leto in vidimo, kako znajo ljudje v resnici stopiti skupaj, in tega sem vesel. To je treba vedno znova pohvaliti pri ljudeh in jim dati priznanje za to držo, ker je to nekaj zelo globoko človeškega, bi rekel zelo globoko krščanskega, čeprav moramo vsi delati na tem, da bi bilo takšnih solidarnosti potrebnih čim manj. Kakršnih koli. Tudi ubogih med nami je preveč. Skrbeti moramo,

da jih ne bo. Pri solidarnosti znotraj Cerkve je ravno tako. Seveda mora biti solidarnost vedno smiselna. Pomagati tako, da se dejansko pomaga, ne pa da se, kot pravi papež Frančišek, rana ne pozdravi, ampak se prekrije samo z obličem.«

Kaj pa odnos do oblasti? Srečali ste se z njenimi najpomembnejšimi predstavniki, ki so bili tudi na vaši posvetitvi in umestitvi. Zavzeli ste se za ponovno oživitev dela mešane komisije za urejevanje odnosov med državo in Cerkvijo. Katera vprašanja bi morala obravnavati najprej?

»Tukaj moram povedati, da je misel o oživitvi dela mešane komisije izrekel že škof Andrej Glavan med obiskom pri nekdanji predsednici vlade Alenki Bratuškovi. Meni se zdi misel dobra in koristna, ker prevečkrat doživljamo, da stvari rešujemo potem, ko se zapletejo. Ali ko že imamo – bi rekel – ponesrečene rešitve. Takrat potem gasimo. Vlogo te komisije vidim v tem, da bi sproti dogovarjala vsa vprašanja, ki se pojavljajo na področju, kjer se država in Cerkev

oziroma država in verske skupnosti srečujejo. In da se na ta način potem sproti dogovorijo rešitve, ki bodo dejansko v korist ljudi, v katerih službi smo, tako država oziroma politika kot tudi Cerkev. Če pa bi nam kdaj uspelo tudi nadgraditi sporazum med Republiko Slovenijo in Svetim sedežem, bi bilo ravno tako dobro, ker bi bilo več stabilnosti v naši družbi. Stabilnost tudi pripomore k temu, da je več občutka varnosti, da se ljudje posvečajo težavam, ki so dejansko na dnevnem redu, in ne odpiramo vedno znova nepotrebnih stvari, tudi z vsakokratno menjavo vlade.«

Verouk, vprašanje pravičnosti

Že leta se prerekamo o položaju verouka. Vi predlagate, da bi ostal verouk v župnijah, dobil pa bi javno priznanje kot vsak drug izbirni predmet.

»Da, kot izbirni predmet. Zame je to izključno vprašanje pravičnosti, saj gre za skrb, stroške in tudi napor, ki ga v verouk vlagajo otroci in njihovi starši. To je treba ovrednoti. Sprašujejo me, kakšna naj bo zakonska rešitev. Zanj naj poskrbijo tisti, ki so odgovorni za zakone. Trdno sem prepričan, da se tam, kjer je volja, kjer se hoče, najde pot. Španski pregovor pravi: Kjer pa ni volje, tam se pa iščejo izgovori. Verouk naj ostane v župnijah in naj poteka tako kot doslej, kar pomeni, da ne silimo v šolske prostore, ampak želimo, da se verouk ovrednoti tako, kakor se ovrednoti toliko drugih občolskih dejavnosti.«

Med problemi, ki jih je treba reševati skupaj z državo, ste omenili tudi položaj vojaškega vikariata. Ima v njem katoliška Cerkev res prevladujočo vlogo?

»Zdi se mi pomembno, da imajo ljudje, ki pogosto delujejo v ekstremnih razmerah, možnost obračanja na duhovnika oziroma na predstavnika svoje verske skupnosti, ker vojaški vikar koordinira tudi delo predstavnikov drugih verskih skupnosti. Tukaj ne gre le za katoliško Cerkev, kot se običajno sliši, čeprav je dejansko največja in je njenih predstavnikov več. Zadnjič sem slišal, kako zaporniški duhovnik Robi Friškovec koordinira obiske tudi drugih verskih skupnosti, celo tistih, ki so nastale v zadnjem letu. To pomeni, da v tem primeru katoliška Cerkev ne deluje kot nekakšna ekskluzivna ustanova, ki vse druge izriva. Nasprotno. Tudi vsem drugim skuša omogočiti, da lahko pridejo do tistih, ki želijo njihov obisk. Prepričan sem, da to ena izmed temeljnih človekovih pravic, tudi če gre za vojaka ali policista.

Zadnjič smo govorili tudi o gasilcih, ki prihajajo včasih v zelo težke situacije, in nista dovolj le psihološka podpora in pomoč. To so ljudje, ki doživljajo skrajne trenutke in obremenitve, in je treba narediti vse, da njihova služba ni še težja, kot je že sicer.«

Kdo naj plačuje te ljudi: država ali Cerkev?

»Delovanje vojaškega vikariata financira država. Za zapore in za bolnišnice je Ustavno sodišče odločilo, da duhovniki ne morejo biti zaposleni v teh ustanovah. Je pa vprašanje dogovora, kako poskrbeti za te ljudi, ki opravljajo nadvse pomembno delo. Tukaj pogosto gledamo na stvari le skozi stroške, ne vidimo pa, kaj bolnikom v bolnišnici pomeni, če pride k njim duhovnik, ki je stalno na voljo, in kaj pomeni zapornikom, da se lahko obrnejo na našega Roberta ali koga drugega. Če so te ustanove zato, da pomagajo človeku v njegovi celovitosti, se mi zdi, da sodi vanje tudi duhovna oskrba, saj smo le tako lahko družba, ki je po meri človeka. Če pa ne, pa moramo povedati, da smo drugačni.«

Mnogi vas primerjajo s papežem Frančiškom. Ste se že srečali z njim?

»Ne. Še ni bilo priložnosti. Verjamem pa, da ta priložnost bo. Če ne prej, pa takrat, ko bo škofom metropolitom podeljeval palije. To je nekaj volnen trak, ki ga ima metropolit okoli vratu in pada na hrbet in na prsi. Papeža občudujem v marsikateri njegovi držbi, v neposrednosti, v pričevanjskosti, ki jo je zaslediti v njegovih nastopih. V njegovih nagovorih in v pridigah vidiš, da živi z Bogom in s svetim pismom in v molitvi.«

Ga boste posnemali?

»To pa ne. Brat Polikarp, ki je iz Preddvora, pravi, da ima Bog rad sorto. Če bi želel imeti dva papeža Frančiška, bi dva ustvaril. Ko ustvarja človeka, nima nikdar pred seboj vzorca. To je ena od zablod današnjega časa, zaradi katere ljudje težje živijo, ker se neprestano z nekom primerjajo in so ves čas v nekem tekmovalnem odnosu, v odnosu zavisti, razočaranja ali potlosti. Bog te je ustvaril kot tebe, da boš v življenju uresničil talente, ki jih je on položil vate. Ne pa da boš postal nekdo drug. Papež Frančišek je lahko navdih. Ni pa model za posnemanje. To je ena od resnic, ki jih današnji človek potrebuje: To, kar si, in ne to, kar je nekdo drug ob tebi.«

Spoštovani nadškof, hvala za pogovor in vesele praznike v imenu časopisa Gorenjski glas in njegovih bralk in bralcev!

V svoji rojstni župniji Sela v Tuhinjski dolini bo kot nadškof prvič maševal v nedeljo, 21. januarja prihodnje leto, prvo nedeljo po godu svete Neže. / Foto: Gorazd Kavčič

Na robu

V srcu te nosim, 1. del

Pogorišče

MILENA MIKLAVČIČ

usode

Z Angelco sva se spoznali na praznovanju rojstnega dne njene vnukinje. Takrat je že imela 95 let, vendar jih je zelo dobro skrivala. In ko so godci zaigrali Na Golici, je kar sama stopila na sredo sobe in zaplesala. Bližnji so mi zaupali, da se je ob pustem možu, ki se je ves čas obnašal kot sirkova krtača, počutila kot mleko, ki ne sme prekipeti. Kakor hitro je postala vdova, je živahnost butnila iz nje, nadoknabila je vse za nazaj, pa malo za vnaprej.

»V bistvu sem tatica,« mi je dejala med smehom, ko sem se čez čas oglasila pri njej. Skupaj s hčerko živita pri vnukinji Katarini, imata stanovanje pri tleh, da lahko, če je lepo vreme, vsak trenutek stopita na vrt. Ko sem

jo začudeno pogledala, mi je razložila: »Bila sem prvi otrok, ki se je rodil mojim staršem. Kadar sem jokala, so mammo zbadali, da je to zaradi žalosti, ker sem jo z rojstvom iz dekleta spremeni v žensko.«

Rodila se je v številni družini. Koliko je bilo vseh otrok, niti ne ve točno, saj so nekateri umirali že kot dojenčki, drugi – iz prvega gnezda – so odhajali po svetu in se potem niso nikoli več vračali.

»Že ko sem bila otrok, sem zelo rada poslušala zgodbe. Mama Cvetka je rada pripovedovala, kako se je poročila. Odraščala je na večji kmetiji, med samimi brati. Žal je njena mama ob rojstvu najmlajšega umrla, pri štirinajstih letih si je morala opasati predpasnik in pričeti skrbeti za družino. Oče je bil zelo grob človek. Ker ni imel več žene, je pogosto odhajal k drugim babnicam, domov pa se je vračal šele čez dan ali dva. Fantje so poskrbeli za živino v hlevu, pospravili so seno, pridelek na njivi. Če ni bil zadovoljen, je vzel bič in jih tepel. Nihče ni hodil v šolo, ker ni bilo časa. Oče je ob večjih praznikih odnesel učitelju in njegovi družini nekaj priboljška, pa je ta pogledal skozi prste in ga ni prijavil oblastem. Mama Cvetka se je že bližala štiridesetemu letu, ko je očeta brčnil konj, obležal je, morala ga je negovati. Žal pa ni obnemogla njegova spolna

energija, ker ni bilo druge ženske pri roki, je začel nadlegovati lastno hčer, mojo mammo. Nekoč ji je zadnji trenutek priskočil na pomoč mlinar, ki je pripeljal žaklje z moko. Bil je vdovec in je takoj videl, za kaj gre. Moji mami je predlagal, da se preseli k njemu, da jo vzame za ženo. Ona, revica uboga, pa se je zjokala, da ne bo šlo, da je že prestara za možitev. Bilo pa jo je tudi sram, ker se je bala, da bi ji mlinar vse življenje očital, da ima pokvarjenega očeta. A so se stvari zasukale drugače: mlinar, ime mu je bilo Janez, je stopil do župnika in naročil oklice. Naneslo je tako, da so svatje prišli po nevesto ravno tisti dan, ko so dajali očeta na pare. Nevesta se je vseeno preoblekla in poroka je potekala skromneje, brez slavlja. Janeza, mojega očeta, to sploh ni motilo. Mami je obljubil, da bo pa prva obletnica poroke bolj slavnostna. To pa se je potem res zgodilo,« pripoveduje Angelca.

V zakonu se je kljub ne več mladi nevesti rodilo precej otrok. Angelca je bila prva. Spominja se, da so jo vsi zelo razvajali. V prvem zakonu je imel njen oče prav tako več otrok – koliko, se ne spomni – najmlajši sta bili deklici, ki sta postali Angelčini pestrni.

»Tudi mama se je zelo bala zame, saj smo bili zaradi mlina z vseh strani obkroženi z vodo. Ob večjem deževju so vode zelo narasle, bučalo pa je tako, kot bi

se bližal konec sveta. Oče je bil mlinar z dušo in telesom. Zelo rad je imel svoje delo. Tudi mlina rška merica, do katere je imel pravičico, je bila precej obilna, zato nismo bili nikoli lačni. Imel je zlate roke za različna ročna dela. Zame je naredil leseno hišico, v kateri smo se otroci igrali ob nedeljskih popoldnevih. Čez teden pa smo morali pomagati v mlinu. Bila sem stara pet let, ko sem že nosila manjše vreče. Vse me je bolelo, a se nisem smela pritoževati. Mama je bila nenehno noseča, sploh se ne spomnim, da bi bila kdaj brez otroka v trebuhu. Ljudje so govorili, da jo ima oče zelo rad, kar je bilo v tistih časih precej nenavadno. Iz njegovih zaljubljenih pogledov, ki jih je na mamino stran v cerkvi pošiljal še med mašo, so se obilo norčevali.«

Janez se je za svojo ženo zelo bal, vrsto let se je upiral, da bi mu pomagala v mlinu, češ da ji bo spodrsnilo, da bo padla pod jez, da bo dobila pruh. V resnici pa se je le bal, da bi se moral spet poročiti, če bi se ji kaj zgodilo. Bil je že v letih, bližal se je sedemdesetemu, na Cilko se je navadil in mu je bila že misel, da bi prišla kakšna nova k hiši, odvrtna.

»Bilo mi je kakšnih deset let, ko se je domov vrnila Zofija, pol sestra. S seboj je pripeljala tri otroke. Za tiste čase je bil to velik škandal, saj je oče ni napodil nazaj

k možu, ampak ji je dovolil, da ostane pri hiši. Ko se je privlekla v vežo, je bila tako pretepena, da je ni bilo moč prepoznati. Njen mož je bil znan pijanec. Na vasi, zlasti v gostilnah, so ga imeli zelo radi, saj se ni nikoli branil plačati kozarčka naključnemu pivcu, ki je stal za šankom. Doma pa je bil do Zofije in otrok zelo skop. Pri jedi je štel celo žlice, ki so jih nesli v usta. Kadar se mu je zdelo, da je dovolj, je s pestjo udaril po mizi in če se ga ni ubogalo, je otroka ali ženo – sploh ni izbiral – zbrcal na tla. Zofija pa mu je sploh šla na živce, saj je bila zelo pametna in preudarna ženska. Bolj kot on. Kakor hitro mu je njeno pamet kdo poočital, se je doma znesel nad njo. A Zofija pri nas ni ostala dolgo. Čez pol leta je neke noči izginila, za seboj pa je pustila pismo, v katerem je očetu sporočala, naj pazi na njene otroke, ker odhaja v Ameriko. Spominjam se očeta, zelo ga je prizadelo. Vsak dan je čakal poštarja, ker je upal, da mu bo hči pisala, kje je, ali pa mu bo sporočila, da se vrača. Pismo je pririmalo ravno na moj štirinajsti rojstni dan. Oče se ga je zelo razveselil, plesal je po hiši in jokal obenem. Zofija mu je poslala tudi 200 dolarjev za stroške, ki jih je imel z njenimi otroki. Sporočila mu je tudi, da se je v Ameriki ponovno poročila, da ima že dva otroka in da dobro živi. Poslala je fotografijo hiše z več stanovanji, ki jih je oddajala v najem Slovincem, ki so prihajali čez lužo. Pozneje je zgradila še več takšnih hiš, saj je bila podjetna in pretkana ženska. Domov se žal ni nikoli več vrnila, pred leti

pa nas je obiskala Lucija, njena vnukinja, ki nam je o tem, kako je živela njena babica, povedala marsikaj zanimivega. Med drugim je omenila tudi to, da je še v pozni starosti kar sama skrbelo za vzdrževanje blokov in če je bilo treba zamenjati kakšno pipo, pozidati steno ali na novo položiti dotrajane ploščice pred vhodom v hišo, se je sama lotila dela. Žal pa svojih otrok, ki jih je rodila v Ameriki, ni naučila slovensko. Drug za drugim so se porazgubili in danes z njimi nimamo nobenega stika več,« je bila žalostna Angelca.

Zaradi vedno več lačnih ust pri hiši jim je v času pred drugo svetovno vojno zelo trda predla. Reveži in berači so postajali glasni, med njimi so bili tudi takšni, ki so sanjali o b abuški Rusiji in o Stalinu. Upali so, da bo prišel in jih rešil lakote.

»Nekoč so bili najmlajši otroci sami doma. Mama je bila na njivi, jaz sem šla v tabrh, oče pa je bil nekje – kje točno, sem pozabila – po opravkih. Pazili so tudi na najmlajšega brata Luko, imel je komaj dva meseca. Bila je zgodnja jesen, mrzaj je že pritiskal in ker jih je zeblo, so v kozolcu zakurili ogenj. Žal se je zgodilo neizogibno: plameni so zajeli seno, od tam so se razširili proti hlevu in mlinu. Še dobro, da so bili otroci vsaj toliko prisebni, da so – preden so zbežali na varno – odnesli iz hiše dojenčka. Ko se je oče vrnil domov, ga je od groze skoraj kap. Prizadelo je tudi mammo, saj po požaru dolgo časa ni prišla k sebi. Ko je spet pričela govoriti, je jecljala.«

(Se nadaljuje)

Dete božje v jasliah leži

DAMJANA ŠMID

moj pogled

Dete, otrok, pamž, mulc, smrkovec, pankrt, pobalin in še vse sorte vzdevkov dobivajo otroci skozi leta odraščanja. Odvisno, s kom živijo in kako živijo.

Pa vendar nihče od otrok ni odgovoren za svoje spočetje, rojstvo in za življenje v otroštvu. Otrok je lahko plod ljubezni ali sredstvo kupčije ali rezultat načrta v popolnem svetu odraslih ljudi. Skozi vso zgodovino ostaja otrok le otrok, pogosto orodje v rokah odraslih, lastnina ljudi, bitje, ujet v zlate kletke materialnega ... Kljub pravicam, s katerimi se otroci seznanijo že ob prvem dojenju, pa smo postali družba, ki ji ni mar za otroke. Če so se nam do sedaj smilili otroci, ki kot delovna sila preživljajo svoje

starše in sebe neke v daljnih deželah, je sedaj nastopil čas, da priznamo, da mi kot »civilizirana« družba nismo dosti boljši. Razlika med nami in med nami je v tem, da mi vse zapakiramo v darilni papir, ki mu pravimo napredek, in pod tem prodajamo marsikaj. Otrokom smo vzeli otroštvo in jim v zameno ponudili projekte. Lahko se naučijo retorike, borilnih veščin, tujih jezikov, dela z računalnikom in kljub temu izgubljajo dragoceni čas. Morali bi na svoj način odkrivati svet, ne da jim svet nosimo v naročje. Morali bi biti umazani od zemlje, od trave in mokri od dežja, od potoka, od solz, ki bi tekale na njihovih bojnih pohodih. Morali bi si sami izboriti svoj prostor v peskovniku,

ne da mame prežijo ob njih, s pogledi, ki prebodejo vsakega, ki ne prijateljuje z njihovim otrokom. Morali bi sami pisati domače naloge, ne da starši obupani vijejo roke nad šolskim sistemom in se sprašujejo, kaj je narobe z njimi in z njihovim otrokom. Morali bi živeti brez posebnih potreb, vključeni v razumevaajoč in spodbuden sistem, ki bo iskal znanje, ne napak. Povprečnost ne bi smela biti greh. Ni prav, da dete božje leži v jasliah, medtem ko številni otroci ne morejo zaspati zaradi pritiskov, stresa in stisk, v katere jih pehamo odrasli.

Mogoče bi se tudi mi morali večkrat pokloniti našim otrokom zaradi njihove enkratnosti, saj so kot božje dete vrženi v svet, ki je

krut in neizprosen. Ampak mi se jim ne poklanjamo na pravi način. Mi jih zaslužnimo s stvarmi, ki jih ne potrebujejo. Postavimo jih na oltar in jih tam pustimo. Otroci niso stvari, s katerimi lahko trgujemo. So kot božje dete, vredni vse naše pozornosti in našega časa. Ni treba, da jim služimo, dovolj je, da smo z njimi, ob njih, pri njih, ko nas potrebujejo za rast, za stiske, za navaden dan. Pokažimo jim, da življenje ni tekmovanje, ampak je čas za bivanje pod soncem. Dajmo jim božični čas čez in čez, ne samo v dneh, ko smo iz delovnika pobegnili v naročje praznika.

Namesto da bi se okopali v čudežnosti praznika, smo se utrujeni zakopali v pričakovanju, ki pripadajo prazniku.

Ali smo to res še mi? Mi, ki smo verjeli, da je človek vreden in življenje lepo. Je to res božje dete v jasliah, ki je prišlo, da nam pokaže boljši jutri? Je le iluzija, stranski produkt verovanja, ki nas spodbuja, da neprestano iščemo boljše v sebi? Ali je le premor, preden bomo v hrupu petard in v bleščicah ognjemeti dočakali še eno novo leto? Po čem ga bomo merili? Merimo ga po otroštvu, ki ga pustimo otrokom. Odmerimo ga po bližini, ki jo bomo dali. Štejmo besede, ki ne bodo bolele. Izmerimo ga po sodbah, ki jih ne bomo dali.

Dete božje v jasliah leži. Mir na zemlji ljudem želi. Rada bi, da bi ostalo dete božje v jasliah dolgo časa. Ostani, potrebujemo te.

Zanimivosti

Planinski izlet: Planica (1508) in Borovje (1476 m)

Razgledna pomola

Jesenska simfonija. Mir. Tišina. Nikjer žive duše. Vzpona za dušo, ki terjata nekaj več previdnosti. Odsvetovana po dežju.

JELENA JUSTIN

Pred leti, ko sem se prvič povzpela na Borovje, sem sicer vedela, da je v bližini tudi vrh Planica, a ga nisem obiskala. In nanj pozabila, do namiga izpred tedna dni. No, tokrat bomo obiskali oba karavanška razglednika. Zapeljemo se proti Kranjski Gori in z regionalne ceste zavijemo proti Dovjem. Peljemo skozi vas in še po makadamu naprej, dokler ne pridemo do križišča, kjer gre cesta naravnost proti Dovški Babi, mi pa zavijemo levo proti Kepi in cesti sledimo do križišča, kjer se desno zavije oz. gre naravnost v Erjavčev rovt, kjer je izhodišče za Kepo, mi pa zavijemo ostro levo.

Po cesti nadaljujemo že dober kilometer, ko sledi oster desni in nato levi ovinek.

Ob cesti parkiramo. Na drevesu ob gozdnem kolovozu zagledamo puščico. Začnemo z vzponom po kolovozu, ki nas v desetih minutah pripelje do kočice na rovtu Vrse.

Sprehodimo se po travniku nad kočico, kjer opazimo slabše uhojeno stezico, ki preide v kolovoz. No, tudi če omenjeno stezico zgrešimo in se začnemo proti grebenu vzpenjati bolj desno, prečimo bolj v levo in dosežemo kolovoz. Kolovoz nas vodi skozi redki gozd, nato hodimo nad hudourniško grapo. Višje dosežemo manjše sedelce; desno gre steza na Borovje, mi pa zavijemo levo na greben. Pod grebenom gre še ena pot, ki pa nas pripelje na Kurjeke. Pot se vzpenja po grebenu, ki mu vztrajno sledimo, saj nas višje pripelje na glavni greben Planice in začne zavijati levo. Na tem

mestu moramo biti pozorni na sestopu, sicer bomo nadaljevali proti Kurjekom.

Nadaljujemo izrazito levo, po in pod grebenom. Odpirajo se nam razgledi na Kepo in Mikolovico. V bližini vrha pot preide na ozek greben, ki je na nekaterih mestih izpostavljen. Občudujemo lahko zanimive apnenčaste turne, ki tvorijo prave kubistične oblike. Tipično za Karavanke. Sledi rahel sestop po krušljivem delu. Po izpostavljenem delu pot preide nazaj v gozd in se v kratkem in strmim vzponu povzpne na razgledni pomol. Vrh nagradi z razgledom; doline Kot, Krma, vrata, triglavsko kraljestvo, martuljske gore s Špirom; na severu pa greben zahodnih Karavank.

Z vrha sestopimo nazaj do prej omenjenega sedla. Pozornost je potrebna na

mestu, kjer je pot pri vzponu začela zavijati ostro levo, da skrenemo desno, sicer bomo nadaljevali proti Kurjekom. Ko dosežemo sedlo, se na drugi strani zapodimo strmo navzgor in nadaljujemo proti vrhu Borovje. Strma pot se malce pod vrhom združi s potjo, ki na Borovje pelje iz rovta Vrse. Nadaljujemo v smeri skal, ki jih vidimo. Trenutno je nekaj polomljenega drevja. Na vrhu nas čaka ličen leseni križ z napisom: Gospod Bog, blagoslovi to čudovito dolino, njene prebivalce pa ohrani v sreči, zdravju in ljubezni.

Z vrha sestopimo po grebenski poti, držimo se leve strani in strmo sestopamo proti rovtu Vrse. Z rovta do avta nas čaka še nekaj minut; no, lahko pa tudi več, odvisno, kje smo pustili jeklene konjička.

Na koncu v opozorilo: turi odsvetujemo po dežju, ko je vse mokro, saj sta oba vzpona na nekaterih mestih izpostavljeni in nevarna za zdr. Dobršen del vzpona na Planico poteka po listnatem gozdu, čez korenine, kjer je ogromno zemlje, greben pa je sem in tja tudi precej krušljiv.

Nadmorska višina: maks. 1508 m
Višinska razlika: 400 m
Trajanje: 3 ure
Zahtevnost: ★★★★★

Apnenčasti turni na izpostavljenem grebenu Planice

Razgledni balkonček – Borovje. V dolini pa megla.

Vrh Planice z martuljskimi gorami v ozadju / Foto: Jelena Justin

Jelena Justin je v tretji knjigi zbrala 92 vzponov, ki jih je opravila v zadnjih štirih letih.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju, ga naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Redna cena knjige je 20 EUR. Če jo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu je

15 EUR

Gorenjski Glas

Čez šestintrideset stopnic v temo

ALENKA BOLE VRABEC

mizica,
pogrni se

Dne 19. decembra 2014 v Celovcu. V domačni kuhinji gledaliških prijateljev Veronike in Aleksandra obujamo raznorazne spomine ob spremljavi smeha in vonjav Aleksandrovega menija. Dne 19. decembra 1997 v Trbovljah, kjer je ta dan gostovalo Gledališče Toneča Čufarja s Partljičevo Gospo poslančevo. V domačem gledališkem hramu je prišla gospa poslančeva – Tatjana Koširjeva – na mafiozični zmenek v parku skozi dvorano. V Trbovljah – hišnika nikjer – sami pregledujemo, kako bi to izvedli. Zagledam vrata, nad katerimi piše »zasilni izhod«, primem za kljuko in rečem Tatjani: »Počakaj, da prižgem luč, bomo pogledali «

Nič se ni prižgalo, ker sem v temi stopila v prazno. Bilo je kot v rogu! Menda sem zavpila, zagotovo pa sem se kotrljala po nekakšnih stopnicah, ki jih ni hotelo biti konec. In potem sem otrpnila. Ko se je prižgala luč in je bilo slišati grozljiv molk, je sredi polkrožnega stopnišča na šestintrideseti stopnici ležal velik, vase zgrbljen embrio v črnem, nad njim pa kot angel rešitve v delovni obleki sklonjen Klemen Košir. Nekaj me je spraševal – se ne spomnim več – in potem sem se iz embria spremenila v klopa, tako sem se ga držala, ko sva se vzpenjala navzgor. Po dveh vodkah in zavesti, da nisem polomljena, se mi je vrnil govor, moje okončine so

delovale v ritmu vzdihovanja, misel na kakšnega človeka v belem pa je klonila pred uro! Predstava se je morala začeti in ko sem jo spremljala iz zaodrja, mi je bilo vedno bolj jasno, da sem se pravzaprav še enkrat, sicer s številnimi modricami, rodila.

In tako sem dobila še en rojstni dan: 19. december 1997. In koliko let sem imela 19. decembra 2014? Sedemnajst! Polnoletnost to ravno ni, je pa povod, da dvignemo kozarce, ko Aleksander po kremasti juhi nosi na mizo aromatična tihožitja. Nežno pečen file zlatovščice, ob njem pa kot upognjene tipke režnji pečene, nadvse okusne hokkaido buče na posteljici maslenih koruznih zrn, graha, zraven pa puhast

griček avokadove kreme. Bilo je tako dobro, da sem v hipu vedela, kakšen bo moj »sposojeni« božični meni.

Kostanjeva juha z zeleno

(navdihnjena po Aleksandru)

Za 6 oseb potrebujemo: 500 g kuhanih maronov (lahko so vakuumsko pakirani), 2 šalotki, 1 koreninico peteršilja, pol gomolja zelene, 2 žlici masla, 1 l zelenjavne osnove, 500 ml vode, odvisno, kako gosto juho bi radi imeli, 150 ml suhega belega vina, 1 cimetovo paličico, 1 ščep muškarnega oreška, sol, poper po okusu, 1 dl zelo mrzlega mleka.

Zelenjavo očistimo in zrežemo na kocke. V velikem loncu segrejemo maslo,

dodamo zelenjavo in prepražimo, da zadiši. Zalijemo z juho, vodo in vinom, dodamo paličko cimeta in marone in kuhljamo od 20 do 30 minut, odvisno od tega, kako na majhno smo zrezali zelenjavo. Lonec potegnemo z ognja, odstranimo cimetovo paličico in juho s paličnim mešalnikom piriramo. Začinimo s poprom, soljo in muškarnim oreškom. Juho postavimo nazaj na ogenj in jo prelijemo v jušnik tik preden zavre.

V visoko, ozko posodico nalijemo mleko in ga stepemo s paličnim mešalnikom, da je trdo.

Juho ponudimo v ogrethih krožnikih in jo okrasimo s kepico spenjenega mleka.

Dober tek!

Pismo Dedku Mrazu

MIHA NAGLIČ

mihovanja

Dragi Dedek Mraz! Letos sem pisal že tvojima kolegoma Svetemu Miklavžu in Božičku, zdaj pa še tebi. Ti si bil od teh treh dobrih mož zame že od nekdaj najbolj dober. Saj mi je kaj malega prinesel tudi Miklavž, največ pa ti. Pisal sem ti že v letih, ko še pisati nisem znal, pa sem svoje želje narekoval mami, ne vedoč, da ima v teh rečeh skoraj večjo vlogo kot ti. To je nekaj podobnega kot pri katoličanih, ki svoje prošnje, naslovljene na najvišjo, Božjo instanco, posredujejo najprej Mariji Pomagaj, ta pa naprej v nebesa. Ali pa nemara marsikatero reši že sama in prosilcem v prid.

Takrat, ko sem te spoznaval, še nisem vedel, kako si »zašel« v našo deželo. Mnogo pozneje so nam

razlagali, da so te uvozili iz Sovjetske zveze in da si pravzaprav boljševik. Narodopisec Janez Bogataj, ki je profesor in doktor za te reči, pa nam razloži, da si bolj slovenski, kot se zdi. Takole zapiše: »Dedek Mraz je značilen konstrukt ruskega telesa, slovenske preobleke in amerikanističnega paradnega nastopa. Na začetku uvajanja novega lika so celo razmišljali o drugačnem imenu, ki ne bi bilo neposreden prevod sovjetskega deda Moroza, ampak bi se imenoval Sneženi mož, tudi oča Triglav. Predlagan je bil tudi ženski lik, babica Zima. Dedek Mraz je nastopal kostumiran, babica Zima pa je bila le oznaka za letni čas. Dedka Mraza je postopoma uvedlo novoustanovljeno večdnevno praznovanje Novoletne jelke, in sicer že leta 1948, najprej v Ljubljani, še brez Dedka Mraza, pač pa s pravljичno gozdno scenerijo v športni dvorani na Taboru z nagačenimi živalmi, akrobati, glasbeniki, tudi s partizani in njihovim orožjem ter pripovedmi partizanskih borcev. Novoletna jelka je od tega leta postajala vse pomembnejša in je postopoma izrinjala miklavževanje iz javnega življenja.« (Slovenija praznuje, 2011)

Pravi biser pa je članek, s katerim so novo prireditev pozdravili v našem časopisu. »S prireditvijo Novoletne jelke, ki so se je udeležili naši otroci v vsem okraju po mestnih in vaških šolah, je bil storjen prelom s klerikalnim miklavževanjem, ki je

mistično varalo naše otroke in jih odtujevalo stvarnosti.« Tako in nič drugače je pisalo v Gorenjskem glasu 13. januarja 1949 (v številki 2 na drugi strani), v članku z naslovom Novoletna jelka – veselje naših otrok. Danes bi porekli: Kaj pa je v tem narobe, če otroke zavajamo v malo mistike in jih odtujujemo stvarnosti, ki ni prav nič lepa. Kaj je lepšega kot vse tisto, kar je skrivnostno! Ali mistično, po grško »mystikos«. Saj so tudi zate govorili, da živiš pod Triglavom, v Kekčevi deželi, od koder se pripelješ s sanmi s konjsko vprego. Otroke si obdaroval pred novim letom ali na novoletno jutro v domačem krogu. Oblekel te je mojster Maksim Gaspari: v ovčji krznen plašč s slovensko ornamentaliko, v roki imaš sprehajalno palico, na glavi pa polhovko. Prihajal si v spremstvu palčkov, živali in snežink

Prav lepo je bilo, čeprav v časih, ki so bili materialno manj obdarjeni, skrivnosti pa tudi komunizem ni mogel prepovedati. Kaj pa danes, ko je materializma več kot v časih, ko so nam vladali materialisti. So ti letos veliko pisali? Ko boš v novoletni noči nosil darila, ne pozabi na tiste, ki sta jih tvoja kolega spregledala ali pa jima sploh niso pisali. Vse več je takih, ki so v kapitalizmu več izgubili kot pridobili. Dobiček je le za nekatere, izgube so za vse, a od njih se težko živi. Pa se jih spomni vsaj ti. Vsem pa prinesi malo več mraza in tista tvoja Babica Zima naj nasuje vsaj malo snega

Vaš razgled

Bled je v zadnjem času prejel kar dve priznanji za enega najbolj romantičnih krajev na svetu. To so izkoristili tudi tamkajšnji turistični delavci in ob obali jezera uredili romantični kotiček oziroma kotiček za poljubljanje – kissing point. Pred romantičnim ozadjem Blejskega gradu si je mogoče izmenjati poljub in se s fotografijo tega poljuba celo potegovati za romantične nagrade. Takole pa sta romantični kotiček preizkusila nagajiva škrtara iz Dežele pravljic pod blejsko Stražo. M. R. / Foto: Tina Dokl

Vozi me vlak v daljave, daleč tja v širni svet ... je skladba, ki jo je leta 1958 na festivalu v Opatiji premierno zapela Beti Jurkovič. Avtor glasbe je Jože Privšek, besedilo je napisal Aleksander Skale, aranžma pa Ferdo Pomykalo. In se nadaljuje: »Reke polja in gore urno mimo nas beže ...« Malce počasneje pa vozi vlak pri Janezu Primožiču, ki je odprl vrata za ogled premičnih jaslic v hiši svojih starih staršev v tržiškem mestnem jedru. Del tega je tudi božična vasica (na sliki). S. K. / Foto: Luka Renar

Prehitevanje po nemških avtocestah

MARKO JENŠTERLE

Resno,
a sproščeno

Evropska komisarka za promet Violeta Bulc je že na začetku svoje evropske kariere pokazala, da se velikih ne boji. Njeno neformalno dopisovanje z nemškim transportnim ministrom Alexandrom Dobrindtom je dejanje, ki na evropskih diplomatskih parketih ni moglo ostati neopaženo. Slovenci imamo namreč z vinjetami precej izkušenj. Ko smo jih pri nas uvažali leta 2008, je to povzročilo precej hude krvi. Do zaostrenih odnosov je prišlo med tedanjima ministroma za finance Andrejem Bajukom in za promet Radovanom Žerjavom, pa tudi v evropskem interesnem

združenju voznikov avtomobilov (EAC) s sedežem v Bruslju, ki je pozivalo Evropsko komisijo, naj ustavi Slovenijo pri njenih namerah, ker bodo sicer vložili skupinske tožbe. Po prvotni zamisli sta obstajali le polletna in letna vinjeta, kar je dodatno razburilo tudi člane nemškega avtomobilističnega združenja ADAC. Ker pri tedanjem ministru Radovanu Žerjavu niso našli na posluš, so se s peticijo obrnili na tedanjega evropskega komisarja za promet Jacquesa Barrota. Od tistih časov je minilo že mnogo let, predvsem pa se je po naših avtocestah zapeljalo že nešteto avtomobilov.

Potem pa nas je na vinjete znova spomnila naša evropska komisarka, ki je prepričana, da so načrti Nemčije za uvedbo vinjet na avtocestah v nasprotju s pravom Evropske unije. Z njimi naj bi namreč prišlo do diskriminacije tujih voznikov, saj naj bi nemški vozniki dobili olajšavo v pri plačilu davka na osebnih vozila. Bulčeva v svoji akciji ni bila osamljena. Tudi Jakub Adamowicz, glasnik evropske komisije za transport, je dejal: »Imamo jasno načelo, da ne sme biti diskriminacije.« Potem pa so se odzvali v nemškem ministru za promet in v javnost spravili podatke o tem, da je bila očitno naša komisarka v svoji

hitrosti premalo natančna, kar v diplomatskih vojnah ni dobro. Komisarka je namreč pisala, da naj bi zakon že v kratkem šel v parlament, v resnici pa gre šele za njegovo predstavitev na vladi. Vse te netočnosti so opazili tudi v bruseljskem tedniku European Voice, kjer so menili, da je v tem prvem spopadu med Nemčijo in Evropsko unijo kratko potegnila Violeta Bulc, saj so zapisali: »Na nemškem ministru za transport so namreč izkoristili priložnost in poudarili, da je bilo pismo, kot kaže, napisano v naglici, saj je bilo brez datuma, v njem pa je bilo zapisano tudi, da namerava o predlogu glasovati nemški parlament, čeprav je

o njem razpravljala šele vlada. Nadalje. Bulčeva je v pismu kritizirala en predlog zakona, čeprav se problematike z avtocestami lotevata dva.«

Na koncu je nemška vlada res sprejela ukrep o uvedbi vinjet. Vendar bodo v veljavo stopile šele leta 2016. Vmes pa mora o njih odločiti še parlament. Če bodo Nemcem znesek vinjete povrnili z nižjim nadomestilom za uporabo ceste, bo jasno, da investicije v nemške avtoceste plačujejo predvsem tuji vozniki. Violeta Bulc ima zdaj pred sabo nove priložnosti, da prepreči diskriminacijo v Evropi, seveda pa bo morala biti najprej predvsem bolj natančna.

RADOVLJIŠKI PUNČ

Sončno sobotno decembrsko popoldne je v Radovljico na Linhartov trg privabilo kar nekaj obiskovalcev. Takšne, ki so se oglasili zaradi dogajanja samega, pa mimoidoče, nekaj pa je bilo tudi radovednežev. Sobotno dogajanje je bilo namreč namenjeno decembrskemu sejmu, zimskemu napitku, na manjšem odru pa so se predstavili mladi pevci domačega Glasbenega studia Osminka.

Alenka Brun

Poleg vsega so namreč obiskovalci lahko okušali tri napitke in glasovali za najljubšega.

Začelo se je tako, da so prek spletnih dnevnikov in družabnih omrežij v Radovljici izbrali zimski napitek Radol ce.

Turizem Radovljica se je odločil, da poišče zanimivo recepturo za zimsko pijačo, narejeno iz za Radol'co tipičnih sestavin in z enostavnim imenom, morda celo zanimivo zgodbo. Ideja je bila, da napitek, ki so ga iskali prek natečaja, v prihodnjih letih postane posebnost njihovega decembrskega sejma in drugih zimskih dogodkov v Radovljici.

Prejeli so petnajst receptur. Ne samo iz Slovenije, ampak celo iz Avstrije, Nemčije in Velike Britanije. Komisija je imela pri odločitvi, kateri trije si zaslužijo finale, kar naporno delo, zmagovalca pa so potem pomagali izbrali obiskovalci adventnega sejma, ki se v Radovljici odvija na Linhartovem trgu praktično vse decembrske konce tedna.

Pri izbiri napitkov, ki so se uvrstili v finale, je komisija upoštevala izvirnost recepture, uporabo lokalnih sestavin, videz, aromo in okus, prav tako pa tudi enostavnost priprave in postrežbe.

V veliki finale so se uvrstili Vesel Radolčan, Podvinski grog in Radovljica Punch oziroma Radovljiki punč, za katerega so

organizatorji izbora recept prejeli od Boba in Angele Holder iz Velike Britanije in je v soboto med obiskovalci na trgu požel največ zanimanja in odobravanja. Na koncu je prepričal. Verjetno je bila čokoladna osnova tista, ki je bila najbolj všečna med tremi okusi. Druga božična napitka, če ju lahko tako imenujemo, sta temeljila na konopljinem čaju in rdečem vinu. Recept za Podvinski grog je prispeval znani podvinski chef Uroš Štefelin, v njem pa poleg konopljinoga čaja zasledimo še okus medu in tepkovca, medtem ko je za Veselega Radolčana recept prispeval slovenski mojster mešanja koktejljev, sicer domačin, Edin Halačević. V njem poleg omejenega vina zasledimo še

okus jabolčnega soka, smrekovega likerja in ravno tako medu. Zmagovalni napitek pa je narejen na osnovi črne čokolade, mleka, meda in ruma.

Zapis o izbranem punču in pestrem decembrskem dogajanju zasledimo tudi na blogu Angležinje Adele, ki se je v Slovenijo priselila leta 2007 in je v tem času postala že prava Radovljčanka.

Decembrsko dogajanje v Radovljici je tudi glasbeno obarvano in v času, ko so ljudje izbirali najljubši zimski napitek, smo lahko prisluhnili različnim pesmim, ki so jih odpele predvsem učenke Glasbenega studia Osminka. Slišali smo več kot trideset skladb, za vezni tekst med nastopi pa je skrbel Aleksander Pozvek.

Aleksander Pozvek, ki je skrbel za vezni tekst med glasbenimi nastopi, in Janja Jesenko / Foto: AB

Necj Poljanec in Teja Pangerc sta skrbeli, da so obiskovalci dogajanja pokušali napitke ... / Foto: AB

Najprej so zapela Osminkina dekleta skupine M. / Foto: AB

Tako najmlajše kot starejše pevke Glasbenega studia Osminka so nastopile s simpatično koreografijo. / Foto: AB

KULTURA

KRANJ V PARIŠKI NOČI

Na letošnjem Velikem božičnem koncertu Gimnazije Kranj so mladi glasbeniki razprodano Gallusovo dvorano Cankarjevega doma v Ljubljani popeljali pod svetleče zvezde nad pariškim nebom.

22

KRIŽANKE

ZA LJUBITELJE KRIŽANK

Za prihajajoči čas smo za bralce Gorenjskega glasa v tokratnem Razvedrilu poskrbeli s kar štirimi nagradnimi križankami.

24-27

LJUDJE

VID IN PERO TER SMEH JE POL ZDRAVJA

Za drugo polovico pa obstajajo različne recepture, baje celo mazila, marsikdo pa rad reče, da 'jabolko na dan'. Zabavni prizori šova Slovenija ima talent pa so poskrbeli, da si ga bomo zapomnili.

28

SREDA_24.12.2014

KULTURA

Puhar bo doma v Ljubnem

Ljubno – V petek je bila v župnišču v Ljubnem zaključna prireditev Puharjevega leta. V spomin na kraj, kjer je Janez Puhar izumil svoj način izdelave fotografije na steklo in ga imenoval svetlopis, je odbor za Puharjevo leto razstavo o Janezu Puharju podaril v Ljubno, kjer bo ta odslej stalno na ogled v tamkajšnjem župnišču. Uvodoma je dogodek s koncertom počastil dubrovniški oktet Klapa Subrenum, v nadaljevanju pa so odprli predstavitev Janeza Puharja prav v domovanju, kjer je živel in deloval v letih 1842–1844.

Puharjeve vrnitve v Ljubno se je udeležila množica ljudi. / Foto: arhiv odbora za Puharjevo leto

Koncert loškega pihalnega orkestra

Škofja Loka – V četrtek, 25. decembra, ob 19.30 bo v Športni dvorani Trata tradicionalni božično-novoletni koncert Mestnega pihalnega orkestra Škofja Loka pod vodstvom dirigenta Romana Grabnerja.

Novoletna razstava v Preddvoru

Preddvor – V soboto, 27. decembra, ob 16. uri bo v prostori gostilne Majč v Preddvoru odprtje razstave del članov Likovnega društva Preddvorski samorastniki. Društvo sicer šteje dvaintrideset članov, aktivnih razstavljalcev pa je tokrat dvajset. Po odprtju bo pogostitev in druženje članov.

Komedija P. S. (Posthumna smetana)

Kranj – V Kulturnem centru Krice Krace na Tomšičevi ulici 14 bo v petek, 26. decembra, ob 18. uri prva ponovitev črne komedije za odrasle P. S. (Posthumna smetana) v režiji Domija Vrezca. Da je še kako živahno tudi potem, ko že zapustimo zemeljsko življenje, vas bodo prepričali Domi Vrezec, Aldo Komar in Martina Cuznar. Vstop je preprost.

KRANJ V PARIŠKI NOČI

Na letošnjem Velikem božičnem koncertu Gimnazije Kranj so mladi glasbeniki razprodano Gallusovo dvorano Cankarjevega doma v Ljubljani popeljali pod svetleče zvezde nad pariškim nebom.

Igor Kavčič

Kot je zadnjih nekaj let že navada, največja dvorana osrednjega kulturnega hrama v Sloveniji vsaj za en večer v decembru postane kranjska. Veliki božični koncert Gimnazije Kranj je letos minil v znamenju Pariza in francoskih avtorjev, v prestolnico umetnosti in glamurja pa je publiko popeljalo skoraj dvesto mladih glasbenikov Velikega simfoničnega orkestra in Združenih zborov Gimnazije Kranj ter letošnjega gosta – odličnega pianista, prav tako Kranjčana, Petra Milič.

Koncertni direktor Primož Zevnik je tudi letošnji glasbeni večer razdelil v dva dela: prvega, glasbeno in izvajalsko ter tudi za poslušalstvo nekoliko zahtevnejšega, in drugega lahkotnejšega z odlično izvedbo Ravelovega La Valse. Že uvodna Sveta noč v priredbi Diane Novak nam je z značilno harmoniko dala vedeti, da smo v Franciji. Po Feurjevi Pavnini in čudoviti zborovski Il est né, le divin Enfant (Rojen je božji otrok), letos je zbor prvič vodila Marjeta Oblak, je že sledil prvi vrhunec večera,

Eifflov stolp Velikega božičnega koncerta sta zgradila Veliki simfonični orkester in Združeni zbori Gimnazije Kranj. / Foto: Mark Jarc

Ravelov Koncert za klavir in orkester v G-duru, v katerem se je predstavil tudi letošnji gost, pianist Petar Milič. Ob virtuoznosti slednjega je svojo moč pokazal tudi simfonični orkester, sicer v nekoliko zmanjšani postavi.

Pred pevske nastopi nas je Nejc Bečan razvedril še s priredbo filmske Allo, allo, v nadaljevanju pa so se izkazale gimnazijske vokalistke in publiko razvajale s priredbami mogoče že nekoliko pozabljenih, a toliko bolj prijetnih in s francoskim šansonom navdihujoči popevk. Ernestina Jošt, Vivien Isabel Herak Hadaš, Dina Arapović

in Eva Štirn so navdušile s svojim pevskim talentom, velik aplavz pa je požel tudi mladi fantič Simon Zgonc, ki je z glasom dunajskih dečkov spremljavi zbora kot solist pel vsem znano Gounodovo Ave Mario. Klasični del sta plemenitila še Satiejeva Gymnopédie No. 1 za klavir, ki ji je Debussy v nadaljevanju v Gymnopédie No. 3 dodal še orkestracijo, drugi vrhunec koncerta pa je nedvomno bil Ravelov valček, La Valse. Kot da si je znameniti francoski skladatelj, eden največjih 20. stoletja, v skladbi nekoliko privoščil dunajske mojstre valčkov

iz obdobja kakih petdeset let pred njim. Orkester se je pod Bečanovim vodstvom tokrat zares izkazal. Preden se je koncert zaključil z obveznim Radetzky maršem, so v tretjem vrhuncu večera v pesmi L oiseau et l'enfant (Ptica in otrok) skupaj nastopile vse štiri solistke in poslušalcem vzbudile željo po še

Koncert je znova pokazal svojo nujnost v prednovoletnem življenju Kranjčanov. Vsaj tistih, ki smo v petek zvečer sedeli v Gallusovi dvorani. Za vse manjkajoče bo prva priložnost doživeti Noč v Parizu že na božič, 25. decembra, ob 17.20 na TVS 2.

KINO SPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 27. 12.
18.30, 20.30 SEDMI SIN
20.00 FRANCOZINJE
17.00, 21.00 HECTOR IN ISKANJE SREČE
16.00 JEZEK IN VRAN PRIČARATA BOŽIČ, sin.
18.00 UJEMI BOŽIČKA
16.50 BOŽIČKOV VAJENEC IN ČAROBNA SNEŽINKA, sinhro.
19.10 BOG, LE KAJ SMO ZAGREŠILI?
15.00 ŠKATLARJI, sinhro.
16.20 ČEBELICA MAJA, sinhro.

17.00, 21.00 HECTOR IN ISKANJE SREČE
16.00 JEZEK IN VRAN PRIČARATA BOŽIČ, sinhro.
18.00 UJEMI BOŽIČKA
16.50 BOŽIČKOV VAJENEC IN ČAROBNA SNEŽINKA, sinhro.
19.10 BOG, LE KAJ SMO ZAGREŠILI?
15.00 ŠKATLARJI, sinhro.
16.20 ČEBELICA MAJA, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Četrtek, 25. 12.
18.00 MEDVEDEK PADDINGTON, sinhro.

Petek, 26. 12.
18.00 MEDVEDEK PADDINGTON, sinhro.
20.00 FRANCOZINJE

Sobota, 27. 12.
18.00 MEDVEDEK PADDINGTON, sinhro.
20.00 FRANCOZINJE

Nedelja, 28. 12.
19.00 FRANCOZINJE

Ponedeljek, 29. 12.
18.30, 20.30 SEDMI SIN
20.00 FRANCOZINJE

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

Solistke so v zaključku nastopile skupaj: (z leve) Vivien Isabel Herak Hadaš, Dina Arapović, Ernestina Jošt in Eva Štirn.

Gost Noči v Parizu je bil letos odlični pianist Petar Milič, tokrat z Ravelovim koncertom za klavir in orkester.

NAGRADNA KRIŽANKA

www.volkswagen.si

Prihranek do 6.500 EUR* + kasko za 1 EUR/mesec**

Čisto majčkene cene.

Ne spreglejte ponudbe vozil Volkswagen, ki so v prazničnem času spet na voljo po zelo ugodnih cenah. Izberite svojega in prihranite tudi do 6.500 EUR* ter ga hkrati tudi kasko zavarujte za 1 EUR na mesec v prvem letu**.

Za več informacij obižite naš salon.

Das Auto.

Emisije CO2: 198–82 g/km. Kombinirana poraba goriva: 8,5–3,1l/100 km. Emisije onesnaževal zunanje zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanje zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM10 in PM2,5 ter dušikovih oksidov. Porsche Slovenija d.o.o., Bravničarjeva 5, 1000 Ljubljana. Slike so simbolne. *Aktivna velja za vozila letnik 2014 na zalogi in za vsa nova naročila do 31.12.2014. Višina popusta je odvisna od modela. Navedeni prihranek je z DDV in velja za Tiguan Trend&Fun ob hkratnem financiranju in zavarovanju preko skupine Porsche Finance Group pod pogoji akcije VW BON. ** Permanentno Porsche Kasko zavarovanje v prvem letu zavarovanja pri Porsche Versicherungs AG, Podružnica v Sloveniji, če je zavarovanje v veljavi vsaj 2 leti in je hkrati sklenjeno financiranje pod pogoji akcije VW BON. Premija je navedena s 6,5 % DPZP, DDV ni obračunan v skladu s 1. točko 1. odstavka 44. člena ZDDV-1. Več na www.porscheleasing.si.

GORENJSKI GLAS	MODEL VOZILA ZA DVE OSEBI	ENO OD IMEN PEVCA PRESLEYA	POJAV NA NEBU	REKA V RUSIJI	PRIPIS K OPOROKI	REŽISER VAVRA	LOJZE ROZMAN	ČRNO ZLATO	IGRALKA RINA	MESTO V KOLUMBIJI	NOETOVA BARKA					
ŠAJTRGA										14						
NAŠ ŠAHIST (M. T.)																
KOSTNI LOK NA OČESOM							SL. PEVKA (NECA) REKA V TURČIJI									
ROY ORBISON		5	MESTO V SEVERNI ITALIJI	AZUJSKA BARVILNA TEHNIKA					IRENA AVBELJ NEKDANJI DJAK REALKE							
KRATICA RAZSTRE-LIVA				PTIČ PEVEC VADBA				7		PRIPADNIK SKITOV, TUDI SCIT	OČE PO MEŠČAN-SKO					
GORENJSKI GLAS	NAŠA POKRAJINA	ZAPREKA ZG. DEL ČEVLA						ESTONEC IGRALKA LISI								
MODEL VOZILA YUGO							KLJUKA DELAVEC V KOVINAR-STVU									
VRSTA MAMILA				8	LIGNIT INDIJANSKI SOTOR											
ROKO-METAŠ VUGRINEC		17					VELIKO REŠETO OKRAS NA ANTIČNIH STEBRH			4						
SLIKAR RIMELE				NAŠ IGRALEC (BRANE)						LIST Z DNEVI IN MESECI V LETU	SOPARA					
ŠTEFAN NOVAK			GOZDNA PTICA	STAVČNO LOČILO TANKA KOVINSKA PLOŠČICA					KARMEN STAVEC DOMAČA ŽIVAL							
KEMJSKA SPOJINA								KOPANJE IGRALKA LLOLBRI-GIDA								
GLAVNO MESTO GANE						DRŽAVA V AFRIKI GOVORNIK										
GORENJSKI GLAS	DESNİ PRITOK IDRİJCE	BLAŽILEC SUNKOV PRI AVTU REŽISER PAKULA		6						15						
TEŽKA KO-VINA (Cu) BARETKA							VZDEVEK JOLANDE ČEPLAK	KANALI V JOGI ZLONA-MERNA IZJAVA								
SESTAVIL: F. KALAN	SMUČARSKI AVTOBUS	LOMILKA	GLAVNO MESTO JORDANIJE	TEHTNICA	INOSLAV	SIMON DEZELAK	AZUJSKA GAZELA	GORENJSKI GLAS	ŠPANSKA STENA	PEVEC NABER	RUSKO BRENKALO PRISTA-JALNI POMOL	ALFI NIPIČ UGANKAR-STVO				
STROKOV-NAK ZA SLAVISTIKO							MASLEN KRUH				1	KORALNI OTOK EGIPČAN-SKI BOG MESECA	EPOHA AZUJSKI VELETOK	11		
POVELJE							REPATI ŠCIR OBČNO IME					SESTAVINA V MAŠČOBI LONEC			SVETIŠČE GRŠKI PESNIK	
IZOBLI-KOVANA ŽUŽELKA						BORILNA VEŠČINA SKUPEK VLAKEN						VZDEVEK RADKA POLIČA	PROVIZIJA (KNJIŽNO) OČRT		16	
AVSTRAL-SKI IGRA-LEC (ERIC)					UMETNIK, KI KIPARI KUHINJSKI INVENTAR	10				ČEBELJI SAMCI TOKSIN			SRDITO V GLASBI	SLIKAR DEGAS IGRALKA GARDNER		
UROŠ ČAMPA	9		IDEJA, SMISEL	PONVA TONI INNAUER				REKA V NEMČIJI BOJNI STRUP			TEHNIKA DŽEZ PETJA KOS SUKANCA			VELIKA IZUMRLA PTICA ENOČLENIK		
LUKA V BRAZILIJ							LASTNINA				ZDRAVILO ZA KOŽNE BOLEZNI					
AMARANT APELATIV CON IRA KODICIL OPRAVNINA	FILOZOF-SKA BIT	REKA V FRANCIJI TRENJE					MESTO V IRANU STAR IZRAZ ZA VRV	12			SESEK	MESTO V ITALIJI JADRANSKI OTOK		13	OSCAR TORES PESNICA SKERL	ZVOK MESTO V FRANCIJI
LIK PRI ČETVORKI				PAKET ALENKA GOTAR			NAROD V EVROPI IN AZIJI VILJ AMERŠEK				ŠTEVNIK 2. IN 4. VOKAL			PEVKA KRALJ OKONČINA	2	
PRIPADNIK NOMADOV						GIBLJIVI PEŠEK V PUŠČAVI								RUDAR (ST. IZRAZ)		
POTNA KAPLJA	3					PISATELJ HUNTER										ŠOLA STOIKOV ANGLEŠKI PEVEC (A. A.)

Avtohiša Vrtač, d.o.o. Kranj

Delavska cesta 4, 4000 Kranj
Tel.: 04 27 00 200, faks: 04 27 00 222
www.avtohisavrtac.si

- nagrada: enodnevna uporaba avtomobila VW GOLF SPORTSVAN
- nagrada: enodnevna uporaba avtomobila VW POLO
- nagrada: poklanja Gorenjski glas

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite na dopisnicah do srede, 7. januarja 2015, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4001 Kranj, p. p. 124. Dopisnice lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	

NAGRADNA KRIŽANKA

SESTAVIL: F. KALAN	LOPA ZA LETALA	SORTA KROMPIRJA	CELOVŠKI HOKEJSKI KLUB	NAŠ PLANINEC (FRANC)	JOSIP STRITAR	JUDOVSKI PREROK	SMRTNI BOJ	PLAČILO (ST. IZRAZ)	TV VODI- TELJICA ŽNIDARŠIČ	GLAVNO MESTO BANGLA- DEŠA	PLAZ NA POBOČJU
ŠPORTNA IGRA		31									
GRŠKI FILOZOF					15		37				1
PEVKA FALK					OSNOVNI TON						
					VEČJI NOŽ						
GORAN IVANIŠEVIČ		2	ZDRAVILNA RASTLINA					BANJA			
			IZOLA (IT. ZAPIS)					JADRANSKI OTOK			
GLASBENIK SMOLAR				REKA ENNS (SL. ZAPIS)				34		ČVEKANJE	FAKULTETA (ŽARG.)
				POZIV							
DIRKALNI KONUJ					19	JANEZ UJČIČ			ČRT FINK	27	
						KRAJ PRI DOMŽALAH			BOŽJE DREVESCE		
GORENJSKI GLAS	LADJA NA PARNI POGON	IZVRŠNI ORGAN									
		POLKROŽNI DEL CERKVE									
SLIKARSKA DEŠČICA				14			PERUNIKA	ZDRAVILO (ST. IZRAZ)			
GOROVJE V AMERIKI		12						PIVSKI VZKLIK	16		
								KRAJ PRI SEVNICI			
ROBERT SHAW			KOMBINA- CIJA KART PRI POKRU	GORENJSKI GLAS	RIŽEVO ŽGANJE					JASNA	UDELEŽE- NEC ALKE
PEVEC KERSHAW				ZNAMKA RAČUNAL- NIKOV	DEL KROŽNICE	EVROPSKA OTOČNA DRŽAVA	28				
						MAVRAH					
SANJAČ			18						ENAKI CRKI		
									POSEBNEŽ		
PEVEC V SINAGOGI		10			36	VISOKA GORA NAJVIŠJI VRH V TURČIJI				29	
APALAČI EVAPO- RATOR NATAN UTRIKEL	DRŽAVA V SREDNJI AMERIKI	PRISTOJ- BINA					6		60 MINUT		
		ŽELEZNI- ŠKI VOZ							MESTO V ITALIJI		
JADRANSKI OTOK					MLAKA	KNAP IVAN TAVČAR					
ENAKA VOKALA			HOMERJEV EP							PRIPRAVA ZA IZPARE- VANJE	ZEMLJIN SATELIT
			BABICA								
PESNIK GRUDEN				MEŠIČEK			30				
				ALFRED NOBEL							
GLASBENIK DOMICELJ		7				ALFI NIPIČ			VILKO UKMAR	4	
									ORGANIZEM, KI RASTE		
SUMERSKA BOGINJA PLODNOSTI				17		VRSTA OMETA ZA FASADE		23			

PROGRAM PRIREDITEV

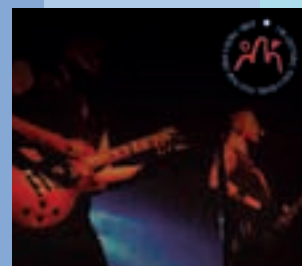
PETEK, 26. 12. OB 21 H, LOŠKI PUB

IRSKI VEČER

SLAINTE OL'FRIEND IN
BRINCL BAND

SOBOTA, 27. 12. OB 20 H, MESTNI TRG
KONCERT OF - OVER
FOURTY

PREDSKUPINA PREVARA

SOBOTA, 27. 12. OB 20 H, SOKOLSKI DOM
5. NOVOLETNI PLES

NEDELJA, 28. 12. OB 19 H, SOKOLSKI DOM

NINA PUŠLAR

ACOUSTIC Z GOSTI
20.30 H, MESTNI TRG
AFTER: SKUPINA ARIZONA

29., 30., 31. 12. OB 9.30 H, OŠ MESTO
DOBIMO SE
OB POL DESETIH
OTROŠKE AKTIVNOSTI IN DELAVNICE

TOREK, 30. 12.
16.30 H, KINO SORA
OTROŠKI FILM
OB 18 H, MESTNI TRG
DEDEK MRAZ

TOREK, 30. 12. OB 21 H, LOŠKI PUB

SAN DI EGO

PREDSKUPINA THE WET

SREDA, 31. 12. OB 22 H, NA MESTNEM TRGU

SILVESTROVANJE: GINO S SKUPINO

SOBOTA, 3. 1. 15 OB 19H, SOKOLSKI DOM

KONCERT UROŠ PERIČ & PRIMOŽ GRAŠIČ

Nagrade: 3 vstopnice za koncert Perić & Grašič, 3. 1. 2015

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do ponedeljka, 29. decembra 2014, do 12. ure na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

ZIMSKI FESTIVAL V ŠKOFJI LOKI BELI DECEMBER od 12. decembra do 3. januarja

- IRSKI VEČER
- KONCERT OF IN PREVARA
- KONCERT NINA PUŠLAR IN ARIZONA
- OTROŠKI KINO
- DEDEK MRAZ
- KONCERTSAN DI EGO
- SILVESTROVANJE NA MESTNEM TRGU
- KONCERT PERIČ & GRAŠIČ

STROJ, NAPRAVA									OKUSNA MORSKA RIBA	IGRALEC KILMER	OČE	GORENJSKI GLAS	AMERIŠKI PLES	JAPONSKO MESTO	NUŠA TOME	SKLADA- TELJ HAČA- TURJAN	OKUS VINA PO KISLEM	REKA NA HRVAŠKEM	TROP JELENOV	PEVEC LUKAS
SAMUEL OLSEN			DRŽAVA V ZDA	38																
			ZVIJAČA																	
NAPOR		13				JANEZ PETAC	INUIT	5									VINKO ERCEG			BARVILO ZA LAŠE, KNA
																	TRZAJ			
UNIFOR- MIRAN STREŽNIK							SOCIALNI POLOŽAJ										OKLEPNO VOZILO			
							ZEVSOV SIN, AJAK										REKA MED BOSNO IN HRVAŠKO			
IGRALKA RINA			33	TENISAČ KORDA				20						TONSKI NAČIN				JANEZ ALBREHT		
				OSKAR DEV										RIMSKA SEST				MOLIBDEN		
DEDEK						NOVELA JANEZA TRDINE							11					32		21
MESTO V ROMUNJI		8				KATA (LJUBK.)										26		HVALNICA		

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32
33	34	35	36	37	38		

NAGRADNA KRIŽANKA

Super ideja za darilo!

OBNDARUJTE SVOJE NAJDRAŽJE Z NAROČNINO NA GORENJSKI GLAS!

Naročnino lahko podarite v vrednosti, ki jo sami določite. Če se boste odločili za celoletno naročnino, vam bomo priznali še kup ugodnosti. Za več informacij nas, prosimo, pokličite, nam pišite ali se pri nas oglasite osebno!

Podarite nekaj lepega.
Podarite naročnino na Gorenjski glas, ki za vas izhaja vsak torek in petek.

Gorenjski Glas

LOKALNA NOVICA JE KRALJICA

SESTAVIL: F. KALAN	AKONTA- CIJA	DANSKI SAHIST (BENT)	PREDUJEM	TOLKAČ	IGRALKA GARDNER	RTV DOPISNIK (PRIMOŽ)	TOMAŽ NAGLIČ	MOŠTVO	ELEMENT REZANJA	GORENJSKI GLAS	ŽUŽELKA (ŽARG.)	AMERIŠKA IGRALKA (LINDA)	MESTO V SLAVONIJI	PEVKA DEZMAN	RIMSKA PROVINCA NIKELJ		
VRSTA SADRE			20							LIK IZ KNJIGE O KEKCU							
NAŠE GOROVJE							6			NAŠA IGRAL- KA (NINA) OLUPEK		19			PEVKA MAVRIC GON		
ORAČ							ČRTA NA ZEMLJEVIDU X							12	SAHIST KARPOV LIK PRI ČETVORKI		
NEIL SEDAKA		17	KRUŠNA MATI	POKRAJINA V SAVDSKI ARABJI	STATUA				INDJSKI BOG IT. SLIKAR					LETNI GOZDNI POSEK PRIPADNIK ANARTOV	REKA V FRANCIJI DROG V KOZOLCU		
MRAK					STANKO PREK	REKA V RUSIJI POD- STREŠJE				UDELEŽE- NEC SVATBE LUKA V IZRAELU				ŠAHIST KASPAROV SANITARJE	HANS DULFER JERMEN ZA VOĐENJE KONJA		
GRŠKI LADJAR	5											VRH V PIRENEJH PERZIJA			SOLATNA PRILOGA NAŠ IGRALEC (BORIS)		
GORENJSKI GLAS	GLASBENIK AVSENIK	OPEČEN KROMPIR- ČEK KOŠARKAR SMODIŠ					OGRAJEN PROSTOR ZA ŽIVALI V GOZDU	TESARSKO ORODJE GORSKI VZPON				16	REKA V MONGOLJI ORGAN V USTNI VOTLINI			VZDEVEK ALEŠA KERSNIKA NEMŠKI AVTO	
PRAVEC					NAŠA IGRALKA (MAJDA) SAMO- VEZNICA							ŽELEZOV OKSID GLASBENI STIL			TELOVADNI ELEMENT	25	
ITALJAN (SLABŠ.)	8				GL. MESTO AFGANI- STANA PESNICA SEIDEL			27		GLASBENIK GJURIN CARSKA RUSKA ZADRUGA ARISTOTEL					ZIDNA NALEPKA TANTAL		
ZVEZDA V ORLU							ZAČIMBA ZA PICO			3			REKA V ČRNI GORI VILI RESNIK			MORALA	
VESNA JURAK			NATRIJ POLITIČNI RED				PADAR OLIMPIONIK ŠTUKELJ					HRVAŠKI PESNIK (DALIBOR)	18			ANTIČNO BRENKALO	4
OBMEJNA STRAŽAR- NICA								OLIVER			NAŠA REKA						
STAR IZRAZ ZA VRV			22		ALBERT EINSTEIN CONA POD IMAMOM												
CVITAN DARUVAR LARSEN MASOLINO RAFTER	AMERIŠKA IGRALKA (MARY)	KULTURNA DOBRINA RDEČA MRAVLJA															
PERZIJSKI DUH ZLA																9	
VSOTA							STARO- RIMSKI POZDRAV									VODNI VRTINEC	
TANJA STARIC			POMLADNI MESEC TONE FORNEZZI	23													
OSMI INTERVAL																	
AVSTRAL- SKI TENISAČ (PATRICK)	1																

GORENJSKI GLAS	NAŠA LJUDSKA JED	ČISTO PRE- MOZENJE	ŠPELA TRŠKAN	OSEPNICE	ŠVEDSKO IME LUKE TURKU	DOHODEK OD KAPIT- TALA	REKA V TURCIJI
PUSTNA SEMA	26		21				
JESENSKI MESEC						2	
ČRTOMIR TAVZES			SRH DAN V TEDNU				
NEPO- MEMBNA OSEBA			11		TINKARA KOVAC PISATELJ (ZARG.)		
SLIKAR ŠUBIC				ČETRTO DIMENZIJA REKA V ŠVICI			
VNETJE SLUZNICE						SANJARJA	TLAK, KI JE VIŠJI OD ZUNAN- JEGA
GORENJSKI GLAS	MESTO V DOLINI REKE PAKRE NA HRVAŠ- KEM	AMERIŠKA ŽIVAL OZVEZDJE NA NEBU					
PRETIRANA PORABA DOBRIN	15						
ŠVEDSKO SMUČIŠČE					GLASBENIK STEWART OKREVA- LIŠČE		
SPODRS- LJAJ				13	PLATINA OGLEDO- ŽVALEC		
ROBERT OWEN ŽIG				POLITIČNO ZATOČIŠČE LIŠP			

Nagrade:

Pet enakovrednih nagrad: športne nogavice, blokec in kemični svinčnik Gorenjskega glasa

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 7. januarja 2015, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4001 Kranj. Dopisnice lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	

NAGRADNA KRIŽANKA

SESTAVIL: F. KALAN	UČNINA	RUSKI VESOLJEC (JURLJ)	ANTIČNA ZGRADBA V PULI	AFRIŠKI VELETOK	KENAN EVREN	IT. MODNI KREATOR (GIORGIO)	EKVATOR
ENIGMATIK		12					
USPEH V POSLU						11	
VOGAL				2	MARKO VOLČIČ TNALO		
JEZERO V TURČIJI				REKA NA TAJSKEM POLOVICA POLOVICE			
SOSEDJE IRANCEV							
NIKELJ			MORALNEŽ LETNI GOZDNI POSEK				
NAJVIŠJI VRH V PIRENEJH				25	RAZPOKA NA OLJNI SLIKI	ZDRAVLJNA RASTLINA	
GORENJSKI GLAS	ORODJE ZA VRTANJE LUKENJ	ČESKI ANIMATOR (JIRI) KAMP PRI UMAGU					
MORSKA RIBA					ENAKI ČRKI MORSKI SESALEC		
PAPEŠKA DRŽAVA							18
ELIZABETH TAYLOR	8		DIRKAČ LAUDA DOGOVOR				

Želite cenejšo elektriko in plin?

Zanesljivo.si

Izberite ponudbo Elektro energije
in plačujte manj!

**ZAKAJ IZBRATI
ELEKTRO ENERGIJO?**

- ➔ Zagotavljamo **ugodno in nespremenjeno ceno električne** energije za kar **24 mesecev**.
- ➔ Nudimo izjemno ugodno ponudbo električne energije za imetnike **toplotnih črpalk** in za odjemalce **z letno porabo nad 5.000 kWh**.
- ➔ Pridobite **dodatne bonuse in kupone ugodnosti**.

PREVERITE NA WWW.ZANESLJIVO.SI
ali pokličite na brezplačno telefonsko številko **080 28 08**

Zanesljivo moja

PRISTAVEK	ZIDANJE	JAPONSKA NABIRALKA BISEROV	DREVO POTUJOČH	ZBORO- VODJA KUNEJ	DAN V TEDNU	GORENJSKI GLAS	POMLADNI MESEC	IGRALKA DOLINAR	GREGOR TOZON	ZASTRUPI- TEV Z NIKO- TINOM	MOŠTVO	TEŽA OVOJNINE	REDKA KOVINA (Yb)	ZMAGO OSTAN	SINGULAR	MAČEK (ŽARG.)
HERCE- GOVEC			DEL MOLEKULE	BIBLIJSKO MESTO REKA V ANGLJI	5	NAUK O MAGNETNIH POJAVIH								16		
JEZIKOVNA SKUPINA V EVROPI				IZOBLI- KOVANA ŽUŽELKA	26	ELEKTRODA V RENTGEN- SKI CEVI IZOLA (IT. ZAPIS)										
DAVORIJA EBIONITI GAGARIN KLIPER IRTIS	TOVARNA KARTONA	HLAPLJIVA TEKOČINA TROPSKI VETER		6	SLOVANSKA BOJNA PESEM METALNO ORODJE		22		NOGOMETAŠ RISTEVSKI					NASTJA CEH NEUPORABA	9	
ARTILE- RUSKO STREL- JANJE	4			PEVEC BEGOVIČ KULTNI AMERIŠKI VESTERN			DEL MARIBORA	EVA ARH	ČRNI TRN VELIKO LETALO	7						
POKRAJINA V VIET- NAMU			NEIME- NOVANA OSEBA	PISATELJ TAVČAR KRILLO		ZBIRKA DOBI TEK PRI TOMBOLI	27					KOŠARKAR UDRIH BALETKA MLAKAR				
KONEC POLOTOKA		PRIRODA	SOL OKSALNE KISLINE KRAT. RAZ- STRELIVA			IT. PEVEC (FAUSTO) NOVOZE- LANDSKI DOMAČIN					MESTO NA OBALI DOMINIK KOZARIČ					
ČRNILNIK	23			PREDNIK NEMCEV TRAVA DRUGE KOSNJE				AZJSKA DRŽAVA REKA V SIBIRIJI				28		NEKDANJA SEKTA NA OZEMLJU PALESTINE	REKA V NEMČIJI	
OPANKA				DEL POHIŠTVA PISATELJ HUNTER	17	TIPIČNOST						JEZA VRSTA DŽEZA		1		
DEL STOPALA			365 DNI VODNI VRTINEC	10	NOBELU NAJEMNA LISTINA ZA LETALO	BIVŠA JUGOSLO- VANSKA TAJNA SLUŽBA	ELEMENT REZANJA NEM. KNJI- ŽEVNICA (INA)				ZGOŠČEN SVETLOBNI ČUREK	DEŽELA SABEJCEV ETILNI ALKOHOL		19	IRENA AVBELJ DAJALNIK	
JUDOVSKI KRALJ		15	INDONEZIJ- SKI OTOK BRANE IVANC		WEBROVA OPERA DOPRSNI KIP											
MAZILO				ŽENSKO POKRIVALO PRI NOŠI	24	GLASBENIK GUTHRIE	NAŠA NOVINARKA (LADA)			BIKOBOREC EGIPČAN- SKI SVETI BIK						
ZVEZDA V ORLU			13	DENARNA ENOTA V NIGERJI			ZIDNA VDOLBINA LATINSKA NIKALNICA			VRAG OTAKAR (KRAJŠE)			29			LJIAK

**ELEKTRO
ENERGIJA**
Zanesljivo moja

PTIČ PEVEC	TRUP	MOJZESOV BRAT	TOČKA PRI SPORTU ROBERT IRVING	RDEČE KRVNIČKE	MAROGA	RIMSKI ZGODOVI- NAR	MREŽASTA TKANINA CARL INEMANN
	3						
					21		

Nagrade:
3-krat po 40 EUR v protivrednosti električne energije v paketu Zanesljivo 12 ali 24 ter 3 tolažilne nagrade v vrednosti po 10 EUR pri nakupu istega paketa. Nagrada ni prenosljiva.

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 7. januarja 2015, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4001 Kranj. Dopisnice lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29			

DRUŽABNA KRONIKA

VID IN PERO TER SMEH JE POL ZDRAVJA

Za drugo polovico pa obstajajo različne recepture, baje celo mazila, marsikdo pa rad reče, da jabolko na dan. Zabavni prizori šova Slovenija ima talent so poskrbeli, da si ga bomo tisti, ki smo si oddajo ogledali v studiu, zapomnili. Na vedno dobro razpoloženega Podokničarja pa smo tokrat naleteli v domačem okolju.

Alenka Brun

Petra Polesa smo tokrat imeli priložnost spremljati med vodenje finalnega in zadnjega dela šova Slovenija ima talent, kjer smo ugotovili, da z Vidom mogoče v živo delujeta celo bolje kot na televizijskih ekranih, saj tako lažje zaznaš voditeljsko energijo, ki se dejansko pretaka med njima. Se je pa Pero prejšnji teden s svojo hčerko Amalijo udeležil simpatične Cineplexxove premiere igrano-animiranega

filma Paddington, ki pripoveduje zgodbo o zabavnih dogodivščinah mladega perujskega medvedka, ki v London pripotuje v iskanju novega doma.

In če se vrnemo na finalno oddajo Slovenija ima talent, potem si bomo tisti, ki smo si jo ogledali v živo, zagotovo zapomnili obleko Alenke Vozlič, ki je potrebovala na malih zaslonih verjetno kar malce daljši oglasni blok, saj so za pripravo za njen nastop potrebovali pravo četi-
 ceno pomočnikov; Vidov izraz na obrazu, ko je z nesojeno plesalko obujal spomine na

latinskoameriške ritme, in simpatičnega Blaža, ki je publiko med odmori nepretrgoma animiral – in ko smo bili že popolnoma utrujeni od sedenja, je on še kar deloval, kot da je pred začetkom oddaje spil na litre kave. Še ena zabavna pa je bila gotovo tista z zlatim ananasom, saj sta Vid in Pero na začetku zaradi enega izmed njiju, ki je na ananas pozabil, poskušala v zakulisju spremeniti v zlati sadež navadni krompir, češ – saj ne bo nihče opazil. Vseeno pa sta se potem z zmagovalko Jano Šušteršič fotografirala s pravim

zlatim ananasom, kar je v celoti izpadlo resno, a vseeno hudomušno.

Na zadnjem izletu, ko so Glasovi izletniki spoznava-
 li božično-novoletno vzdušje Kamnika in Ljubljane, smo se ustavili na kosilu v Stahovici Pri planinskem orlu. Tam smo naleteli na vedno dobro razpoloženega Franca Pestotnika - Podokničarja. Ujeli smo ga med klepetom s prijateljem in šefom omenjenega gostišča Janezom Uršičem in, kot bi mignil, je tudi Glasovce spravil v dobro voljo. Čeprav jim te na izletih sicer nikoli ne primanjkuje.

Peter Poles, ki je na filmski večer peljal hčerko Amalijo.

Alenka je za svoj končni videz potrebovala precej pomoči.

Zlata Jana z zlatim ananasom in očitno zadovoljnima voditeljema šova Slovenija ima talent Petrom in Vidom.

Blaž je bil med svojim zabavanjem med odmori včasih tako glasen, da si je žirantka Ana Klačnjana prav zatislila ušesa.

Vidov plesni lik tokrat ne potrebuje komentarja. / Foto: AB

Franco Pestotnik - Podokničar in Janez Uršič / Foto: AB

VRTIMO GLOBUS

Poslovil se je Joe Cocker

V 71. letu je bitko z rakom na pljučih izgubil pevec **Joe Cocker**, legendarni grammyjevec, ki se je v zgodovino glasbe vpisal s številnimi uspešnicami, kot so Unchain My Heart, You Can Leave Your Hat On in duet Up Where We Belong. Bil je eden izmed največjih glasov, kar jih je Britanija dala svetu. Resnična zvezda, vendar prijazen in skromen – kdor ga je videl v živo, ga ne bo nikoli pozabil. Pevec iz Sheffielda se je v sklopu turnej večkrat ustavil tudi v Ljubljani, nekajkrat v Hali Tivoli, nazadnje pa leta 2010 v Areni Stožice.

Ali že okreva po pljučnici

Upokojeni boksarski velikan **Muhamed Ali (72)** se je zaradi blažje oblike pljučnice znašel v bolnišnici. Zdravniki mu napovedujejo skorajšnje okrevanje. Trikratni svetovni prvak težke kategorije je že v stabilnem stanju, saj so zdravniki hitro odkrili, za kakšno obolenje gre. Ali, ki se je rodil kot Cassius Clay, se je od boksarskih ringov poslovil leta 1981 in se posvetil družbenemu aktivizmu. V rodnem Louisvillu stoji tudi Center, v katerem je urejen muzej, posvečen njegovi karieri in človekoljubnim prizadevanjem.

Umril je Udo Jürgens

V 81. letu starosti je umrl Udo Jürgens, eden najbolj znanih pevcev zabavne glasbe v nemško govorečih državah, ki je v več kot petdeset let trajajoči karieri prodal več kot 100 milijonov plošč. Jürgens, rojen v Celovcu, je postal izjemno priljubljen v šestdesetih, ko je leta 1966 tudi zmagal na Evroviziji s pesmijo Merci Cherie. V 70. letih je bil na maratonski turneji po Evropi. Opeval je ljubezen, pogosto pa se je dotaknil tudi družbenih tem. Nazadnje je na odru stal pred tremi tedni.

Novoletna zabava ali poroka?

Johnny Depp (51) in **Amber Heard (28)** sta na novoletno zabavo na Bahamih povabila zvezdniške prijatelje, kot so Tim Burton, Helena Bonham Carter, Marilyn Manson in Steven Tyler. Nekateri ameriški

tabloidi so prepričani, da se igralca kanita poročiti pod krinko novoletne zabave. Igralec ima na Bahamih svoj lastni otok, zadeva pa naj bi se dogajala na plaži Amber, ki jo je poimenoval po svoji zaročenki.

Ansambel Trgovci ima sicer dve pevki, v fotografski objektiv pa nam je tokrat uspelo ujeti eno: **Hermino Matjašič**, petintridesetletnico, ki je sicer po rodu Štajerka, a sta jo ljubezen in glasba pripeljali v Kranj. / Foto: AB

Razstavljali v Firencah

Štirje slikarji iz Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Kranj sodelovali na razstavi v Firencah.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Sredi decembra je v Firencah v Toscani končala zadnja od štirih razstav slepih in slabovidnih umetnikov z vse Evrope Art Senses. Razstavljena so bila dela s področja kiparstva, slikarstva, fotografije, multimedije in literature.

»Prva razstava je bila leta 2013 v pokrajini Toscana v mestu Massa Marittima, druga v Grossetu, tretja pa v Anconi. Udeležila sem se odprtja razstave v Grossetu in bila navdušena nad umetniki, ki sem jih tam tudi v živo srečala. Da smo se lahko udeležili tega dogodka, so nam finančno pomagala medobčinska društva slepih in slabovidnih. Iz Slovenije nas je sodelovalo sedem slabovidnih slikarjev, od tega kar štirje iz kranjskega društva: Meri Tišler, Natalija Žitnik Metaj, Janka Kus, Valentin Cundrič,« pravi Meri Tišler, ki si je v družbi kolegice iz Novega mesta in kolega iz Nove Gorice skupaj s

Meri Tišler na razstavi v Firencah

spremljevalci ogledala zadnjo. »Ponovno smo se srečali s predsednico združenja Art@lto iz Massa Marittima Costanzo Soprano in navezali prijateljske stike. Izvedeli smo, da si je razstavo v Firencah ogledalo veliko ljudi, ki so bili ganjeni in navdušeni nad tako

vrhunskimi umetniškimi deli, saj kar niso mogli verjeti, da kaj takega lahko ustvarijo slepe in slabovidne osebe. Costanza nas je povabila k sodelovanju tudi v naslednjem letu. Ona in njen mož tako početa tako srčno, da je bilo slovo kar ganljivo. Poleg družjenja med nami, slikarji,

in z organizatorji razstav smo si lahko na hitro ogledali najbolj znane znamenitosti Firenc in uživali v čarobni okrasitvi ulic. Prevzeli smo nazaj svoje slike in slike drugih naših članov in se naslednji dan z društvenim kombijem odpravili zopet na dolgo pot proti domu.«

Presežki hrane v Kranju – ni nam vseeno

Ura je pol devetih zvečer. Televizija vabi s sproščujočimi programi, v kuhinji čaka celo korito umazane posode, da jo zložim v pomivalni stroj. Ampak danes je večer drugačen, danes sem jaz na vrsti za presežke hrane. Hitro se oblečem in obujem in z možem se že peljeva proti razdelilnici hrane. Na vratih razdelilnice naju prijazno pozdravi skupina stanovalcev zavetišča za brezdomce. »Pridni ste,« nas pohvali gospa med njimi. Vzameva vsak en zabojnik iz stiropora, tretjega v najin avto nese eden izmed stanovalcev. Najprej se zapeljeva v Supernovo. Pozvoniva pri vratih skladišča. Dvignejo se gromozanska, veličasna in glasna vrata ter naznanijo prihod prijazne prodajalke, ki preda cel voziček hrane. Danes je pa veliko, prijazno doda. Prijetno diši po toplotehi. Podpišem prejemnico, potem nadaljujemo vožnjo na Primskovo, kjer se zadeva še dvakrat ponovi. Ta dan so trgovci podarili še nekaj sadja, zelenjave, kruh in torto. Prtljažnik avtomobila je poln hrane, ki jo dostaviva v razdelilnico hrane. Že na parkirišču naju čakata dva stanovalca zavetišča, ki pomagata pri prenašanju zabojnikov. Predava še dobavnice in najina zadolžitev je za ta dan zaključena. Ostane pa občutek, da ta

dan ni bil samo še eden tistih dni, za katere veš samo, da so minili. Mož med potjo nazaj pripomni, da se je danes res splačalo... Ta zgodba se ponavlja iz dneva v dan. Od junija letos. Niti en dan razdelilnica ne ostane brez presežkov hrane. Za to skrbijo enkratni prostovoljci: Cilka Bernik, Jakob Jančar, Grega Hribar, Maja Kleč Breskvar, Matej, Irena in Jan Dolenc, Marijana Černe Vugrin, Tomo in Tjaša Vugrin, Suzana Čajić, Danica Šprajcar, Pavle Rak, Mirjam Noč, Marija Kališnik, Martina Špiček, Nika Leben, Lidija Grmek Zupanc, Martina Hafnar, Metod in Murka Mrak, Majda Benedik, Tadeja Lapuh, Marcela Petrevčič, Boris in Martina Brence, Marjana Perkovič, Katja Adamič, Janez Lapajne, Tjaša Šubic, Marijana Perkovič, Vili Gogala, Jure Jelenc, Oto Krajnc, Primož Stošički, Mitja Košnik in Irena Grmek Košnik. Večina prostovoljcev je iz humanitarnih društev Karitas Šmartin, Karitas Zlato polje ter Lions kluba Brnik. Presežki hrane je projekt humanitarnih društev Lions, dobro prakso projekta so postavili v Lions klubu Mozaik v Celju. V Kranju je za projekt odgovoren Lions klub Brnik. Imamo srečo, da imamo razdelilnico hrane in gospoda Boža Bajta, srce in dušo te razdelilnice, ki je sicer program Centra za socialno delo Kranj. Da se hrana pravilno shrani, razdeli in da pride v prave

roke, poskrbijo zaposleni v programih Zavetišča za brezdomce Kranj in Razdelilnice hrane Centra za socialno delo Kranj. Anja Pirec Sansoni, strokovna delavka v zavetišču, pove: »Prejemniki presežkov hrane so v prvi meri družine oziroma posamezniki, ki ne hodijo v razdelilnico na topel obrok, kar je bil tudi prvoten namen sodelovanja v tem projektu. Pri svojem delu namreč opažamo, da vse več ljudi potrebuje pomoč, razdeljevanje hrane pa je le eden izmed načinov, da nanje odgovorimo. Nekateri se po hrano oglašijo že zvečer, ko jo prostovoljci pripeljejo, drugi zjutraj oziroma v dopoldanskem času. Teh družin je približno petnajst. Nekateri se oglašijo večkrat, drugi bolj redko. Število dnevnih prejemnikov variira, razlogov za to pa je seveda več: od vremena do datuma v mesecu – npr. ob plačilnih dnevih se ljudje oglašajo manj, kar je popolnoma razumljivo, njihove potrebe so namreč zelo različne. Načrtovati, koliko ljudi bo prišlo po hrano, je zelo težko, prav tako jih je težko naročiti na določen dan, saj nikoli ne vemo, koliko hrane bomo prejeli kateri dan.« Vodja Zavetišča za brezdomce Romina Purič poudarja: »Hrane nikoli ne zavržemo. Tisto hrano, ki je ne uspemo razdeliti družinam, razdelimo uporabnikom razdelilnice hrane. Uporabniki razdelilnice morajo ustrezati kriterijem za pridobitev pravice do brezplačnega toplega obroka (dohodki,

materialni status), prav tako jih v dolgoletni praksi zaposleni (predvsem sodelavca v razdelilnici) dobro poznamo. Nekaterim obrok v razdelilnici pomeni edini topel obrok v dnevu, morda celo edini obrok v dnevu, zato tistim namenimo tudi preostanek presežkov hrane, seveda v manjši meri kot družinam (dobijo kakšen kos mesa, peciva, sadja ipd.). S sodelavci se trudimo najti sistem, ki bo zagotavljal čim bolj učinkovito razdeljevanje hrane, svoje izkušnje delimo tudi s kolegi drugod iz Slovenije.« Strokovna delavka v zavetišču Irena Rezar še dodaja, da se razdeljevanja presežkov hrane, predvsem pa stikov s (potencialnimi) prejemniki, lotevajo strokovno in izhajajoč iz vsakodnevnih izkušenj. Sodelavke na centru se glede na svoje vedenje trudijo napotiti kar največ ljudi do njih. Vsi seveda na sodelovanje niso pripravljene, na kar ne morejo veliko vplivati, razen s spodbujanjem in dodatnim informiranjem. Trenutni sistem napotitve s strani centra nam tako ustreza in menimo, da se bo sčasoma popolnoma utekel. Ideja je na prvi pogled enostavna. Seveda smo od dobre ideje do uspešne zgodbe prišli le zato, ker za njo stoji velika skupina prostovoljcev in vzajemno sodelovanje s Centrom za socialno delo Kranj oziroma njegovimi programi Razdelilnice hrane in Zavetišča za brezdomce Kranj.

IRENA GRMEK KOŠNIK

Kako graditi malo hidroelektrarno

Željan ustvarjati in izgrajevati našo lepo domovino sem se Kranjski Janez odločil zgraditi še eno malo hidroelektrarno (MHE). In sem hodil po »dolinah in ravninah« in našel primerno lokacijo za postavitev MHE (male hidroelektrarne). Po zakonih fizike bi v izbrani lokaciji lahko postavil elektrarno moči ok. 0,25 MW = 250 kW, ki bi vso proizvedeno električno energijo oddajala v javno omrežje – letno ok. 1,5 mio kWh.

Saj je usmeritev naše domovine v spodbujanje pridobivanja električne energije iz obnovljivih virov zapisana na uradnih – državnih dokumentih, ki so usklajeni z evropsko usmeritvijo.

Električne energije v Sloveniji še vedno več porabimo, kot jo sami proizvedemo. Pri nadziranju uporabe osnovnih virov okoljskega in energetskega potenciala sodeluje več ministrstev – oziroma strokovnjaki iz posameznih ministrskih področij. Imamo načrt upravljanja z vodami, imamo energetske zakon, spreminjamo zakon o graditvi objektov (da se lahko legalizirajo črne gradnje) in še kopico inštitutov, ki skrbijo za zdrav razvoj dežele in ohranjanje naravnih virov.

Ta velika množica strokovnjakov piše zakone (in odloke), ki so močno prirejeni za določene investitorje. In tako se je z odlokom v energetskem zakonu zapisalo, da se lahko MHE zgradi, le če ima vodotok prispevno površino večjo od 10 km² in če je vrednost srednjega malega pretoka v profilu predvidenega odzema vode večja ali enaka 0,08 m³/s. To merilo pri izdaji dovoljenja za gradnjo male hidroelektrarne velja do konca leta 2015. Tipičen administrativni ukrep, ki onemogoča izgradnjo MHE, saj nikjer ni definirana lega te prispevne površine. Pri enaki pretočni količini vode skozi turbino se v gorskem področju lahko postavi elektrarna moči ok. 350 kW; če pa je to ravninski del, se lahko postavi le generator moči ok. 20 kW. Je ta malenkostna razlika zanemarljiva? Komu je namenjena ta omejitev?

Da se MHE prilagaja razpoložljivemu dotoku vode in dopustnemu odvzemu, da so popolnoma avtomatizirane, da se voda ne onesnaži niti ne ogreje (razen pri NUK – nuklearni elektrarni Krško, kjer se Sava izjemoma lahko ogreje za nekaj stopinj Celzija – ampak to je v nacionalnem interesu), da se je nič ne izgubi – saj se vsa vrne v strugo vodotoka, je očitno nekaterim strokovnjakom nepomembno. Tako v NUV (načrt upravljanja z vodami) celo prikazujejo vodo, ki gre skozi MHE, kot odzem vode iz vodotoka!

Ta učinkovit odlok je v zadnjih

letih povsem zavrl izgradnjo MHE. Saj se administrativni visoko strokovni delavci na ministrstvih morajo držati predpisov in tako dovoljenja za gradnjo MHE ne smejo izdati, ker nista 100-odstotno izpolnjena pogoja $F \geq 10 \text{ km}^2$; $s_{Qnp} \geq 0,08 \text{ m}^3/\text{s}$. Dokument Načrt upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja za obdobje 2009–2015, dostopen na elektronskem omrežju, ima na strani 291 v projekciji zaključni stavek: Cilj Republike Slovenije je med drugim do leta 2020 povečati delež obnovljivih virov energije v skupni rabi na 25-odstotni delež. Delež obnovljivih virov energije v skupni energiji je leta 2007 znašal 10 odstotkov. Gradnja velikih HE je med ekonomsko najbolj upravičenimi možnostmi za doseganje zastavljenih ciljev.

Lepo je v naši domovini. Ni da bi Kranjski Janezek gradil MHE. Kot zanimivost: v Švici je delež električne energije, ki jo v omrežje oddajajo MHE, skoraj 9-odstoten, v Sloveniji je ta potencial ocenjen na 3 odstotke, dejansko pa je zgrajenih MHE le za ok. 0,3 odstotka možnega potenciala. V EU je po posameznih deželah potencial na področju MHE kar močno izkoriščen. V naši deželi pa imamo dobre zakone, dopolnjene z odloki, ki ščitijo vodne vire in ne dopuščajo gradnje MHE. Da je velika množica mini elektrarn ustavljenih – to je povsem upravičeno, saj nekoga motijo. Hkrati ni skrivnost, da je v veliki sosednji državi delež električne energije iz fotovoltaičnih sistemov, vetrnih elektrarn in HE – vključno z MHE – zadošten za dnevno pokrivanje vseh potreb po električni energiji v tej državi. Tako je ob primernih pogojih – sončni dnevi in veter – že kar velik problem, kdo lahko v omrežje oddaja električno energijo, komu se plačuje in kdo naj plača, da se lahko vklopi v elektroenergetski sistem. Tako niso povsem odvisni od uvoza energentov (zemeljski plin in nafta). Zagotovo niso znali planirati, saj so očitno preslegli 25-odstotni delež pridobljene električne energije iz obnovljivih virov. Zato so že spremenili usmeritev, postavili so si nov cilj: vsaj 27 odstotkov energije v deželi naj bo iz obnovljivih virov. Pri bližnjih sosedih v Italiji in Avstriji imajo očitno povsem napačne predstave o graditvi MHE. Saj jih letno zgradijo od 50 do 60 v vsaki deželi. V naši deželi je število prstov na eni roki zadošteno za preštevanje zgrajenih MHE v obdobju kolikih let.

JEREB JANEZ,
UNIV. DIPL. INŽ. STR.

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

ANKETA

Samostojni
in enotni

SAMO LESJAK

V petek, 26. decembra, bomo praznovali dan samostojnosti in enotnosti. Naključno izbrane smo vprašali, koliko smo kot država v Evropski uniji še samostojni in suvereni in koliko smo enotni.

Foto: Matic Zorman

Janez Kuralt, Stražišče:

»Ob prazniku samostojnosti in enotnosti bi se morali spominjati narodne složnosti iz tedanjih časov ter črpati moč in energijo tudi za vnaprej.«

Judita Polak, Kranj:

»Plebiscitna odločitev ljudske enotnosti žal ostaja le še kot uradni dokument Deklaracije o neodvisnosti, pristna samostojnost pa vsak dan izginja v primežu političnih kupčij in tehnokracije.«

Anes Dukič, Kranj:

»Včasih je bil pomen tega praznika večji. Z vdorom nebrzdanega kapitala pa so se razredne razlike povečale, nacionalno bogastvo in ugled pa žal prehajata v roke predvsem tujih tajkunov.«

Ivana Lušič, Kranj:

»Pogosto državljani preveč sledimo političnim prepričanjem. Upajmo, da nas bo praznični čas znova napolnil s pozitivnim duhom prijateljstva in medsebojne solidarnosti.«

Matej Kelbič, Kranj:

»Zaenkrat še imamo status samostojnosti in mednarodne suverenosti, vendar se moramo za ohranitev le-te aktivno truditi vsak dan, saj le na ta način lahko obdržimo pridobljene pravice.«

Donacije poplavljenecem

Lions klub Škofja Loka je podelil za osem tisoč evrov donacij družinam, ki so jih prizadele letošnje poplave.

MARIJA VOLČJAK

Gorenja vas – Lions klub Škofja Loka je denar zbral z nedavnim dobrednim koncertom, na katerem je nastopil priljubljeni zbor Perpetuum Jazzile, ki je škofovsko občinstvo navdušil že tretjič. Polna dvorana je seveda prinesla več denarja za donacije, s katerimi je Lions klub Škofja Loka pred božično-novoletnimi prazniki razveselil osem družin iz Poljanske doline, Žirov in Škofje Loke.

Z dobrednim koncertom smo želeli osrečiti čim več ljudi, seveda zlasti tiste, ki so zaradi letošnjih poplav pomoči najbolj potrebni, je na slovesni podelitvi donacij v ponedeljek, 22. decembra, v galeriji Krvina v Gorenji vasi dejala Polonca Oblak, predsednica Lions kluba Škofja Loka. Osmim družinam, ki so jih prizadele letošnje poplave, so skupaj namenili osem tisoč evrov.

Po 750 evrov sta prejeli družina Andreuzi in družina Tolar iz Žirov, ki jima je voda poplavila in poškodovala bivalne prostore oziroma stanovanjsko hišo. Prav

Prejemniki donacij Lions kluba Škofja Loka na slovesnosti v galeriji Krvina v Gorenji vasi

tako po 750 evrov sta prejela Jože Krmelj z Loga in Izidor Jesenko iz Bukovega Vrha, voda jima je poškodovala stanovanjske prostore in delavnici.

Po tisoč evrov sta prejela Urška Šubic in Klemen Rant iz Hotovlje, torej iz kraja, ki so ga letošnje poplave najbolj prizadele. Pri obeh je voda uničila bivalne in kletne prostore ter garaže,

opremo, vozila, pri Rantovih tudi mizarsko delavnico s stroji kot edini vir dohodka.

Tisoč petsto evrov je prejel Andrej Zgonec z Gorenje Dobrave, ki mu je voda uničila bivalne in kletne prostore, gospodarska poslopja in kmetijske stroje, ozimnico in posevke. Tisoč petsto evrov je prejel še Alojzij Križnar iz Puštala v Škofji Loki, kjer je bil poplavni udarec

tako silovit, da mu je zalilo vse prostore.

Dobitniki so se zahvalili za donacije, ki jim bodo prišle zelo prav pri obnovi uničenih domov, pri tem pa niso mogli skriti veselja, da v nesreči niso sami. V pogovorih po slovesnosti je bila med voščili za lepe praznike in srečo v novem letu najbolj prisotna želja, da se tako uničujoče poplave nikoli ne bi ponovile.

Za most jim zmanjka
dvajset tisočakov

DANICA ZAVRLI ŽLEBIR

Preddvor – V občini Preddvor so v teh dneh odprli ponudbe z razpisa za obnovo mostu v Bašlju, ki ga bo treba zgraditi potem, ko bo končan magistralni vodovod Bašelj-Kranj. Kot je povedal župan Miran Zadnikar, je cena najugodnejšega ponudnika 62 tisoč evrov. »V občinskem proračunu za prihodnje leto imamo za most v Bašlju predvidenih 40 tisoč evrov, torej nam za znesek najugodnejšega ponudnika zmanjka več kot 20 tisočakov in bomo za gradnjo potrebovali pomoč ostalih investitorjev v magistralni vodovod,« je dejal Zadnikar.

Magistralni vodovod gradijo občine Kranj, Naklo in Preddvor. Da pričakujejo denar za obnovo mostu iz Mestne občine Kranj, ki ima v lasti 85 odstotkov magistralnega vodovoda, so jasno povedali tudi Bašljani na nedavnem zboru krajanov in napovedali: če v Bašlju ne bo mostu, tudi v Kranju ne bo vode. Takrat so jim predstavniki mestne občine obljubili skupen sestanek, na katerem bodo iskali možnosti financiranja mostu, kar je obljubila že prejšnja mestna oblast. Po besedah župana Mirana Zadnikarja bo obljubljeni sestanek takoj po novem letu, počakati morajo namreč še osemdnevni rok za pritožbe na prej omenjeni razpis.

Občutna pocenitev naftnih derivatov

Kranj – Včeraj, v torek, so se v skladu z vladno uredbo spet spremenile maloprodajne cene naftnih derivatov, tokrat so se občutno znižale. 95-oktanski motorni bencin se je pocenil za 7 centov na 1,292 evra za liter, 100-oktanski bencin za 6,1 centa na 1,328 evra, dizelsko gorivo prav tako za 6,1 centa na 1,225 evra, kurilno olje pa za 7,1 centa na 0,88 evra za liter.

Blagoslov konj na štefanovo

Šenčur – Pri cerkvi sv. Radegunde v Srednji vasi pri Šenčurju bo v petek ob 10. uri potekalo tradicionalno štefanovanje, že 21. po vrsti. Blagoslov konj bo popestril Pihalni orkester občine Šenčur. Tradicionalna štefanovanja bodo ta dan potekala tudi v drugih krajih: v Stari Loki (ob 11. uri), v Naklem (ob 11. uri), na Dovjem (ob 10.30), Blejski Dobravi (11.30), na Štefanji Gori (ob 10. uri).

vremenska napoved

V četrtek bo suho vreme. V noči na petek nas bo prešla hladna fronta. Padavin ne bo veliko, se bo pa meja sneženja v petek zjutraj lahko spustila do nižin. V petek čez dan se bo delno zjasnilo, pihal bo severovzhodni veter. V soboto in nedeljo bo pretežno jasno in zimsko mrzlo.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

ČETRTEK

-2/5 °C

PETEK

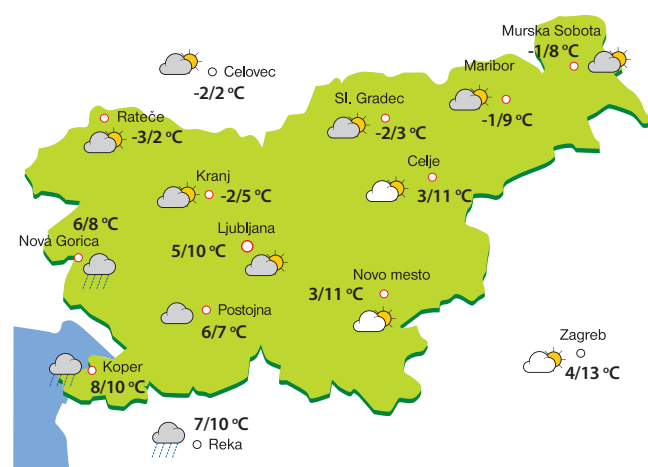

-2/4 °C

SOBOTA

0/3 °C

RADIO
KRANJ 97.3

E-pošta: radiokranj@radio-kranj.si

www.radio-kranj.si

☎ 04 / 28 12 220 - 051 303 505

GORENJSKI megasrček